

II

(Oznámenia)

OZNÁMENIA INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ
ÚNIE

EURÓPSKA KOMISIA

OZNÁMENIE KOMISIE

Usmernenie o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky na roky
2014 – 2020

(2014/C 200/01)

Obsah

ÚVOD	2
1. ROZSAH PÔSOBNOSTI A VYMEDZENIE POJMOV	3
1.1. Rozsah uplatňovania	3
1.2. Opatrenia pomoci, na ktoré sa vzťahujú usmernenia	5
1.3. Vymedzenie pojmov	5
2. POMOC V OBLASTI ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ENERGETIKY, KTORÚ JE POTREBNÉ NOTIFIKOVAŤ	10
3. POSÚDENIE ZLUČITELNOSTI PODĽA ČLÁNKU 107 ODS. 3 PÍSM. C) ZMLUVY	11
3.1. Spoločné zásady posudzovania	11
3.2. Všeobecné ustanovenia o zlučiteľnosti	12
3.3. Pomoc na energiu z obnoviteľných zdrojov	23
3.4. Opatrenia energetickej efektívnosti vrátane kombinovanej výroby tepla a elektriny a centralizovaného zásobovania teplom a centralizovaného zásobovania chladom	28
3.5. Pomoc na efektívnosť využívania zdrojov a najmä pomoc na nakladanie s odpadmi	30
3.6. Pomoc na zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého (CCS)	31
3.7. Pomoc vo forme zníženia sadzby environmentálnych daní alebo oslobodenia od environmentálnych daní a vo forme zníženia finančnej podpory elektriny z obnoviteľných zdrojov	32
3.8. Pomoc na energetickú infraštruktúru	36
3.9. Pomoc na primeranosť výroby	38
3.10. Pomoc vo forme systémov obchodovateľných povolení	41
3.11. Pomoc na premiestnenie podnikov	41
4. HODNOTENIE	42
5. UPLATŇOVANIE	43
6. PODÁVANIE SPRÁV A MONITOROVANIE	44
7. REVÍZIA	44

ÚVOD

1. S cieľom zabrániť tomu, aby štátna pomoc narušila hospodársku súťaž na vnútornom trhu a ovplyvňovala obchod medzi členskými štátmi spôsobom, ktorý je v rozpore so spoločným záujmom, v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „zmluva“) sa stanovuje zásada, že štátna pomoc je zakázaná. V určitých prípadoch však štátna pomoc môže byť zlučiteľná s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 2 a 3 zmluvy.

2. Na základe článku 107 ods. 3 písm. c) Komisia môže považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom takú štátnu pomoc, ktorá má umožniť rozvoj určitých hospodárskych činností v rámci Európskej únie, za predpokladu, že táto podpora nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom.

3. Stratégia Európa 2020 ⁽¹⁾ je zameraná na vytváranie podmienok pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast. Na tento účel sa stanovilo niekoľko hlavných cieľov vrátane cieľov v oblasti zmeny klímy a energetickej udržateľnosti: i) zníženie emisií skleníkových plynov v Únii o 20 % v porovnaní s úrovňou z roku 1990; ii) zvýšenie podielu spotreby energie v Únii vyrobenej z obnoviteľných zdrojov na 20 % a iii) zlepšenie energetickej efektívnosti v EÚ o 20 % v porovnaní s úrovňou z roku 1990. Prvé dva z týchto vnútroštátne záväzných cieľov boli splnené klimaticko-energetickým balíkom ⁽²⁾.

4. Komisia 22. januára 2014 v oznámení s názvom „Rámec politik v oblasti klímy a energetiky na obdobie rokov 2020 až 2030“ (ďalej len „rámec do roku 2030“ ⁽³⁾) navrhla, aby sa ciele v oblasti energetiky a klímy splnili do roku 2030. Piliermi rámca do roku 2030 sú: i) zníženie emisií skleníkových plynov o 40 % oproti roku 1990; ii) cieľ v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na úrovni aspoň 27 % záväzný pre celú EÚ; iii) obnovené ambície politik v oblasti energetickej efektívnosti a iv) nový systém riadenia a súbor nových ukazovateľov na zabezpečenie konkurencieschopného a bezpečného energetického systému.

5. Hlavné ciele uvedené v odôvodnení 3 majú osobitný význam pre tieto usmernenia. V stratégii Európa 2020 sa na podporu splnenia týchto cieľov uvádza sedem hlavných iniciatív. Jednou z nich je aj iniciatíva „Európa efektívne využívajúca zdroje“ ⁽⁴⁾. Cieľom tejto hlavnej iniciatívy je vytvoriť rámec pre politiky podporujúce prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje, ktorý pomôže:

- a) zvýšiť ekonomickú výkonnosť a zároveň znížiť využívanie zdrojov;
- b) zisťovať a vytvárať nové príležitosti pre hospodársky rast a posilnenie inovácií a zvýšenie konkurencieschopnosti Únie;
- c) zaistiť bezpečnosť dodávok základných zdrojov;
- d) bojovať proti zmene klímy a obmedzovať dôsledky využívania zdrojov pre životné prostredie.

6. Je potrebné pripomenúť, že v pláne efektívneho využívania zdrojov ⁽⁵⁾, ako aj vo viacerých záveroch Rady sa podporuje postupné zrušenie dotácií škodlivých pre životné prostredie ⁽⁶⁾. V týchto usmerneniach by sa preto mali zvážiť negatívne vplyvy dotácií škodlivých pre životné prostredie a zároveň by sa mala zohľadniť potreba kompromisu medzi rôznymi oblasťami a politikami, ako sa uvádza v hlavnej iniciatíve. V týchto usmerneniach nie je zahrnutá pomoc na ťažbu fosílnych palív.

⁽¹⁾ KOM(2010) 2020 v konečnom znení z 3. marca 2010.

⁽²⁾ Rozhodnutie č. 406/2009/ES z 29. apríla 2009 (Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 136) a smernica 2009/28/ES z 23. apríla 2009 (Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 16).

⁽³⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – „Rámec politik v oblasti klímy a energetiky na obdobie rokov 2020 až 2030“, [COM(2014) 15 final] z 22.1.2014.

⁽⁴⁾ KOM(2011) 21 z 26. januára 2011.

⁽⁵⁾ KOM(2011) 571 v konečnom znení z 20. septembra 2011.

⁽⁶⁾ V záveroch Európskej rady z 23. mája 2013 sa potvrdila potreba postupne zrušiť dotácie škodlivé pre životné prostredie alebo hospodárstvo vrátane dotácií na fosílna palivá s cieľom uľahčiť investície do novej a inteligentnej energetickej infraštruktúry.

7. V pláne sa členské štáty takisto vyzývajú, aby riešili nedostatočné zabezpečenie výhod plynúcich z právnych predpisov Únie⁽⁷⁾. S cieľom predísť tomu, aby boli opatrenia štátnej pomoci škodlivé pre životné prostredie, musia členské štáty predovšetkým zabezpečiť súlad s právnymi predpismi Únie v oblasti životného prostredia a vykonávať posúdenia vplyvov na životné prostredie, ak si to vyžaduje právo Únie, a zabezpečiť všetky príslušné povolenia.

8. V oznámení „Energia 2020 – Stratégia pre konkurencieschopnú, udržateľnú a bezpečnú energetiku“⁽⁸⁾, ktoré tvorí súčasť hlavnej iniciatívy „Európa efektívne využívajúca zdroje“, sa už dospelo k záveru, že ciele trhu s bezpečnou, cenovo prijateľnou a udržateľnou energiou budú ohrozené, ak nedôjde k modernizácii elektrizačných sústav, zastarané elektrárne nebudú nahradené konkurenčnými a čistejšími alternatívami a energia v rámci celého energetického reťazca sa nebude využívať efektívnejšie.

9. V politickom rámci 2030 sa požaduje ambiciózny záväzok znížiť emisie skleníkových plynov v súlade s plánmi do roku 2050. Tento záväzok by sa mal plniť pomocou nákladovo efektívnej koncepcie, ktorá členským štátom umožní flexibilitu, aby si mohli určiť spôsob prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo podľa svojich konkrétnych okolností a podnietiť politiku v oblasti výskumu a inovácie, a podporiť klimatický a energetický rámec na obdobie po roku 2020. V týchto usmerneniach sa uvedené zásady zohľadňujú a pripravuje sa priestor pre rámec 2030.

10. V týchto usmerneniach Komisia stanovuje podmienky, za ktorých sa pomoc v oblasti energetiky a životného prostredia môže považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy.

11. V oznámení o modernizácii štátnej pomoci⁽⁹⁾ Komisia oznámila tri ciele, ktoré presadzuje prostredníctvom modernizácie kontroly štátnej pomoci:

- a) podporiť udržateľný, inteligentný a inkluzívny rast na konkurenčnom vnútornom trhu;
- b) zamerať *ex ante* kontroly Komisie na prípady s najväčším vplyvom na vnútorný trh pri súčasnom posilnení spolupráce s členskými štátmi pri presadzovaní pravidiel štátnej pomoci;
- c) racionalizovať pravidlá a zrýchliť proces rozhodovania.

12. V oznámení sa vyzýva najmä na spoločný prístup pri revízií jednotlivých usmernení a rámcov, založený na posilňovaní vnútorného trhu, na podporu zvyšovania účinnosti verejných výdavkov prostredníctvom lepšieho príspevku štátnej pomoci k cieľom spoločného záujmu a na väčšiu kontrolu stimulačného účinku, obmedzení pomoci na nevyhnutné minimum a zamedzenia možným negatívnym účinkom pomoci na hospodársku súťaž a obchod. Podmienky zlučiteľnosti stanovené v týchto usmerneniach vychádzajú z týchto spoločných zásad posudzovania.

1. ROZSAH PÔSOBNOSTI A VYMEDZENIE POJMOV

1.1. Rozsah uplatňovania

13. Tieto usmernenia sa uplatňujú na štátnu pomoc poskytovanú na ochranu životného prostredia alebo na energetické ciele vo všetkých odvetviach, na ktoré sa vzťahuje zmluva, pokiaľ sú opatrenia uvedené v oddiele 1.2. Uplatňujú sa preto aj na tie odvetvia, na ktoré sa vzťahujú osobitné pravidlá Únie v oblasti štátnej pomoci (doprava⁽¹⁰⁾, ťažba uhlia, poľnohospodárstvo, lesníctvo, rybolov a akvakultúra), ak sa v týchto osobitných pravidlách nestanovuje inak.

⁽⁷⁾ Ďalšie právne predpisy, ako napríklad smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES z 23. apríla 2009 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie a o zmene a doplnení a následnom zrušení smerníc 2001/77/ES a 2003/30/ES, (Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 16), (ďalej len „smernica o energii z obnoviteľných zdrojov energie“) obsahujú napríklad požiadavky týkajúce sa udržateľnosti biopalív a nediskriminácie v článku 17 ods. 1 – 8 tejto smernice.

⁽⁸⁾ KOM(2010) 639 z 10.11. 2010.

⁽⁹⁾ COM(2012) 209 z 8.5. 2012.

⁽¹⁰⁾ Predovšetkým sa tieto usmernenia netýkajú usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci železničným podnikom (Ú. v. EÚ C 184, 22.7.2008, s. 13). V usmerneniach o železničných podnikoch sa zohľadňujú rozličné formy pomoci vrátane pomoci na zníženie externých nákladov železničnej dopravy. Takáto pomoc sa riadi ustanoveniami v oddiele 6.3 usmernení o železničných podnikoch a je myslená ako vysvetlenie toho, že železničná doprava v porovnaní s konkurenčnými spôsobmi dopravy umožňuje vyhnúť sa externým nákladom. Ak sú splnené všetky podmienky oddielu 6.3 usmernení o železničných podnikoch a ak sa pomoc udeľuje bez diskriminácie, členské štáty môžu udeliť pomoc na zníženie externých nákladov.

14. V prípade poľnohospodárstva, rybolovu a akvakultúry sa tieto usmernenia uplatňujú na pomoc na ochranu životného prostredia pre podniky pôsobiace v oblasti spracovania týchto produktov a ich uvádzania na trh a za určitých podmienok aj pre podniky pôsobiace v prvovýrobe. V uvedených odvetviach platia tieto podmienky:

- a) v prípade podnikov, ktoré pôsobia v oblasti spracovania produktov rybárstva a ich uvádzania na trh, ak sa pomoc týka výdavkov oprávnených v zmysle nariadenia Rady (ES) č. 1198/2006⁽¹¹⁾ alebo jeho nástupcu⁽¹²⁾, maximálna povolená intenzita pomoci je buď intenzita pomoci určená v týchto usmerneniach, alebo intenzita pomoci stanovená v uvedenom nariadení podľa toho, ktorá intenzita je vyššia;
- b) v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby a v prípade opatrení spolufinancovaných z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a opatrení pomoci pre odvetvie lesného hospodárstva sa tieto usmernenia uplatňujú len vtedy, ak sa v usmerneniach Spoločenstva o štátnej pomoci v sektore poľnohospodárstva a lesného hospodárstva na roky 2007 – 2013⁽¹³⁾ v znení zmien alebo v nahradenom znení nestanovujú žiadne osobitné pravidlá;
- c) pokiaľ ide o prvovýrobu v oblasti rybolovu a akvakultúry, tieto usmernenia sa uplatňujú len vtedy, ak neexistujú žiadne osobitné ustanovenia týkajúce sa pomoci v súvislosti s cieľmi v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky.

15. Tieto usmernenia sa neuplatňujú na:

- a) projektovanie a výrobu výrobkov, strojov alebo dopravných prostriedkov šetrných k životnému prostrediu s cieľom umožniť prevádzku s menším množstvom prírodných zdrojov ani na opatrenia prijaté v elektrárnach alebo iných výrobných jednotkách s cieľom zlepšiť bezpečnosť alebo hygienu⁽¹⁴⁾;
- b) financovanie opatrení ochrany životného prostredia týkajúcich sa leteckej, cestnej, železničnej, vnútrozemskej vodnej a námornej dopravnej infraštruktúry;
- c) uviaznuté náklady vymedzené v oznámení Komisie o metodike analýzy štátnej pomoci v súvislosti s uviaznutými nákladmi⁽¹⁵⁾;
- d) štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie⁽¹⁶⁾, ktorá sa riadi pravidlami stanovenými v rámci Spoločenstva pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie⁽¹⁷⁾.
- e) štátnu pomoc na opatrenia v oblasti biodiverzity⁽¹⁸⁾.

16. Pomoc v oblasti životného prostredia a energetiky sa nesmie poskytovať podnikom v ťažkostiach, ako je na účely týchto usmernení vymedzené v príslušných usmerneniach o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach⁽¹⁹⁾ v znení zmien alebo v nahradenom znení.

⁽¹¹⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 1198/2006 z 27. júla 2006 o Európskom fonde pre rybné hospodárstvo (Ú. v. EÚ L 223, 15.8.2006, s. 1).

⁽¹²⁾ Pozri návrh nariadenia Komisie o Európskom fonde pre námorníctvo a rybárstvo, KOM(2011) 804 v konečnom znení.

⁽¹³⁾ Ú. v. EÚ C 319, 27.12.2006, s. 1. Toto platí aj pre rámec nahrádzajúci usmernenia z roku 2006, ktorých platnosť sa končí 31. decembra 2013.

⁽¹⁴⁾ Pomoc v oblasti životného prostredia má vo všeobecnosti menej rušivý účinok a je účinnejšia, ak sa poskytuje spotrebiteľom/používateľom výrobkov šetrných k životnému prostrediu namiesto pestovateľom/výrobcom takýchto výrobkov. Používanie environmentálneho označovania a tvrdení na výrobkoch navyše môže byť ďalší spôsob, ako spotrebiteľom/používateľom umožniť, aby mohli robiť kvalifikované rozhodnutia o kúpe, a zvýšiť dopyt po výrobkoch šetrných k životnému prostrediu. Ak budú dobre navrhnuté a ak ich spotrebiteľia budú uznávať, rozumieť im, dôverovať im a vnímať ich ako primerané, spoľahlivé environmentálne označenia a pravdivé environmentálne tvrdenia sa môžu stať významným nástrojom na usmernenie a formovanie správania (spotrebiteľov) voči možnostiam, ktoré sú šetrnejšie k životnému prostrediu. Využitie uznávaného systému označovania/certifikácie s jasnými kritériami a podliehajúceho vonkajšej kontrole (treťou stranou) bude pre podniky jedným z najúčinnějších spôsobov, ako môžu spotrebiteľom a zainteresovaným stranám dokázať, že splňajú vysoké environmentálne normy. Komisia vzhľadom na tieto súvislosti do rozsahu pôsobnosti týchto usmernení nezačlenila osobitné pravidlá týkajúce sa pomoci pre projektovanie a výrobu výrobkov šetrných k životnému prostrediu.

⁽¹⁵⁾ Schválené Komisiou 26. júla 2001 a oznámené členským štátom v liste ref. č. SG(2001) D/290869 zo 6. augusta 2001.

⁽¹⁶⁾ Usmernenia stanovujú bonus pre projekty ekologickej inovácie, ktoré predstavujú investície výrazne šetrné k životnému prostrediu a vysoko inovatívne investície.

⁽¹⁷⁾ Ú. v. EÚ C 323, 30.12.2006, s. 1.

⁽¹⁸⁾ Túto pomoc možno riešiť podľa pravidiel SVHZ: pozri veci SA.31243 (2012/N) a NN8/2009.

⁽¹⁹⁾ Oznámenie Komisie – „Usmernenia spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach“ (Ú. v. EÚ C 244, 1.10.2004, s. 2).

17. Pri posudzovaní pomoci poskytnutej podniku, voči ktorému sa nárokuje vrátenie pomoci na základe predchádzajúceho rozhodnutia Komisie, ktorým bola pomoc označená za neoprávnenú a nezlučiteľnú s vnútorným trhom, Komisia zohľadní výšku pomoci, ktorá sa ešte má vymôci⁽²⁰⁾.

1.2. Opatrenia pomoci, na ktoré sa vzťahujú usmernenia

18. Komisia určila súbor opatrení v oblasti životného prostredia a energetiky, pri ktorých môže byť štátna pomoc za určitých podmienok zlučiteľná s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy:

- a) pomoc umožňujúca prekročiť rámec noriem Únie alebo zvyšujúca úroveň ochrany životného prostredia v prípade absencie noriem Únie (vrátane pomoci na nákup nových prepravných vozidiel);
- b) pomoc na včasné prispôsobenie sa budúcim normám Únie;
- c) pomoc na environmentálne štúdie;
- d) pomoc na rekultiváciu znečistených plôch;
- e) pomoc na energiu z obnoviteľných zdrojov;
- f) opatrenia efektívnosti vrátane kombinovanej výroby tepla a elektriny a centralizovaného zásobovania teplom a centralizovaného zásobovania chladom;
- g) pomoc na efektívne využívanie zdrojov a najmä na nakladanie s odpadmi;
- h) pomoc na zachytávanie, dopravu a skladovanie CO₂ vrátane pomoci pre jednotlivé prvky reťazca na zachytávanie a skladovanie CO₂;
- i) pomoc vo forme úľav z environmentálnych daní alebo oslobodenia od týchto daní;
- j) pomoc vo forme zníženia financovania podpory elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov;
- k) pomoc na energetickú infraštruktúru;
- l) pomoc na opatrenia primeranosti výroby;
- m) pomoc vo forme obchodovateľných povolení;
- n) pomoc na premiestnenie podnikov.

1.3. Vymedzenie pojmov

19. Na účely týchto usmernení sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

1. „ochrana životného prostredia“ je každé opatrenie určené na nápravu alebo zabránenie vzniku škôd, pokiaľ ide o fyzické okolie alebo o prírodné zdroje, prostredníctvom vlastných činností príjemcu, s cieľom znížiť riziko vzniku takejto škody alebo efektívnejšie využívať prírodné zdroje, vrátane opatrení na úsporu energie a využívanie obnoviteľných zdrojov energie;
2. „energetická efektívnosť“ je množstvo usporenej energie určené meraním a/alebo odhadom spotreby pred vykonaním a po vykonaní opatrenia na zlepšenie energetickej efektívnosti pri zabezpečení normalizácie vonkajších podmienok, ktoré ovplyvňujú spotrebu energie;
3. „norma Únie“ je
 - a) záväzná norma Únie, ktorá stanovuje požadované úrovne ochrany životného prostredia, ktoré majú jednotlivé podniky dosiahnuť⁽²¹⁾, alebo

⁽²⁰⁾ V tejto súvislosti pozri rozsudok v spojených veciach T-244/93 a T-486/93, TWD Textilwerke Deggendorf GmbH/Komisia, Zb. 1995, s. II-2265, a oznámenie Komisie – „K efektívnemu vykonávaniu rozhodnutí Komisie prikazujúcich členským štátom vymáhať neoprávnené poskytnutú a nezlučiteľnú štátnu pomoc“, (Ú. v. EÚ C 272, 15.11.2007, s. 4).

⁽²¹⁾ Normy alebo ciele stanovené na úrovni Únie, ktoré sú záväzné pre členské štáty, nie však pre jednotlivé podniky, sa preto nepovažujú za normy Únie.

b) povinnosť podľa smernice 2010/75/EÚ⁽²²⁾ využívať najlepšie dostupné techniky (BAT) a zabezpečiť, aby úrovne emisií znečisťujúcich látok neboli vyššie, ako v prípade úrovne emisií pri uplatňovaní najlepších dostupných techník. V prípadoch, keď úrovne emisií spojené s najlepšimi dostupnými technikami boli vymedzené vo vykonávacích aktoch prijatých v súlade so smernicou 2010/75/EÚ, sa tieto úrovne budú uplatňovať na účely týchto usmernení; ak budú tieto úrovne vyjadrené ako rozsah, uplatní sa limit, kde došlo k prvému dosiahnutiu najlepších dostupných techník;

4. „ekologické inovácie“ sú všetky formy inovačných činností, ktorých výsledkom alebo cieľom je podstatné zlepšenie ochrany životného prostredia vrátane nových výrobných procesov, nových výrobkov alebo služieb a nových metód riadenia a podnikania, ktorých používanie alebo zavedenie pravdepodobne zabráni vzniku rizík pre životné prostredie, znečisteniu a ďalším negatívnym vplyvom vyplývajúcim z využívania zdrojov alebo tieto riziká podstatne zníži, a to počas celého životného cyklu súvisiacich činností.

Na účely tohto vymedzenia pojmov sa za inovácie nepovažujú:

- i. malé zmeny alebo zlepšenia;
 - ii. nárast výrobných kapacít alebo kapacít služieb pridaním výrobných alebo logistických systémov, ktoré sa veľmi podobajú tým, ktoré sa už používajú;
 - iii. zmeny podnikateľskej praxe, organizácie pracoviska alebo vonkajších vzťahov, ktoré vychádzajú z organizačných metód už zaužívaných v podniku;
 - iv. zmeny stratégie riadenia;
 - v. zlúčenia podnikov a akvizície;
 - vi. pozastavenie používania procesu;
 - vii. jednoduchá náhrada alebo rozšírenie kapitálu;
 - viii. zmeny vyplývajúce iba zo zmien v cenách výrobných faktorov, úprav, lokalizácie, pravidelných sezónnych a iných cyklických zmien;
 - ix. obchodovanie s novými alebo výrazne lepšími výrobkami.
5. „obnoviteľné zdroje energie“ sú tieto obnoviteľné nefosílné zdroje energie: veterná, solárna, aerotermlná, geotermlná, hydrotermlná energia a energia z oceánu, vodná energia, energia z biomasy, zo skládkových plynov, z plynov z čistiarní odpadových vôd a z bioplynov;
6. „biomasa“ je biologicky rozložiteľná časť výrobkov, odpadu a zvyškov z poľnohospodárstva (vrátane rastlinných a živočíšnych látok), lesného hospodárstva a príbuzných odvetví vrátane rybníctva a akvakultúry, ako aj bioplyny a biologicky rozložiteľná časť priemyselného a komunálneho odpadu;
7. „biopalivo“ je kvapalné alebo plynné palivo určené pre odvetvie dopravy, vyrobené z biomasy;
8. „biokvapalina“ je kvapalné palivo na iné energetické účely ako na dopravu, vrátane výroby elektriny, vykurovania a chladenia, vyrobené z biomasy;
9. „udržateľné biopalivo“ je palivo, ktoré spĺňa kritérium udržateľnosti stanovené v článku 17 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES⁽²³⁾ o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie a v akýchkoľvek zmenách tejto smernice⁽²⁴⁾;
10. „mechanizmus spolupráce“ je mechanizmus, ktorý spĺňa kritériá článku 6,7 alebo 8 smernice 2009/28/ES;
11. „energia z obnoviteľných zdrojov energie“ je energia vyrobená v zariadeniach, v ktorých sa využívajú len obnoviteľné zdroje energie, ako aj, pokiaľ ide o výhrevnosť, tá časť energie, ktorá sa vyrába z obnoviteľných zdrojov energie v hybridných zariadeniach, ktoré využívajú aj tradičné zdroje energie. Patrí sem aj elektrická energia z obnoviteľných zdrojov, ktorá sa používa na napĺňanie skladovacích systémov, okrem elektrickej energie, ktorá sa získava ako výsledok uskladnenia v systémoch;

⁽²²⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) (Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 17).

⁽²³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie (Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 16).

⁽²⁴⁾ Kritériá udržateľnosti sa v súlade so smernicou 2009/28/ES vzťahujú aj na biokvapaliny.

12. „kogenerácia“ alebo kombinovaná výroba tepla a elektriny (KVET) je súčasná výroba tepelnej energie a elektrickej a/alebo mechanickej energie v rámci jedného procesu;
13. „vysokoúčinná kombinovaná výroba tepla a elektriny“ je kombinovaná výroba tepla a elektriny, ktorá spĺňa definíciu vysokoúčinnnej kombinovanej výroby tepla a elektriny uvedenú v článku 2 bode 34 smernice 2012/27/EÚ⁽²⁵⁾;
14. „energeticky účinné centralizované zásobovanie teplom a chladom“ je centralizované zásobovanie teplom a chladom, ktoré zodpovedá definícii účinného centralizovaného zásobovania teplom a chladom uvedenej v článku 2 bodoch 41 a 42 smernice 2012/27/EÚ⁽²⁶⁾. Definícia zahŕňa zariadenia na produkciu tepla/chladu a sieť (vrátane súvisiacich zariadení) potrebnú na distribúciu tepla/chladu z výrobných zariadení do priestorov odberateľov;
15. „environmentálna daň“ je daň, ktorej osobitný daňový základ má jasne negatívny účinok na životné prostredie, alebo ktorej cieľom je zdaniť určité činnosti, tovary alebo služby tak, aby sa do ich ceny mohli zahrnúť environmentálne náklady, alebo tak, aby sa výrobcovia a spotrebitelia sústreďovali skôr na také činnosti, ktoré viac rešpektujú životné prostredie;
16. „minimálna úroveň zdanenia v Únii“ je minimálna úroveň zdanenia ustanovená v právnych predpisoch Únie. V prípade energetických výrobkov a elektrickej energie znamená minimálnu úroveň zdanenia v Únii, stanovenú v prílohe I k smernici Rady 2003/96/ES⁽²⁷⁾;
17. „malý a stredný podnik“ („MSP“) je podnik, ktorý spĺňa podmienky stanovené v odporúčaní Komisie zo 6. mája 2003 o vymedzení mikropodnikov, malých a stredných podnikov⁽²⁸⁾;
18. „veľký podnik“ a „veľký subjekt“ sú podniky, ktoré nepatria do vymedzenia malých a stredných podnikov;
19. „individuálna pomoc“ je pomoc poskytnutá buď na základe schémy, alebo na *ad hoc* základe;
20. „intenzita pomoci“ je brutto výška pomoci vyjadrená ako percento oprávnených nákladov. Všetky použité číselné údaje sa musia uviesť pred odpočítaním daní alebo iných platieb. Ak je pomoc poskytnutá v inej forme než vo forme grantu, výška pomoci musí byť grantovým ekvivalentom pomoci. Pomoc splatná v niekoľkých splátkach sa musí vypočítať v hodnote v čase poskytnutia. Úrokovou sadzbou, ktorá sa musí použiť na výpočet diskontovanej hodnoty a na výpočet výšky pomoci pri zvýhodnenej pôžičke, je referenčná sadzba platná v čase poskytnutia grantu. Intenzita pomoci sa vypočítava pre každého príjemcu;
21. „prevádzková výhoda“ predstavuje na účely výpočtu oprávnených nákladov najmä úspory nákladov alebo ďalšiu vedľajšiu výrobu priamo spojenú s mimoriadnymi investíciami do ochrany životného prostredia, prípadne výhody plynúce z iných podporných opatrení bez ohľadu na to, či predstavujú alebo nepredstavujú štátnu pomoc vrátane prevádzkovej pomoci poskytnutej na tie isté oprávnené náklady, výkupných cien alebo iných podporných opatrení;
22. „prevádzkové náklady“ sú na účely výpočtu oprávnených nákladov najmä dodatočné výrobné náklady, ako sú náklady na údržbu, vyplývajúce z mimoriadnych investícií do ochrany životného prostredia;
23. „hmotné aktíva“ sú na účely výpočtu oprávnených nákladov investície do pozemkov, ktoré sú nevyhnutne potrebné na dosahovanie environmentálnych cieľov, investície do budov, závodov a zariadení určené na zníženie alebo odstránenie znečisťovania a škodlivých vplyvov a investície na úpravu výrobných metód s cieľom chrániť životné prostredie;
24. „nehmotné aktíva“ sú na účely výpočtu oprávnených nákladov výdavky na transfer technológií nákupom prevádzkových licencií alebo patentovaného a nepatentovaného know-how, ak uvedené výdavky spĺňajú tieto podmienky:
 - a) dané aktívum sa musí považovať za odpisovateľný majetok;
 - b) musí byť zakúpené v trhových podmienkach od podniku, v ktorom nadobúdateľ nemá právomoc priamej ani nepriamej kontroly;

⁽²⁵⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ z 25. októbra 2012 o energetickej efektívnosti, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2009/125/ES a 2010/30/EÚ a ktorou sa zrušujú smernice 2004/8/ES a 2006/32/ES (Ú. v. EÚ L 315, 14.11.2012, s. 1).

⁽²⁶⁾ Ú. v. EÚ L 315, 14.11.2012, s. 1.

⁽²⁷⁾ Smernica Rady 2003/96/ES z 27. októbra 2003 o reštrukturalizácii právneho rámca Spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2003, s. 51).

⁽²⁸⁾ Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36.

- c) musí sa zahrnúť do aktív podniku a ostať v prevádzkarni príjemcu pomoci a musí sa v ňom používať najmenej päť rokov. Táto podmienka neplatí, ak je nehmotné aktívum technicky zastarané. Ak sa počas týchto piatich rokov predá, výnos z predaja sa musí odpočítať od oprávnených nákladov a celá výška alebo časť pomoci sa v prípade potreby musí nahradiť;
25. „internalizácia nákladov“ je zásada, podľa ktorej by všetky náklady spojené s ochranou životného prostredia mali byť zahrnuté do výrobných nákladov znečisťujúceho podniku;
26. „znečisťovateľ“ je osoba, ktorá priamo alebo nepriamo poškodzuje životné prostredie alebo vytvára podmienky vedúce k takému poškodeniu ⁽²⁹⁾;
27. „znečistenie“ je škoda, ktorú spôsobí znečisťovateľ priamym alebo nepriamym poškodením životného prostredia alebo vytvorením podmienok vedúcich k takémuto poškodeniu fyzického okolia alebo prírodných zdrojov;
28. „zásada znečisťovateľ platí“ znamená, že náklady na opatrenia, ktoré riešia znečistenie, by mal znášať znečisťovateľ, ktorý spôsobuje znečistenie;
29. „znečistená plocha“ znamená plochu, kde je potvrdená prítomnosť nebezpečných látok v dôsledku ľudského zásahu na takej úrovni, že predstavuje výrazné riziko pre ľudské zdravie alebo životné prostredie vzhľadom na súčasné a schválené budúce využitie pozemku;
30. „pomoc *ad hoc*“ je pomoc, ktorá sa neposkytuje na základe schémy pomoci;
31. „energetická infraštruktúra“ je každé fyzické vybavenie alebo zariadenie, ktoré sa nachádza v Únii alebo spája Úniu s jednou alebo s viacerými tretími krajinami a patrí do týchto kategórií:
- a) v súvislosti s elektrickou energiou:
- i) infraštruktúra pre prenos, ako je vymedzený v článku 2 bode 3 smernice 2009/72/ES ⁽³⁰⁾;
 - ii) infraštruktúra pre distribúciu, ako je vymedzená v článku 2 bode 5 smernice 2009/72/ES ⁽³⁰⁾;
 - iii) skladovanie elektrickej energie, definované ako zariadenia používané na trvalé alebo dočasné skladovanie elektriny v nadzemnej alebo podzemnej infraštruktúre alebo geologických úložiskách za predpokladu, že sú priamo napojené na vysokonapäťové prenosové vedenia navrhnuté na napätie 110 kV alebo viac;
 - iv) každé vybavenie alebo zariadenie potrebné na bezpečnú, zabezpečenú a efektívnu prevádzku systémov vymedzených v bodoch i) až iii) vrátane ochranných, monitorovacích a riadiacich systémov všetkých napäťových úrovní a rozvodní a
 - v) inteligentné siete, definované ako akékoľvek vybavenie, vedenie, kábel alebo zariadenie na úrovni prenosu a nízkonapäťovej a strednonapäťovej distribúcie, zamerané na dvojsmernú digitálnu komunikáciu v reálnom čase alebo takmer reálnom čase, interaktívne a inteligentné monitorovanie a riadenie výroby elektriny, jej prenosu, distribúcie a spotreby v rámci elektrickej siete s cieľom vyvinúť sieť, v ktorej bude efektívne integrované správanie a konanie všetkých používateľov pripojených do siete – výrobcov, spotrebiteľov a používateľov vykonávajúcich obe činnosti –, aby sa zabezpečila ekonomicky efektívna, udržateľná elektrická sústava s malými stratami, zabezpečenými dodávkami energie vysokej kvality a bezpečnosť;
- b) v súvislosti s plynom:
- i) plynovody na prepravu a distribúciu zemného plynu a bioplynu, ktoré tvoria súčasť siete s výnimkou vysokotlakových plynovodov používaných na prívod zemného plynu;
 - ii) podzemné zásobníky napojené na vysokotlakové plynovody uvedené v bode i);

⁽²⁹⁾ Odporúčanie Rady z 3. marca 1975 týkajúce sa rozvrhu nákladov a činnosti verejnej správy v záležitostiach životného prostredia (Ú. v. ES L 194, 25.7.1975, s. 1).

⁽³⁰⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 55).

- iii) zariadenia určené na príjem, uskladnenie a spätné splyňovanie alebo dekompresiu skvapalneného zemného plynu (ďalej len „LNG“) alebo stlačeného zemného plynu (ďalej len „CNG“) a
 - iv) každé vybavenie alebo zariadenie potrebné na bezpečnú, zabezpečenú a efektívnu prevádzku systému alebo na umožnenie dvojsmernej kapacity vrátane kompresorových staníc;
- c) v súvislosti s ropou:
- i) ropovody používané na prepravu ropy;
 - ii) čerpacie stanice a zásobníky potrebné na prevádzku ropovodov a
 - iii) každé vybavenie alebo zariadenie potrebné na bezpečnú, zabezpečenú a efektívnu prevádzku daného systému vrátane ochranných, monitorovacích a riadiacich systémov a zariadení pre spätný tok;
- d) v súvislosti s CO₂: siete potrubí vrátane pomocných kompresorových staníc na prepravu CO₂ do úložísk s cieľom vtlačiť CO₂ do vhodných podzemných geologických formácií na účely trvalého uloženia;
32. „rozdiel vo financovaní“ je rozdiel medzi pozitívnym a negatívnym peňažným tokom v priebehu trvania investície, ktoré sú diskontované na ich súčasnú hodnotu (zvyčajne s využitím kapitálových nákladov);
33. „zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého“ alebo „CCS“ je súbor technológií, ktoré zachytávajú oxid uhličitý (CO₂) emitovaný z priemyselných zariadení využívajúcich fosílnu palivá alebo biomasu vrátane elektrární, prepravujú CO₂ do vhodného úložiska a vtlačajú ho do vhodných podzemných geologických formácií na účely trvalého uloženia CO₂;
34. „primeranosť výroby“ je stupeň vyrobenej kapacity, ktorá sa považuje za primeranú na splnenie úrovne dopytu v členskom štáte v akomkoľvek danom období na základe použitia obvyklého štatistického ukazovateľa používaného organizáciami, ktoré inštitúcie Únie považujú za organizácie zohrávajúce zásadnú úlohu pri vytváraní jednotného trhu s elektrinou, ako je napríklad ENTSO-E;
35. „výrobca“ je podnik, ktorý vyrába elektrickú energiu na obchodné účely;
36. „opatrenie primeranosti výroby“ je mechanizmus, ktorého cieľom je zabezpečiť splnenie určitých stupňov primeranosti výroby na vnútroštátnej úrovni;
37. „zodpovednosť za vyrovnanie odchýlky“ je zodpovednosť SZVO za rozdiely medzi výrobou, spotrebou a obchodnými transakciami v rámci daného obdobia zúčtovania odchýlok;
38. „štandardná zodpovednosť za vyrovnanie odchýlky“ je nediskriminačná zodpovednosť za vyrovnanie odchýlky v prípade technológií, pričom žiadny výrobca nie je vyňatý z tejto zodpovednosti;
39. „strana zodpovedná za vyrovnanie odchýlky“ (ďalej len „SZVO“) je účastník trhu alebo jeho vybraný zástupca, ktorý je zodpovedný za jeho odchýlky;
40. „odchýlky“ sú rozdiely medzi výrobou, spotrebou a obchodnými transakciami SZVO v rámci daného obdobia zúčtovania odchýlok;
41. „zúčtovanie odchýlok“ je mechanizmus finančného zúčtovania, ktorým sa majú späť získať náklady na vyrovnanie odchýlky, ktoré sa vzťahujú na odchýlky SZVO;
42. „obdobie zúčtovania odchýlok“ sú časové jednotky použité na výpočet odchýlok SZVO;

43. „súťažné ponukové konanie“ je nediskriminačné súťažné ponukové konanie, ktoré umožňuje účasť dostatočného počtu podnikov a v ktorom sa pomoc poskytuje buď na základe pôvodnej ponuky predloženej uchádzačom alebo na základe zúčtovacej ceny. Navyše rozpočet alebo objem prostriedkov súvisiacich so súťažným ponukovým konaním sú záväzne obmedzené, čo znamená, že pomoc sa nemôže poskytnúť všetkým uchádzačom;
44. „začatie prác“ je buď začiatok stavebných prác na investícii, alebo prvý záväzok firmy na objednávku zariadenia alebo iný záväzok, na základe ktorého je investícia nezvratná, podľa toho, čo je prvé v časovom slede. Kúpa pozemku a prípravné práce, ako napr. získavanie povolení a uskutočňovanie predbežných štúdií uskutočniteľnosti sa nepovažujú za začatie stavebných prác. V prípade prevzatia podniku znamená „začatie prác“ okamih nadobudnutia aktív priamo spojených s nadobudnutým podnikom;
45. „ukázkový projekt“ je projekt ukazujúci technológiu ako prvú svojho druhu v Únii a predstavujúci významnú inováciu, ktorá výrazne prekračuje rámec stavu technológií;
46. „podporované oblasti“ sú oblasti označené v schválenej regionálnej mape na obdobie 1. júla 2014 do 31. decembra 2020 v rámci uplatňovania článku 107 ods. 3 písm. a) a c) zmluvy;
47. „regionálna mapa pomoci“ je zoznam oblastí určených členským štátom v súlade s podmienkami zakotvenými v usmerneniach o regionálnej štátnej pomoci na roky 2014 – 2020⁽³¹⁾.

2. POMOC V OBLASTI ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ENERGETIKY, KTORÚ JE POTREBNÉ NOTIFIKOVAŤ

20. Individuálna pomoc poskytnutá na základe schémy pomoci podlieha aj naďalej notifikačnej povinnosti podľa článku 108 ods. 3 zmluvy, ak pomoc presahuje tieto stropy vymedzujúce notifikačnú povinnosť⁽³²⁾ a neposkytuje sa na základe súťažného ponukového konania:

- a) investičná pomoc: ak výška pomoci presahuje 15 milióna EUR pre jeden podnik;
- b) prevádzková pomoc na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov a/alebo kombinovanú výrobu tepla z obnoviteľných zdrojov: ak sa pomoc poskytuje zariadeniam na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov na miestach, kde výsledná kapacita výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov na jedno miesto presahuje 250 megawattov (MW);
- c) prevádzková pomoc na výrobu biopaliva: ak sa pomoc poskytuje zariadeniam na výrobu biopalív na miestach, kde výsledná výroba presahuje 150 000 ton t) ročne;
- d) prevádzková pomoc na kombinovanú výrobu tepla a elektriny: ak sa pomoc poskytuje zariadeniam na kombinovanú výrobu tepla a elektriny s výslednou kapacitou výroby elektriny pochádzajúcej z kombinovanej výroby viac ako 300 MW; pomoc na výrobu tepla pochádzajúceho z kombinovanej výroby sa posúdi v rámci notifikácie podľa kapacity výroby elektrickej energie;
- e) pomoc na energetickú infraštruktúru: ak výška pomoci presahuje 50 miliónov EUR pre jeden podnik na jeden investičný projekt;
- f) pomoc na zachytávanie a ukládanie oxidu uhličitého: ak výška pomoci presahuje 50 miliónov EUR na jeden investičný projekt;
- g) pomoc vo forme opatrenia primeranosti výroby: ak výška pomoci presahuje 15 milióna EUR pre jeden podnik na jeden projekt.

21. Oslobodenie od environmentálnych daní, úľavy z environmentálnych daní a výnimky z financovania energie z obnoviteľných zdrojov, na ktoré sa vzťahuje oddiel 3.7, nebudú podliehať podmienkam týkajúcim sa individuálne notifikovanej pomoci. Pomoc poskytnutá vo forme fiškálnej pomoci, na ktorú sa nevzťahuje oddiel 3.7 týchto usmernení, však bude podliehať individuálnemu posúdeniu, ak budú prekročené stropy stanovené v uvedenom oddiele. To platí bez ohľadu na to, či jednotlivý príjemca zároveň využíva oslobodenie od dane alebo daňovú úľavu podľa oddielu 3.7.

⁽³¹⁾ Ú. v. EÚ C 209, 23.7.2013, s. 1.

⁽³²⁾ Na účely výpočtu kapacitného limitu sa pri každom projekte musí zohľadniť celková jednotková kapacita oprávnená na pomoc.

22. V týchto usmerneniach sa stanovujú kritériá zlučiteľnosti pre schémy pomoci a individuálnu pomoc v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky, ktoré podliehajú notifikačnej povinnosti podľa článku 108 ods. 3 zmluvy.

3. POSÚDENIE ZLUČITEĽNOSTI PODEĽA ČLÁNKU 107 ODS. 3 PÍSM. C) ZMLUVY

23. Štátna pomoc na ochranu životného prostredia a oblasti energetiky sa bude považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom v zmysle článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, ak na základe spoločných zásad posudzovania uvedených v tejto kapitole vedie k zvýšeniu príspevku k cieľom Únie v oblasti energetiky alebo životného prostredia bez nepriaznivého ovplyvnenia podmienok obchodu v rozpore so spoločným záujmom. Pritom sa zohľadnia konkrétne nedostatky podporovaných oblastí.

24. Táto kapitola obsahuje vysvetlenie, ako Komisia bude uplatňovať spoločné zásady posudzovania uvedené v oddiele 3.1 pri posudzovaní schém pomoci, ktoré patria do rozsahu týchto usmerení, a prípadne sa v nej stanovujú osobitné podmienky individuálnej pomoci (poskytovanej buď na základe schémy, alebo *ad hoc*).

25. V oddiele 3.2 sú stanovené všeobecné podmienky zlučiteľnosti týkajúce sa všetkých opatrení pomoci, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti týchto usmerení, pokiaľ sa špecifickejšími oddielmi kapitoly 3 nespresňujú alebo nemenia tieto všeobecné podmienky zlučiteľnosti. Oddiel 3.2 sa preto vzťahuje predovšetkým na tieto opatrenia, ktoré nie sú súčasťou špecifickejších oddielov kapitoly 3:

- a) pomoc na environmentálne štúdie;
- b) pomoc na rekultiváciu znečistených plôch;
- c) pomoc pre podniky umožňujúca prekročiť rámec noriem Únie alebo zvyšujúca úroveň ochrany životného prostredia v prípade absencie noriem Únie;
- d) pomoc na včasné prispôbenie sa budúcim normám Únie.

3.1. Spoločné zásady posudzovania

26. Na posúdenie toho, či notifikované opatrenie pomoci možno považovať za zlučiteľné s vnútorným trhom, Komisia vo všeobecnosti analyzuje, či sa návrhom opatrenia pomoci zabezpečuje pozitívny vplyv pomoci na dosiahnutie cieľa spoločného záujmu, ktorý prevažuje nad jeho možnými negatívnymi účinkami na obchod a hospodársku súťaž.

27. V oznámení o modernizácii štátnej pomoci z 8. mája 2012⁽³³⁾ sa vyzýva k určeniu a vymedzeniu spoločných zásad, na základe ktorých Komisia posudzuje zlučiteľnosť všetkých opatrení pomoci. Na tento účel bude Komisia považovať opatrenie štátnej pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom iba vtedy, ak spĺňa každé z nasledujúcich kritérií.

- a) príspevok k jasne vymedzenému cieľu spoločného záujmu: opatrenie štátnej pomoci je zamerané na cieľ spoločného záujmu v súlade s článkom 107 ods. 3 zmluvy (oddiel 3.2.1);
- b) potreba štátneho zásahu: opatrenie štátnej pomoci je zamerané na situáciu, v ktorej môže pomoc priniesť dôležité zlepšenie, ktoré trh sám dosiahnuť nemôže, napríklad nápravou dobre vymedzeného zlyhania trhu (oddiel 3.2.2);
- c) vhodnosť opatrenia pomoci: navrhované opatrenie pomoci je vhodným nástrojom politiky na plnenie cieľa spoločného záujmu (oddiel 3.2.3);
- d) stimulačný účinok: pomoc mení správanie dotknutého podniku (dotknutých podnikov) takým spôsobom, že sa zapojí do vykonávania ďalšej činnosti, ktorú by bez pomoci nevykonával alebo ktorý by ju vykonával v obmedzenej miere či iným spôsobom (oddiel 3.2.4);
- e) primeranosť pomoci (pomoc obmedzená na minimum): výška pomoci je obmedzená na minimum potrebné na podnietenie ďalšej investície alebo činnosti v dotknutej oblasti (oddiel 3.2.5);

⁽³³⁾ COM(2012) 209 final z 8.5.2012.

- f) zabránenie neprípustným negatívnym účinkom na hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi: negatívne účinky pomoci sú dostatočne obmedzené, aby celková vyváženosť opatrenia bola pozitívna (oddiel 3.2.6);
- g) transparentnosť pomoci: členské štáty, Komisia, hospodárske subjekty a verejnosť majú jednoduchý prístup ku všetkým relevantným aktom a príslušným informáciám o pomoci, ktorá sa na ich základe poskytuje; (oddiel 3.2.7).

28. Určité kategórie schém môžu ďalej podliehať požiadavke *ex post* hodnotenia, ako je uvedené v kapitole 4. V takých prípadoch môže Komisia obmedziť trvanie týchto schém (zvyčajne na štyri roky alebo menej) s možnosťou opätovnej notifikácie ich predĺženia neskôr.

29. Ak opatrenie štátnej pomoci alebo s ním spojené podmienky (vrátane spôsobu financovania, ak je jeho neoddeliteľnou súčasťou) navyše vedú neoddeliteľným spôsobom k porušeniu práva Únie, pomoc nemožno vyhlásiť za zlučiteľnú s vnútorným trhom⁽³⁴⁾. Napríklad v oblasti energetiky musí byť každý poplatok, ktorého cieľom je financovať opatrenie štátnej pomoci, zlučiteľný najmä s článkami 30 a 110 zmluvy⁽³⁵⁾.

3.2. Všeobecné ustanovenia o zlučiteľnosti

3.2.1. Príspevok k cieľu spoločného záujmu

3.2.1.1. Všeobecné podmienky

30. Všeobecným cieľom pomoci v oblasti životného prostredia je zvýšiť úroveň ochrany životného prostredia v porovnaní s úrovňou, ktorá by sa dosiahla bez tejto pomoci. Ciele udržateľného rastu na podporu prechodu na nízkouhlíkové konkurencieschopné hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje sú stanovené najmä v stratégii Európa 2020. Nízkouhlíkové hospodárstvo s významným podielom energie z variabilných obnoviteľných zdrojov si vyžaduje prispôbenie energetického systému a najmä zásadné investície do energetických sietí⁽³⁶⁾. Hlavným cieľom pomoci v odvetví energetiky je zabezpečiť konkurencieschopný, udržateľný a bezpečný energetický systém na dobre fungujúcom trhu s energiou v Únii⁽³⁷⁾.

31. Členské štáty, ktoré chcú poskytovať pomoc v oblasti životného prostredia alebo energetiky, budú musieť presne definovať sledovaný cieľ a vysvetliť, aký je očakávaný príspevok opatrenia k tomuto cieľu. Ak sa zavádza opatrenie spolufinancované z európskych štrukturálnych a investičných fondov členské štáty sa môžu pri uvádzaní cieľov sledovaných v oblasti životného prostredia alebo energetiky opierať o argumentáciu použitú v príslušných operačných programoch.

32. Environmentálne štúdie môžu prispieť k spoločnému cieľu, ak sú priamo spojené s investíciami oprávnenými podľa týchto usmernení, a takisto ak na základe zistení prípravnej štúdie sa prešetrovaná investícia neuskutoční.

3.2.1.2. Ďalšie podmienky týkajúce sa pomoci, ktorú je potrebné notifikovať individuálne

33. S cieľom preukázať príspevok pomoci, ktorú je potrebné notifikovať individuálne, k zvýšeniu úrovne ochrany životného prostredia, môže členský štát použiť rôzne ukazovatele (pokiaľ možno v merateľnom vyjadrení), a to najmä tieto:

- a) *technológie znižovania znečistenia*: množstvo skleníkových plynov alebo znečisťujúcich látok, ktoré sa trvalo nevypúšťajú do atmosféry (čo vedie k zníženiu vstupu z fosílnych palív);

⁽³⁴⁾ Pozri vec C-156/98 Nemecko/Komisia, Zb. 2000, s. I-6857, bod 78 a vec C-333/07 Régie Networks/Rhone Alpes Bourgogne, Zb. 2008, s. I-10807, body 94 – 116. V oblasti energetiky pozri aj spojené veci C-128/03 a C-129/03 AEM a AEM Torino, Zb. 2005, s. I-2861, body 38 až 51.

⁽³⁵⁾ Vec C-206/06 Essent, Zb. 2008, s. I-5497, body 40 až 59. Uplatňovanie článkov 30 a 110 zmluvy na schémy obchodovateľných certifikátov pozri v rozhodnutí Komisie K(2009) 7085 zo 17. septembra 2009, štátna pomoc N 437/2009 – Schéma pomoci na podporu kombinovanej výroby elektriny a tepla v Rumunsku, (Ú. v. EÚ C 31, 9.2.2010, s. 8), odôvodnenia 63 až 65.

⁽³⁶⁾ KOM(2011) 112 v konečnom znení, Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo; KOM(2011) 571 v konečnom znení, Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje.

⁽³⁷⁾ KOM(2010) 639 v konečnom znení – Oznámenie o stratégii Energia 2020.

- b) *existujúce normy Únie*: absolútne množstvo a relatívny rozsah zvýšenia úrovne ochrany životného prostredia nad rámec normy, čiže zníženie znečistenia, ktoré by sa prostredníctvom danej normy nedosiahlo v prípade absencie akejkoľvek štátnej pomoci;
- c) *budúce normy Únie*: zvýšenie rýchlosti, pri ktorej sa zavedú budúce normy, čiže znižovanie znečistenia sa začne skôr.

3.2.2. Potreba štátneho zásahu

3.2.2.1. Všeobecné podmienky

34. Keďže sa vo všeobecnosti uznáva, že konkurenčné trhy majú tendenciu prinášať efektívne výsledky z hľadiska cien, produkcie a využívania zdrojov, v prípade zlyhania trhu⁽³⁸⁾ môže štátny zásah zlepšiť efektívne fungovanie trhov. Opatrenia štátnej pomoci môžu za určitých podmienok napraviť zlyhanie trhu, a tak prispieť k dosiahnutiu spoločného cieľa, pokiaľ trh sám nedokáže zabezpečiť efektívny výsledok. S cieľom posúdiť, či je štátna pomoc účinná z hľadiska dosiahnutia cieľa, je potrebné najprv zistiť a vymedziť problém, ktorý je potrebné riešiť. Štátna pomoc by sa mala zamerať na situácie, v ktorých môže pomoc priniesť dôležité zlepšenie, ktoré samotný trh dosiahnuť nemôže.

35. S cieľom vypracovať usmernenia, ktorými sa zabezpečí, aby opatrenia pomoci dosiahli spoločný cieľ, by členské štáty mali identifikovať zlyhanie trhu, ktoré bránia zvýšeniu úrovne ochrany životného prostredia alebo dobre fungujúcemu vnútornému trhu s bezpečnou, cenovo prijateľnou a udržateľnou energiou. Zlyhanie trhu súvisiace s cieľmi v oblasti životného prostredia a energetiky môžu byť odlišné alebo podobné, dokážu však znemožniť optimálny výsledok a môžu viesť k neefektívnemu výsledku z týchto dôvodov:

- a) **Negatívne externality**: sú najbežnejšie pre opatrenia pomoci v oblasti životného prostredia a vznikajú vtedy, keď nie je náležite vyčíslená cena znečistenia, t. j. daný podnik neznaša celkové náklady súvisiace so znečisťovaním. V tomto prípade je možné, že podniky konajúce vo svojom vlastnom záujme nie sú dostatočne motivované, aby pri rozhodovaní o konkrétnej výrobní technológii alebo o objeme výroby brali do úvahy negatívne externality vyplývajúce z výroby. Inak povedané, výrobné náklady, ktoré znaša podnik, sú nižšie ako náklady, ktoré znaša spoločnosť. Podniky preto zvyčajne nie sú dostatočne motivované, aby znížili svoju úroveň znečisťovania alebo aby prijali individuálne opatrenia na ochranu životného prostredia.
- b) **Pozitívne externality**: skutočnosť, že z investície budú mať čiastočnú výhodu aj iní účastníci trhu než investor, bude viesť podniky k nedostatočným investíciám. Pozitívne externality sa môžu objaviť napríklad v prípade investícií do ekologických inovácií⁽³⁹⁾, systémovej stability, nových a inovačných obnoviteľných technológií a inovačných opatrení týkajúcich sa prispôsobenia sa dopytu alebo v prípade energetickej infraštruktúry, alebo opatrení primeranosti výroby, ktoré sú prínosné pre mnohé členské štáty (alebo väčší počet spotrebiteľov).
- c) **Asymetrické informácie**: táto situácia zvyčajne vzniká na trhoch, kde existuje rozdiel medzi informáciami dostupnými jednej strane na trhu a informáciami dostupnými druhej strane na trhu. K tomu by mohlo dôjsť napríklad vtedy, keď externí finanční investori nemajú dostatok informácií o pravdepodobných výnosoch a rizikách projektu. Táto situácia môže vzniknúť aj v prípade cezhraničnej spolupráce v oblasti infraštruktúry, keď jedna strana má informačnú nevýhodu v porovnaní s druhou stranou. Hoci riziko alebo neistota nevedú samy osebe k zlyhaniu trhu, problém asymetrických informácií súvisí s mierou takéhoto rizika a neistoty, ktoré sú zvyčajne vyššie v prípade investícií v oblasti životného prostredia s obvykle dlhším obdobím amortizácie. Tým by sa mohlo posilniť zameranie sa na krátkodobý horizont a táto situácia by sa mohla ešte zhoršiť z dôvodu podmienok financovania takýchto investícií, a to najmä v prípade MSP.

⁽³⁸⁾ Pojem „zlyhanie trhu“ označuje situáciu, keď je nepravdepodobné, že by trhy priniesli efektívne výsledky, ak by boli odkázané samy na seba.

⁽³⁹⁾ Typickými príkladmi pozitívnych externalít sú opatrenia, ktorými sa má ďalej zlepšiť ochrana prírody alebo biodiverzity alebo ktoré majú poskytovať ekosystémové služby alebo externality na základe všeobecnej odbornej prípravy.

d) **Zlyhanie koordinácie:** môže zabrániť vypracovaniu projektu alebo jeho účinnému návrhu v dôsledku odlišných záujmov a stimulov medzi investormi, tzv. rozdielných záujmov, nákladov na uzatváranie zmlúv, neistoty v súvislosti s výsledkom spolupráce a sieťových účinkov, napr. neprerušenej dodávky elektriny. Môže vzniknúť napríklad vo vzťahu vlastníka budovy a nájomcu v súvislosti s použitím energeticky hospodárnych riešení. Problémy s koordináciou sa môžu ďalej zhoršovať aj v dôsledku problémov s informáciami, a to najmä problémov týkajúcich sa asymetrických informácií. Problémy s koordináciou môžu vyplývať aj z potreby dosiahnuť určité kritické množstvo, kým bude komerčne zaujímavé začať s realizáciou projektu, čo môže byť obzvlášť relevantný aspekt pri (cezhraničných) projektoch v oblasti infraštruktúry.

36. Na zdôvodnenie štátneho zásahu nestačí samotná existencia zlyhania trhu v určitom kontexte. Môžu byť zavedené iné politiky a opatrenia, ktorých cieľom je riešiť niektoré zistené zlyhania trhu. Ako príklad možno uviesť odvetvovú reguláciu, povinné normy týkajúce sa znečistenia, cenové mechanizmy, ako napríklad systém Únie na obchodovanie s emisiami (ETS) a uhlíkové dane. Je možné, že ďalšie opatrenia vrátane štátnej pomoci sa zameriavajú iba na zvyškové zlyhanie trhu, čiže na zlyhanie trhu, ktoré sa nerieši týmito inými politikami a opatreniami. Takisto je dôležité preukázať, ako štátna pomoc posilní ďalšie zavedené politiky a opatrenia, ktoré majú zabezpečiť nápravu toho istého zlyhania trhu. Preto je argument v prospech štátnej pomoci slabší, ak je štátna pomoc v rozpore s inými politikami zameranými na to isté zlyhanie trhu.

37. Komisia usúdi, že je potrebná pomoc, ak členský štát preukáže, že pomoc sa účinne zameriava na (zvyškové) zlyhanie trhu, ktoré je neriešené.

3.2.2.2. Ďalšie podmienky týkajúce sa pomoci, ktorú je potrebné notifikovať individuálne

38. Keďže zlyhania trhu môžu existovať vo všeobecnosti a opatrenia pomoci môžu byť v zásade dobre navrhnuté tak, aby sa nimi dosiahol efektívny trhový výsledok, je možné, že nie všetky dotknuté podniky budú čeliť takýmto zlyhaniam trhu v rovnakej miere. V prípade individuálnej pomoci, ktorú je potrebné notifikovať, preto Komisia bude posudzovať osobitnú potrebu pomoci v každom jednotlivom prípade. Je úlohou členského štátu preukázať, že existuje zlyhanie trhu, ktoré stále zostáva neriešené, pokiaľ ide o špecifickú činnosť, na ktorú sa poskytuje pomoc, a či sa pomoc účinne zameriava na riešenie daného zlyhania trhu.

39. V závislosti od konkrétneho riešeného zlyhania trhu Komisia zohľadní tieto faktory:

- a) či sa zlyhanie trhu už účinne rieši inými opatreniami politiky, a to najmä prostredníctvom existencie environmentálnych alebo iných noriem Únie, mechanizmu Únie pre ETS alebo environmentálnych daní;
- b) či je potrebný štátny zásah s prihliadnutím na náklady na zavedenie vnútroštátnych noriem pre príjemcu pomoci v prípade absencie pomoci v porovnaní s nákladmi, alebo ich absenciou, na zavedenie týchto noriem pre hlavných konkurentov príjemcu pomoci;
- c) v prípade zlyhania koordinácie počet podnikov, ktoré musia spolupracovať, odlišné záujmy spolupracujúcich strán a praktické problémy s koordináciou spolupráce, ako sú jazykové problémy, citlivosť informácií, nezosúladené normy.

3.2.3. Vhodnosť pomoci

40. Navrhované opatrenie pomoci musí byť vhodným nástrojom na dosiahnutie daného cieľa politiky. Opatrenie pomoci sa nebude považovať za zlučiteľné s vnútorným trhom, ak rovnaký pozitívny príspevok k spoločnému cieľu možno dosiahnuť inými menej rušivými nástrojmi politiky alebo inými menej rušivými druhmi nástrojov pomoci.

3.2.3.1. Vhodnosť medzi alternatívnymi nástrojmi politiky

41. Štátna pomoc nie je jediným politickým nástrojom, ktorým členské štáty disponujú pri presadzovaní vyšších úrovní ochrany životného prostredia alebo dosahovaní dobre fungujúceho európskeho trhu s bezpečnou, cenovo prijateľnou a udržateľnou energiou. Je dôležité mať na pamäti, že môžu existovať iné, lepšie nástroje na dosiahnutie týchto cieľov. Najdôležitejšími nástrojmi na dosiahnutie cieľov v oblasti životného prostredia a energetiky sú regulácia a trhové nástroje. Dôležitú úlohu pri dosahovaní vyššej úrovne ochrany životného prostredia môžu hrať aj právne nezáväzný nástroje, ako napríklad dobrovoľné environmentálne označovanie a šírenie technológií šetrných k životnému prostrediu.

42. Rôzne opatrenia na nápravu toho istého zlyhania trhu môžu pôsobiť aj proti sebe. To platí v prípade, keď bol zavedený účinný trhový mechanizmus určený najmä na riešenie problému externalít. Hrozí, že doplnkové podporné opatrenie na riešenie toho istého zlyhania trhu oslabí efektívnosť trhového mechanizmu.

43. Rôzne opatrenia na nápravu rôznych zlyhaní trhu môžu takisto pôsobiť proti sebe. Opatrenie, ktorým sa rieši problém primeranosti výroby, je potrebné vyvážiť s environmentálnym cieľom postupného zrušenia dotácií škodlivých pre životné prostredie alebo hospodárstvo, vrátane dotácií pre fosílna palivá. Podobne aj opatrením na zníženie emisií skleníkových plynov sa môže zvýšiť dodávka elektriny z variabilných zdrojov, čo môže negatívne ovplyvniť obavy týkajúce sa primeranosti výroby.

44. Dodržiavaním zásady „znečisťovateľ platí“ prostredníctvom právnych predpisov v oblasti životného prostredia sa v podstate zabezpečuje náprava zlyhania trhu súvisiaceho s negatívnymi externalitami. Štátna pomoc teda nie je vhodným nástrojom a nemôže sa poskytnúť, ak by príjemca pomoci mohol niesť zodpovednosť za znečistenie v zmysle platného práva Únie alebo vnútroštátneho práva⁽⁴⁰⁾.

3.2.3.2. Vhodnosť rôznych nástrojov pomoci

45. Pomoc v oblasti životného prostredia a energetiky sa môže poskytnúť v rôznych formách. Členský štát by však mal zabezpečiť, aby sa pomoc poskytla vo forme, pri ktorej je najmenšia pravdepodobnosť narušenia obchodu a hospodárskej súťaže. V tejto súvislosti je členský štát povinný preukázať, prečo sú menej vhodné iné, potenciálne menej rušivé formy pomoci, ako napríklad vratné preddavky v porovnaní s priamymi grantmi alebo daňové úľavy v porovnaní so znížením daňovej sadzby, alebo formy pomoci, ktoré sú založené na finančných nástrojoch, ako sú dlhové alebo kapitálové nástroje (napríklad nízkoúročené úvery alebo bonifikácia úrokov, štátne záruky alebo alternatívne poskytnutie kapitálu za výhodných podmienok).

46. Voľba nástroja pomoci by mala zodpovedať zlyhaniu trhu, ktoré sa má opatrením pomoci riešiť. Vratný preddavok môže predstavovať vhodný nástroj najmä v prípadoch, keď sú skutočné príjmy neisté, napríklad v prípade opatrení na úsporu energie. Pri schémach pomoci, ktorými sa plnia ciele a priority operačných programov, sa nástroj financovania vybraný v danom programe v zásade považuje za vhodný nástroj.

47. V prípade prevádzkovej pomoci musí členský štát preukázať, že pomoc je vhodná na dosiahnutie cieľa schémy, na ktorý je táto pomoc zameraná. S cieľom preukázať vhodnosť pomoci môže členský štát vypočítať výšku pomoci *ex ante* ako pevne stanovenú sumu, ktorá zahŕňa očakávané dodatočné náklady počas daného obdobia, aby boli podniky motivované minimalizovať svoje náklady a postupom času efektívnejšie rozvíjať svoju podnikateľskú činnosť⁽⁴¹⁾.

48. Na účely preukázania vhodnosti schém sa členský štát môže opierať aj o výsledky minulých hodnotení, ako sa uvádza v kapitole 4.

3.2.4. Stimulačný účinok

3.2.4.1. Všeobecné podmienky

49. Pomoc v oblasti životného prostredia a energetiky sa môže považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom len vtedy, ak má stimulačný účinok. Stimulačný účinok nastane, keď pomoc podnieti príjemcu, aby zmenil svoje správanie tak, aby sa zvýšila úroveň ochrany životného prostredia alebo aby sa zlepšilo fungovanie trhu s bezpečnou, cenovo prijateľnou a udržateľnou energiou, čo je zmena správania, ku ktorej by sa neodhodlal bez uvedenej pomoci. Pomoc nesmie slúžiť ako dotácia na náklady na činnosť, ktoré by podniku vznikli v každom prípade, a nesmie slúžiť na kompenzáciu bežného obchodného rizika spojeného s hospodárskou činnosťou.

⁽⁴⁰⁾ Komisia zohľadní najmä to, že pomoc na znečistené plochy sa môže poskytnúť iba vtedy, ak znečisťovateľ – teda osoba zodpovedná podľa uplatniteľného práva v každom členskom štáte bez toho, aby bola dotknutá smernica o environmentálnej zodpovednosti (smernica 2004/35/ES) a ďalšie príslušné predpisy Únie v tejto otázke, – nie je známy alebo nemôže byť po právnej stránke uznaný zodpovedným za financovanie rekultivácie podľa zásady „znečisťovateľ platí“.

⁽⁴¹⁾ Ak sa však budúci vývoj v oblasti nákladov a príjmov vyznačuje vysokým stupňom neistoty a v súvislosti s informáciami existuje silná asymetria, verejný orgán by mohol mať záujem o modely kompenzácie, ktoré nemajú výlučne *ex ante* charakter, ale tvoria skôr kombináciu *ex ante* a *ex post* (napr. prostredníctvom vyváženého rozdelenia neočakávaných ziskov).

50. Komisia sa domnieva, že pomoc nemá stimulačný účinok na príjemcu vo všetkých prípadoch, v ktorých sa projekt začal realizovať ešte predtým, než príjemca podal žiadosť o pomoc vnútroštátnym orgánom. V takých prípadoch, keď príjemca začne realizovať projekt pred podaním žiadosti o pomoc, žiadna pomoc poskytnutá na daný projekt sa nebude považovať za pomoc zlučiteľnú s vnútorným trhom.

51. Členské štáty musia zaviesť a používať formulár žiadosti o pomoc. Formulár žiadosti o pomoc obsahuje prinajmenšom meno/názov žiadateľa a veľkosť podniku, opis projektu vrátane jeho umiestnenia, dátum začatia a ukončenia realizácie, výšku pomoci potrebnú na jeho realizáciu a oprávnené náklady. Vo formulári žiadosti musí príjemca opísať situáciu, ktorá by nastala bez poskytnutej pomoci, t. j. situáciu, ktorá sa označuje ako kontrafaktuálny scenár, alternatívny scenár alebo projekt. Veľké podniky musia navyše predložiť listinné dôkazy na podloženie kontrafaktuálneho scenára opísaného vo formulári žiadosti.

52. Pri doručení formulára žiadosti musí orgán poskytujúci pomoc vykonať kontrolu vierohodnosti kontrafaktuálneho scenára a overiť, či má pomoc požadovaný stimulačný účinok. Kontrafaktuálny scenár je vierohodný, ak je skutočný a ak sa týka faktorov rozhodovania prevládajúcich v čase rozhodovania príjemcu v súvislosti s investíciou. Nie je však potrebné spĺňať podmienky v bodoch 50 a 51, ak sa pomoc poskytuje na základe súťažného ponukového konania.

Stimulačný účinok a prispôbenie sa normám Únie

53. Komisia sa domnieva, že pomoc poskytnutá na prispôbenie sa budúcim normám Únie má v zásade stimulačný účinok vrátane prípadov, keď norma už bola prijatá, zatiaľ však nie je platná. V takom prípade však má pomoc stimulačný účinok vtedy, ak stimuluje realizáciu investícií dávno pred nadobudnutím platnosti normy. Pomoc poskytnutá na prispôbenie sa normám Únie, ktoré už boli prijaté, ale ešte nie sú platné, sa bude považovať za pomoc so stimulačným účinkom, ak sa investícia vykoná a dokončí aspoň jeden rok pred nadobudnutím platnosti daných noriem Únie.

54. Navyše, odchylné od bodu 53, môže stimulačný účinok existovať, ak sa pomoc poskytuje na:

- a) nákup nových dopravných prostriedkov pre cestnú, železničnú, vnútrozemskú vodnú a námornú dopravu, ktoré vyhovujú prijatým normám Únie, pod podmienkou, že k nákupu dôjde predtým, než tieto normy nadobudnú platnosť, a pokiaľ sa tieto normy po tom, čo sa stanú záväznými, neuplatňujú na už zakúpené dopravné prostriedky, alebo
- b) dodatočné úpravy existujúcich dopravných prostriedkov pre cestnú, železničnú, vnútrozemskú vodnú a námornú dopravu pod podmienkou, že v čase, keď sa tieto dopravné prostriedky uviedli do prevádzky, normy Únie ešte nenadobudli platnosť, a pokiaľ sa tieto normy po tom, čo sa stanú záväznými, neuplatňujú na tieto dopravné prostriedky.

55. Komisia sa domnieva, že pomoc podporujúca investície, ktoré príjemcovi umožňujú prijať opatrenia, ktoré prekračujú rámec platných noriem Únie, má pozitívny prínos k cieľom v oblasti životného prostredia a energetiky. S cieľom neodradiť členské štáty od stanovenia záväzných vnútroštátnych noriem, ktoré sú prísnejšie ako zodpovedajúce normy Únie, takýto pozitívny prínos existuje bez ohľadu na existenciu záväzných vnútroštátnych noriem, ktoré sú prísnejšie ako normy Únie. To sa týka napríklad opatrení na zlepšenie kvality vody a ovzdušia nad rámec záväzných noriem Únie. Takýto pozitívny prínos existuje popri záväzných vnútroštátnych normách, aj keď neexistujú normy Únie.

Stimulačný účinok a energetické audity

56. Podľa smernice 2012/27/EÚ⁽⁴²⁾ (ďalej len „smernica o energetickej efektívnosti“ veľké podniky musia každé štyri roky vykonať energetický audit. Preto pomoc na energetické audity poskytovaná veľkým podnikom môže mať stimulačný účinok len v prípade, že pomoc nenahrádza náklady na energetický audit vyžadovaný podľa smernice o energetickej efektívnosti. Keďže rovnaká povinnosť sa neukladá MSP, štátna pomoc poskytnutá MSP na vykonanie energetického auditu môže mať stimulačný účinok.

57. Predchádzajúcim bodom nie je dotknuté posudzovanie stimulačného účinku štátnej pomoci na opatrenia energetickej efektívnosti nariadené alebo vykonávané v dôsledku energetického auditu alebo vyplývajúce z iných nástrojov, napríklad systémov energetického manažérstva a systémov environmentálneho riadenia.

⁽⁴²⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ z 25. októbra 2012 o energetickej efektívnosti, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2009/125/ES a 2010/30/EÚ a ktorou sa zrušujú smernice 2004/8/ES a 2006/32/ES, Ú. v. EÚ L 315, 14.11.2012, s. 1.

3.2.4.2. Ďalšie podmienky týkajúce sa pomoci, ktorú je potrebné notifikovať individuálne

58. Pri opatreniach podliehajúcich individuálnej notifikácii musia členské štáty Komisii plne preukázať stimulačný účinok pomoci. Musia predložiť jasné dôkazy, že pomoc má skutočný vplyv na investičné rozhodnutie spôsobom, ktorým sa mení správanie príjemcu a ktorý vedie príjemcu k zvýšeniu úrovne ochrany životného prostredia alebo k zlepšeniu fungovania trhu s energiou v Únii. V záujme komplexného posúdenia musí členský štát poskytnúť nielen informácie o podporovanom projekte, ale aj podrobný opis kontrafaktuálneho scenára, v ktorom žiadny členský štát príjemcovi neposkytuje pomoc.

59. Výhody nových investícií alebo výrobných metód sa zvyčajne neobmedzujú len na ich priame vplyvy na životné prostredie alebo vplyvy na trh s energiou. Týmito výhodami môžu byť najmä výrobné výhody⁽⁴³⁾, zatiaľ čo riziká sa týkajú predovšetkým neistoty, či investícia bude taká produktívna, ako sa očakávalo.

60. Stimulačný účinok sa má v zásade určovať analýzou kontrafaktuálnych scenárov, pri ktorej sa porovnáva rozsah plánovanej činnosti s poskytnutou pomocou a bez pomoci. Podstata spočíva v kontrole ziskovosti projektu v prípade neposkytnutia pomoci s cieľom posúdiť, či skutočne nedosahuje zisk, ktorý by podnik získal realizáciou alternatívneho projektu.

61. V danej súvislosti sa ziskovosť môže vyhodnotiť s použitím metodík, ktoré sa bežne používajú v príslušnom priemyselnom odvetví a ktoré môžu zahŕňať metódy na určenie čistej aktuálnej hodnoty projektu⁽⁴⁴⁾, vnútornej miery návratnosti⁽⁴⁵⁾ alebo priemernej návratnosti použitého kapitálu (ROCE). Ziskovosť projektu sa má porovnávať s bežnými mierami návratnosti, ktoré podnik uplatňuje v iných podobných investičných projektoch. Ak tieto miery nie sú k dispozícii, ziskovosť projektu sa má porovnávať s celkovými kapitálovými nákladmi podniku alebo s mierami návratnosti bežne zaznamenanými v príslušnom odvetví.

62. Ak nie je známy žiadny konkrétny kontrafaktuálny scenár, stimulačný účinok možno predpokladať v prípade rozdielu vo financovaní, teda keď investičné náklady presahujú čistú aktuálnu hodnotu predpokladaných prevádzkových ziskov investície na základe *ex ante* podnikateľského plánu.

63. Predovšetkým sa odporúča, aby sa členské štáty opierali o súčasné, relevantné a vierohodné dôkazy, ako sú napríklad oficiálne dokumenty predstavenstva, správy úverového výboru, posúdenia rizika, finančné správy, interné podnikateľské plány, stanoviská odborníkov a iné štúdie týkajúce sa investičného projektu, ktorý sa posudzuje. Pri overovaní stimulačného účinku by mohli pomôcť aj dokumenty obsahujúce informácie o prognózach dopytu, prognózach nákladov, finančných prognózach, dokumenty, ktoré boli predložené investičnému výboru a v ktorých sú prezentované rôzne investičné scenáre, alebo dokumenty poskytnuté finančným inštitúciám.

64. Komisia môže vo svojom posúdení stimulačného účinku porovnať údaje týkajúce sa konkrétneho podniku s údajmi týkajúcimi sa odvetvia, v ktorom podnik pôsobí, čo je postup známy ako referenčné porovnávanie, aby sa zaistilo, že stimulačný účinok sa stanovuje na objektívnom základe. Ak je to možné, členský štát by mal poskytnúť údaje týkajúce sa odvetvia, ktorými preukáže primeranosť kontrafaktuálneho scenára podniku, jeho požadovanej úrovne ziskovosti a jeho očakávaných peňažných tokov.

65. Komisia môže dospieť k názoru, že stimulačný účinok existuje v prípadoch, keď je možné, že podnik má motiváciu realizovať projekt – s využitím pomoci – aj vtedy, ak podporovaný projekt nedosahuje obvykle požadovanú úroveň ziskovosti. To možno odôvodniť napríklad z hľadiska širších prínosov, ktoré nie sú zohľadnené v ziskovosti samotného projektu. Za takých okolností sú mimoriadne dôležité poskytnuté dôkazy na podloženie existencie stimulačného účinku.

⁽⁴³⁾ Výrobnými výhodami, ktoré negatívne ovplyvňujú stimulačný účinok, sú zvýšená kapacita, produktivita, efektívnosť alebo kvalita. Ďalšie výhody možno nájsť v súvislosti s imidžom výrobcu alebo označovaním výrobných metód, čo môže negatívne ovplyvniť stimulačný účinok, a to najmä na trhoch, kde existuje konkurenčný tlak na udržanie vysokej úrovne ochrany životného prostredia.

⁽⁴⁴⁾ Čistá aktuálna hodnota projektu je rozdiel medzi kladnými a zápornými peňažnými tokmi počas celej životnosti investície, diskontovanými na ich súčasnú hodnotu (obvykle pomocou kapitálových nákladov), t. j. bežné miery návratnosti, ktoré daný podnik uplatňuje v iných podobných investičných projektoch. Ak táto referenčná hodnota nie je k dispozícii, na daný účel možno použiť celkové kapitálové náklady podniku alebo miery návratnosti bežne zaznamenané v príslušnom odvetví.

⁽⁴⁵⁾ Vnútorná miera návratnosti nie je založená na účtovných príjmoch v danom roku, zohľadňuje však budúce peňažné toky, ktorých príjem investor očakáva počas celej životnosti investície. Je definovaná ako diskontná miera, pri ktorej sa čistá aktuálna hodnota peňažných tokov rovná nule.

66. Ak sa podnik prispôsobuje vnútroštátnym normám, ktoré prekračujú rámec noriem Únie alebo boli prijaté v prípade absencie noriem Únie, Komisia overí, či by príjemcu pomoci podstatne ovplyvnili zvýšené náklady a či by nedokázal znášať náklady spojené s okamžitým zavedením vnútroštátnych noriem.

67. Pri investíciách, vďaka ktorým podnik prekročí minimálnu úroveň požadovanú v normách Únie, Komisia napriek tomu môže dospieť k názoru, že stimulačný účinok neexistuje, najmä ak takéto investície zodpovedajú minimálnym technickým normám dostupným na trhu.

68. Ak pomoc nezmení správanie príjemcu tým, že ho podnieti k ďalším činnostiam, táto pomoc nemá stimulačný účinok z hľadiska presadzovania ekologického správania v Únii, ani z hľadiska posilnenia fungovania európskeho trhu s energiou. Pomoc teda nebude schválená v prípadoch, keď sa zdá, že rovnaké činnosti by sa napriek tomu realizovali aj bez tejto pomoci.

3.2.5. Primeranosť pomoci

3.2.5.1. Všeobecné podmienky

69. Pomoc v oblasti životného prostredia a energetiky sa považuje za primeranú, ak sa výška pomoci na jedného príjemcu obmedzuje na minimum potrebné na dosiahnutie požadovanej ochrany životného prostredia alebo cieľa v oblasti energetiky.

70. Pomoc sa spravidla bude považovať za obmedzenú na potrebné minimum, ak výška pomoci zodpovedá čistým dodatočným nákladom potrebným na splnenie cieľa v porovnaní s kontrafaktuálnym scenárom v prípade neposkytnutia pomoci. Čisté dodatočné náklady sa určujú na základe rozdielu medzi ekonomickými prínosmi a nákladmi (vrátane investícií a prevádzky) podporeného projektu a ekonomickými prínosmi a nákladmi alternatívneho investičného projektu, ktorý by podnik realizoval v prípade neposkytnutia pomoci, t. j. kontrafaktuálny scenár.

71. Zohľadniť v plnej miere všetky ekonomické prínosy vyplývajúce pre podnik z dodatočnej investície⁽⁴⁶⁾ však môže byť zložité. V prípade opatrení, ktoré nie sú predmetom individuálneho posúdenia, sa preto môže použiť zjednodušená metóda, ktorá by sa zamerala na výpočet dodatočných investičných nákladov, teda bez zohľadnenia prevádzkových prínosov a nákladov. Opatrenia, ktoré nie sú predmetom individuálneho posúdenia, sa budú považovať za primerané, ak výška pomoci neprekročí maximálnu intenzitu pomoci, t. j. určený percentuálny podiel oprávnených nákladov, ako sa uvádza v bodoch 72 až 76. Tieto maximálne intenzity pomoci slúžia aj ako horná hranica pomoci poskytovanej na opatrenia, ktoré je potrebné notifikovať.

Oprávnené náklady

72. Oprávnenými nákladmi pre pomoc v oblasti životného prostredia sú dodatočné investičné náklady do hmotných a/alebo nehmotných aktív, ktoré priamo súvisia s dosiahnutím spoločného cieľa.

73. Oprávnené náklady sa stanovujú takto:

- a) ak sa náklady na dosiahnutie cieľa spoločného záujmu dajú identifikovať v celkových investičných nákladoch ako samostatná investícia, napríklad preto, že ekologickým prvkom je ľahko zistiteľný „doplňkový komponent“ už existujúceho zariadenia, oprávnené náklady predstavujú náklady na samostatnú investíciu⁽⁴⁷⁾;
- b) vo všetkých ostatných prípadoch oprávnené náklady predstavujú dodatočné investičné náklady, ktoré sa stanovujú porovnaním podporovanej investície s kontrafaktuálnym scenárom bez poskytnutia štátnej pomoci. V zásade sa možno odvolať na náklady na technicky porovnateľnú investíciu⁽⁴⁸⁾, ktorá by sa vierohodne realizovala aj bez pomoci⁽⁴⁹⁾ a ktorá by nedosiahla cieľ spoločného záujmu alebo ktorá by tento cieľ dosiahla len v menšej miere.

⁽⁴⁶⁾ Niektoré druhy prínosov, ako napríklad „zelený imidž“, posilnené environmentálnou investíciou, sa nedajú ľahko merať.

⁽⁴⁷⁾ V prípade opatrení súvisiacich so rekultiváciou znečistených plôch sa oprávnené náklady rovnajú nákladom na sanačné práce mínus zvýšená hodnota pozemku (pozri prílohu 2).

⁽⁴⁸⁾ Technicky porovnateľná investícia je investícia s rovnakou výrobnou kapacitou a všetkými ďalšími technickými vlastnosťami (okrem vlastností, ktoré priamo súvisia s dodatočnými investíciami na plánovaný cieľ).

⁽⁴⁹⁾ Takáto referenčná investícia musí byť z podnikateľského hľadiska vierohodnou alternatívou posudzovanej investície.

74. Príloha 2 obsahuje zoznam príslušných kontrafaktuálnych scenárov alebo výpočtov oprávnených nákladov, ktoré zodpovedajú kontrafaktuálnemu scenáru, ktorý by sa mal použiť v podobných prípadoch. Komisia môže akceptovať alternatívne kontrafaktuálne situácie, ak ich členský štát riadne odôvodní.

75. Pri opatreniach na podporu integrovaných projektov, ako napríklad integrovaných opatrení v oblasti energetickej efektívnosti, alebo projektov v oblasti bioplynu môže byť ťažké stanoviť kontrafaktuálny scenár. Ak nemožno spoľahlivo stanoviť kontrafaktuálny scenár, Komisia je ochotná zvážiť celkové náklady projektu ako alternatívu, čo môže znamenať nižšiu intenzitu pomoci s cieľom odzrkadliť rozličné metódy výpočtu oprávnených nákladov.

76. Pravidlá uvedené v bodoch 73 až 75 sa vzťahujú na výstavbu výrobných zariadení v rámci projektov energetickejšieho účinného centralizovaného zásobovania teplom alebo chladom. Prístup na základe rozdielu vo financovaní sa však uplatní v prípade pomoci na výstavbu siete, podobne ako v prípade posúdenia energetickej infraštruktúry.

Maximálna intenzita pomoci

77. S cieľom zabezpečiť predvídateľnosť a rovnaké podmienky Komisia uplatňuje maximálne intenzity pomoci pre pomoc uvedené v prílohe 1. Tieto intenzity vyjadrujú potrebu štátneho zásahu určeného na jednej strane relevanciou zlyhania trhu a na druhej strane predpokladanou úrovňou narušenia hospodárskej súťaže a obchodu.

78. Vyššia intenzita pomoci môže byť povolená v prípade niektorých druhov pomoci alebo investícií v podporovanej oblasti; intenzita pomoci však nesmie nikdy presiahnuť 100 % oprávnených nákladov. Vyššia intenzita pomoci sa môže povoliť v týchto prípadoch:

- a) intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 15 percentuálnych bodov v prípade investícií v oblasti životného prostredia a energetiky v podporovaných oblastiach spĺňajúcich podmienky článku 107 ods. 3 písm. a) zmluvy a o 5 percentuálnych bodov v prípade investícií v oblasti energetiky a životného prostredia v podporovaných oblastiach spĺňajúcich podmienky článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy. Komisia považuje toto zvýšenie za opodstatnené vzhľadom na rôzne nevýhody, ktorým čelia tieto oblasti a ktoré by mohli byť prekážkou pre investície v oblasti životného prostredia alebo energetiky;
- b) intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 10 percentuálnych bodov v prípade stredných podnikov a o 20 percentuálnych bodov v prípade malých podnikov. Pokiaľ ide o malé a stredné podniky, ktoré môžu čeliť relatívne vyšším nákladom na dosiahnutie cieľov v oblasti životného prostredia alebo energetiky v porovnaní s objemom ich činností na jednej strane a na druhej strane nedostatkom kapitálového trhu, ktoré ich nútia znášať takéto náklady, vyššia intenzita pomoci môže byť takisto opodstatnená, pretože riziko závažného narušenia hospodárskej súťaže a obchodu je nižšie, ak je príjemcom malý alebo stredný podnik;
- c) vyššia intenzita pomoci môže byť odôvodnená za určitých podmienok v prípade ekologických inovácií, ktoré dokážu riešiť dvojité zlyhanie trhu spojené s vyššími rizikami inovácií, ako aj environmentálnym aspektom projektu. To sa týka najmä opatrení v oblasti efektívnosti využívania zdrojov. Intenzita pomoci sa môže zvýšiť o 10 percentuálnych bodov, ak sú splnené tieto kumulatívne podmienky:
 - i) aktíva alebo projekty týkajúce sa ekologickej inovácie musia byť nové alebo výrazne lepšie v porovnaní so stavom techniky v danom odvetví Únie⁽⁵⁰⁾;

⁽⁵⁰⁾ Členské štáty by mohli preukázať novosť napríklad na základe presného opisu inovácie a trhových podmienok jej zavedenia alebo rozšírenia v porovnaní so špičkovými procesmi alebo organizačnými technikami, ktoré bežne používajú iné podniky v tom istom odvetví.

- ii) očakávaný prínos pre životné prostredie musí byť podstatne vyšší než zlepšenie vyplývajúce zo všeobecného vývoja stavu techniky v porovnateľných činnostiach⁽⁵¹⁾ a
- iii) inovatívny charakter týchto aktív alebo projektov nesie so sebou jasny stupeň rizika z technologického, trhového alebo finančného hľadiska, ktorý je vyšší než riziko všeobecne spojené s porovnateľnými aktívami alebo projektmi bez inovácie⁽⁵²⁾.

79. Komisia bude preto považovať pomoc za zlučiteľnú s vnútorným trhom vtedy, ak sú oprávnené náklady vypočítané správne a ak je dodržaná maximálna intenzita pomoci stanovená v prílohe 1.

80. Ak sa pomoc poskytuje príjemcovi na základe súťažného ponukového konania s jasnými, transparentnými a nediskriminačnými kritériami, výška pomoci môže dosiahnuť 100 % oprávnených nákladov⁽⁵³⁾. Takéto súťažné ponukové konanie musí byť nediskriminačné a musí sa zabezpečiť účasť dostatočného počtu podnikov. Okrem toho rozpočet súvisiaci so súťažným ponukovým konaním musí byť záväzne obmedzený v tom zmysle, že pomoc sa nemôže poskytnúť všetkým účastníkom. Pomoc sa napokon poskytne na základe pôvodnej ponuky predloženej uchádzačom, čím sa vylúčia ďalšie rokovania.

3.2.5.2. Kumulácia pomoci

81. Pomoc sa môže poskytnúť súbežne v rámci viacerých schém pomoci alebo kumulovane s pomocou *ad hoc*, pokiaľ celková výška štátnej pomoci na činnosť alebo projekt nepresahuje limity určené stropmi pomoci stanovenými v týchto usmerneniach. Financovanie zo strany Únie, ktoré centrálnie spravuje Komisia a ktoré nie je priamo ani nepriamo pod kontrolou členského štátu⁽⁵⁴⁾, nepredstavuje štátnu pomoc. Ak sa takéto financovanie zo strany Únie kombinuje so štátnou pomocou, na posúdenie dodržania stropov vymedzujúcich notifikačnú povinnosť a maximálnej intenzity pomoci sa berie do úvahy len štátna pomoc, pokiaľ celková výška verejných finančných prostriedkov poskytnutých v súvislosti s tými istými oprávnenými nákladmi neprekročí maximálnu mieru financovania stanovenú (maximálne miery financovania stanovené) v príslušných pravidlách obsiahnutých v právnych predpisoch Únie.

82. Pomoc sa nesmie kumulovať s pomocou *de minimis*, pokiaľ ide o tie isté oprávnené náklady, ak by takáto kumulácia mala za následok intenzitu pomoci, ktorá je vyššia než intenzita stanovená v týchto usmerneniach.

3.2.5.3. Ďalšie podmienky týkajúce sa investičnej a prevádzkovej pomoci, ktorú je potrebné notifikovať individuálne

83. V prípade individuálnej pomoci dodržanie maximálnej intenzity pomoci stanovenej v tomto oddiele a v prílohe 1 nepostačuje na zabezpečenie primeranosti. Táto maximálna intenzita pomoci sa používa ako horná hranica individuálnej pomoci⁽⁵⁵⁾.

84. Pomoc, ktorú je potrebné notifikovať individuálne, sa spravidla bude považovať za obmedzenú na minimum, ak výška pomoci zodpovedá čistým dodatočným nákladom na podporovanú investíciu v porovnaní s kontrafaktuálnym scenárom v prípade neposkytnutia pomoci. Do úvahy treba vziať všetky relevantné náklady a prínosy počas celej životnosti projektu.

85. Ak ako kontrafaktuálny scenár nemožno určiť žiadny konkrétny alternatívny projekt, Komisia overí, či výška pomoci presahuje minimum potrebné na zabezpečenie dostatočnej ziskovosti podporovaného projektu, napríklad či zvyšuje vnútornú mieru návratnosti nad rámec bežnej miery návratnosti, ktorú daný podnik uplatňuje v iných podobných investičných projektoch. Ak táto referenčná hodnota nie je k dispozícii, na daný účel možno použiť celkové kapitálové náklady podniku alebo miery návratnosti bežne zaznamenané v príslušnom odvetví.

⁽⁵¹⁾ Ak na porovnanie činností týkajúcich sa ekologickej inovácie so štandardnými činnosťami bez inovácie možno použiť kvantitatívne parametre, pojem „podstatne vyšší“ znamená, že okrajové zlepšenie predpokladané v dôsledku činností týkajúcich sa ekologickej inovácie z hľadiska menšieho rizika pre životné prostredie alebo znečistenia alebo zvýšenej efektívnosti využívania energie alebo zdrojov, by malo byť aspoň dvakrát väčšie než okrajové zlepšenie predpokladané v dôsledku všeobecného vývoja porovnateľných činností bez inovácie.

Ak navrhovaný postup v danom prípade nie je vhodný, alebo ak nie je možné kvantitatívne porovnanie, súbor týkajúci sa žiadosti o štátnu pomoc by mal obsahovať podrobný opis metódy použitej na vyhodnotenie tohto kritéria, pričom sa musí zabezpečiť štandard porovnateľný s navrhovanou metódou.

⁽⁵²⁾ Toto riziko by členský štát mohol preukázať napríklad z hľadiska nákladov vo vzťahu k obratu podniku, času potrebného na vývoj, predpokladaných ziskov z ekologickej inovácie v porovnaní s nákladmi a pravdepodobnosti neúspechu.

⁽⁵³⁾ Za týchto okolností možno predpokladať, že príslušné ponuky odzrkadľujú všetky možné prínosy, ktoré môžu vyplývať z dodatočnej investície.

⁽⁵⁴⁾ Napríklad podpora poskytnutá na základe rozhodnutia Komisie 2010/670/EÚ (Ú. v. EÚ L 290, 6.11.2010, s. 39) (financovanie NER300) a nariadenia (EÚ) č. 1233/2010, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 663/2009 (Ú. v. EÚ L 346, 30.12.2010, s. 5) (financovanie EEPO), programu Horizont 2020 alebo COSME.

⁽⁵⁵⁾ V prípade poskytnutia pomoci *ad hoc* sa horná hranica určí porovnaním s typickými údajmi daného odvetvia, pričom táto hranica zodpovedá hornej hranici pomoci, ktorú je potrebné notifikovať individuálne a ktorá je poskytnutá na základe schémy.

86. Členský štát by mal predložiť dôkaz, že výška pomoci je obmedzená na minimum. Výpočty, ktoré sa použili pri analýze stimulačného účinku, sa môžu použiť aj pri posudzovaní primeranosti pomoci. Členský štát musí preukázať primeranosť na základe dokumentácie uvedenej v bode 63.

87. V prípade prevádzkovej pomoci poskytnutej prostredníctvom súťažného ponukového konania sa predpokladá, že individuálna pomoc je primeraná, ak sú splnené všeobecné podmienky.

3.2.6. *Zabránenie neprípustným negatívnym účinkom na hospodársku súťaž a obchod*

3.2.6.1. *Všeobecné úvahy*

88. Na to, aby bola pomoc zlučiteľná s vnútorným trhom, musia sa obmedziť negatívne účinky opatrenia pomoci z hľadiska narušenia hospodárskej súťaže a vplyvu na obchod medzi členskými štátmi a musia ich prevážiť pozitívne účinky z hľadiska príspevku k cieľu spoločného záujmu.

89. Komisia rozoznáva dve hlavné potenciálne narušenia spôsobené pomocou, a to narušenie tovarového trhu a lokalizačné účinky. Oba druhy môžu viesť k neefektívnosti rozdeľovania, ktorá narúša ekonomickú výkonnosť vnútorného trhu, a k obavám v súvislosti s distribúciou, ktoré ovplyvňujú rozloženie hospodárskej činnosti medzi regiónmi.

90. V rámci pomoci na environmentálne účely sa už z jej podstaty uprednostňujú skôr výroby a technológie šetrné k životnému prostrediu na úkor tých, ktoré spôsobujú väčšie znečistenie, a tento účinok pomoci sa v zásade nebude vnímať ako neprípustné narušenie hospodárskej súťaže, pretože neodmysliteľne súvisí so samotným cieľom pomoci, t. j. k zmene hospodárstva na ekologickejšie hospodárstvo. Pri posudzovaní možných negatívnych účinkov pomoci v oblasti životného prostredia Komisia zohľadní celkový vplyv opatrenia na životné prostredie s prihliadnutím na jeho negatívny vplyv na postavenie nepodporovaných podnikov na trhu, a teda na ich zisky. Komisia pritom zväží najmä rušivé účinky na konkurentov, ktorí takisto vykonávajú činnosti šetrné k životnému prostrediu, a to aj bez pomoci. Podobne platí, že čím menší je očakávaný environmentálny účinok predmetného opatrenia, tým dôležitejšie je overenie jeho účinku na podiely konkurentov na trhu a zisky na trhu.

91. Jeden možný škodlivý účinok štátnej pomoci poskytnutej na ciele v oblasti životného prostredia a energetiky spočíva v tom, že bráni trhovému mechanizmu v dosahovaní efektívnych výsledkov na základe odmeňovania najefektívnejších a najinovačnejších výrobcov a vo vyvíjaní tlaku na najmenej efektívnych, aby sa zlepšili, reštrukturalizovali alebo odišli z trhu. To by mohlo viesť k situácii, keď by v dôsledku pomoci poskytnutej niektorým podnikom efektívnejší alebo inovačnejší konkurenti, napr. konkurenti s inými, možno ešte ekologickejšími technológiami, nemohli vstúpiť na trh a expandovať, hoci by inak mohli. Zásahy do procesu vstupu a odchodu konkurentov môžu z dlhodobého hľadiska utlmiť inovácie a spomaliť zlepšovanie produktivity v rámci celého odvetvia.

92. Pomoc môže mať aj ďalšie rušivé účinky vyplývajúce z posilnenia alebo zo zachovania značnej trhovej sily príjemcu. Dokonca aj keď pomoc neposilňuje značnú trhovú silu priamo, môže ju posilňovať nepriamo tým, že existujúcich konkurentov odrádza od expanzie, núti ich k odchodu alebo odrádza nových konkurentov od vstupu.

93. Pomoc môže okrem narušenia tovarových trhov ovplyvňovať aj obchod a výber lokality. Takéto prípady narušenia môžu vzniknúť vo viacerých členských štátoch, keď si podniky konkurujú cezhranične, alebo zvažujú rôzne lokality pre investície. Pomoc zameraná na zachovanie hospodárskej činnosti v jednom regióne alebo jej odlákanie z iných regiónov v rámci vnútorného trhu nemusí viesť priamo k narušeniu tovarového trhu, ale môže vytláčať činnosti alebo investície z jedného regiónu do druhého bez akéhokoľvek čistého vplyvu na životné prostredie.

Zjavné negatívne účinky

94. Pri zisťovaní miery, do akej možno opatrenie pomoci pokladať za rušivé, je potrebné analyzovať v zásade dané opatrenie pomoci a kontext, v ktorom sa bude uplatňovať. Existujú však situácie, v ktorých negatívne účinky zjavne prevažujú nad všetkými pozitívnymi účinkami, čo znamená, že pomoc nemožno pokladať za zlučiteľnú s vnútorným trhom.

95. Komisia stanovuje maximálne intenzity pomoci, ktoré predstavujú základnú požiadavku zlučiteľnosti a ktorých cieľom je predísť použitiu štátnej pomoci na projekty, v prípade ktorých sa pomer medzi výškou pomoci a oprávnenými nákladmi považuje za veľmi vysoký a s veľkou pravdepodobnosťou za rušivý.

96. Podobne, za zlučiteľnú s vnútorným trhom sa nebude považovať ani pomoc na ciele v oblasti životného prostredia a energetiky, ktorá vedie iba k zmene lokalizácie hospodárskej činnosti bez zlepšenia existujúcej úrovne ochrany životného prostredia v členských štátoch.

3.2.6.2. Všeobecné podmienky

97. Pri posudzovaní negatívnych účinkov opatrenia pomoci sa Komisia zameriava na narušenia vyplývajúce z predvídateľného vplyvu pomoci v oblasti životného prostredia a energetiky na hospodársku súťaž medzi podnikmi na dotknutých tovarových trhoch a na lokalizáciu hospodárskej činnosti. Ak sú opatrenia štátnej pomoci dobre zamerané na zlyhanie trhu, ktoré majú riešiť, obmedzuje sa riziko, že pomoc neprípustne naruší hospodársku súťaž.

98. Ak je pomoc primeraná a obmedzená na dodatočné investičné náklady, negatívny vplyv pomoci sa v zásade zmiernuje. Pomoc však môže viesť k takej zmene správania príjemcov, ktorá naruší hospodársku súťaž, a to aj v prípade, keď je pomoc potrebná a primeraná. Podnik usilujúci sa o zisk zvyčajne zvýši úroveň ochrany životného prostredia nad rámec povinných požiadaviek len vtedy, ak sa domnieva, že to aspoň okrajovo povedie k určitej výhode pre podnik.

99. V záujme minimalizovania narušenia hospodárskej súťaže a obchodu bude Komisia klásť veľký dôraz na výberový proces. Ak je to možné, výberové konanie by sa malo viesť nediskriminačným, transparentným a otvoreným spôsobom, bez zbytočného vylúčenia spoločností, ktoré môžu konkurovať projektom zameraným na rovnaké ciele v oblasti životného prostredia alebo energetiky. Vo výberovom konaní by sa mali vybrať príjemcovia, ktorí dokážu sledovať ciele v oblasti životného prostredia alebo energetiky s využitím najmenej výšky pomoci, alebo nákladovo najefektívnejšie.

100. Komisia bude posudzovať negatívne účinky pomoci najmä s ohľadom na tieto prvky:

- a) *zniženie jednotkových výrobných nákladov alebo kompenzácia za jednotkové výrobné náklady*: ak nové vybavenie⁽⁵⁶⁾ povedie k zníženiu nákladov na vyrobenú jednotku v porovnaní so situáciou bez pomoci alebo ak pomoc kompenzuje časť prevádzkových nákladov, je pravdepodobné, že príjemcovia zvýšia objem predaja. Čím je výrobok pružnejší z hľadiska ceny, tým väčší je potenciál pomoci narušiť hospodársku súťaž;
- b) *nový výrobok*: ak príjemcovia získajú nový alebo kvalitnejší výrobok, je pravdepodobné, že zvýšia objem predaja a možno získajú aj výhodu „prvého ťahu“.

3.2.6.3. Ďalšie podmienky týkajúce sa pomoci, ktorú je potrebné notifikovať individuálne

101. Členský štát musí zabezpečiť obmedzenie negatívnych účinkov uvedených v oddiele 3.2.6.1. Okrem prvkov uvedených v oddiele 3.1.6.2 bude Komisia v prípade individuálnej pomoci brať do úvahy a posudzovať, či pomoc vedie k:

- a) podpore neefektívnej výroby, a tým bráni rastu produktivity v odvetví;
- b) narušeniu dynamických stimulov;
- c) vytvoreniu alebo posilneniu trhovej sily alebo vylučovacích praktík;
- d) umelým zmenám obchodných tokov alebo lokalizácie výroby.

⁽⁵⁶⁾ Je možné, že vo výpočte dodatočných investičných nákladov nie sú v plnej miere zohľadnené všetky prínosy, keďže prevádzkové prínosy sa neodpočítavajú počas životnosti investície. Okrem toho môže byť ťažké zohľadniť niektoré typy prínosov, napríklad prínosy spojené s vyššou produktivitou a zvýšením výroby pri nezmenenej kapacite.

102. Komisia môže zohľadniť plánované zavedenie iných než notifikovaných podporných schém v oblasti životného prostredia a energetiky, ktoré sú priamo alebo nepriamo prínosné pre príjemcu, s cieľom posúdiť kumulatívny vplyv pomoci.

103. Komisia takisto posúdi, či z pomoci nevyplývajú priaznivejšie výrobné podmienky na niektorých územiach, a to najmä z dôvodu relatívne nižších výrobných nákladov v dôsledku pomoci, alebo z dôvodu prísnejších výrobných noriem zavedených prostredníctvom tejto pomoci. Dôsledkom môže byť zotrvanie podnikov na podporovaných územiach alebo presun na takéto územia, alebo vychýlenie obchodných tokov smerom k podporovanej oblasti. Komisia vo svojej analýze individuálnej pomoci, ktorú je potrebné notifikovať, preto zohľadní všetky dôkazy o tom, že príjemca pomoci zväzil alternatívne lokality.

3.2.7. *Transparentnosť*

104. Členské štáty musia zabezpečiť uverejnenie nasledujúcich informácií na všeobecnej webovej stránke štátnej pomoci na celoštátnej alebo regionálnej úrovni: úplné znenie schválenej schémy pomoci alebo rozhodnutia o poskytnutí individuálnej pomoci a jej vykonávacích ustanovení, alebo odkaz na toto znenie alebo rozhodnutie; totožnosť orgánu alebo orgánov poskytujúcich pomoc; totožnosť jednotlivých príjemcov, formu a výšku pomoci poskytnutej každému príjemcovi, dátum poskytnutia pomoci, typ podniku (MSP/veľký podnik), región, v ktorom sa príjemca nachádza (na úrovni NUTS II) a hlavné hospodárske odvetvie, v ktorom príjemca vykonáva svoju činnosť (na úrovni skupiny NACE).

105. V prípade schém vo forme daňového zvýhodnenia a pomoci vo forme zníženia financovania podpory energie z obnoviteľných zdrojov sa informácie o jednotlivých výškach pomoci môžu poskytnúť v týchto rozpätiach (v mil. EUR): [0,5 – 1]; [1 – 2]; [2 – 5]; [5 – 10]; [10 – 30]; [30 a viac].

106. Tieto informácie musia byť uverejnené po prijatí rozhodnutia o poskytnutí pomoci, musia sa uchovávať aspoň desať rokov a musia byť dostupné pre širokú verejnosť bez obmedzení⁽⁵⁷⁾. Členské štáty nemusia poskytovať uvedené informácie do 1. júla 2016. Od požiadavky uverejnenia údajov možno upustiť, ak ide o individuálnu pomoc nižšiu ako 500 000 EUR.

3.3. **Pomoc na energiu z obnoviteľných zdrojov**

3.3.1. *Všeobecné podmienky investičnej a prevádzkovej pomoci pre energiu z obnoviteľných zdrojov*

107. Únia v rámci stratégie EÚ 2020 stanovila ambiciózne ciele v oblasti zmeny klímy a energetickej udržateľnosti. Dosahovanie týchto cieľov už podporuje niekoľko legislatívnych aktov Únie, ako je systém Únie na obchodovanie s emisiami, smernica 2009/28/ES⁽⁵⁸⁾ (smernica o energii z obnoviteľných zdrojov energie) a smernica 2009/30/ES⁽⁵⁹⁾ (smernica o kvalite palív). Ich vykonávaním sa však nemusia vždy dosahovať najefektívnejšie výsledky na trhu a za určitých podmienok aj štátna pomoc môže byť vhodným nástrojom, ktorý prispeje k dosahovaniu cieľov Únie a súvisiacich vnútroštátnych cieľov.

108. Tieto usmernenia platia na obdobie do roku 2020. Mali by však byť prípravou pre dosiahnutie cieľov stanovených v rámci do roku 2030. Predovšetkým sa očakáva, že v období medzi rokmi 2020 a 2030 sa zavedené obnoviteľné zdroje energie stanú konkurencieschopnými voči sieti, čo znamená, že dotácie a výnimky zo zodpovednosti za vyrovnanie odchýlky by sa mali ukončiť postupným znižovaním. Tieto usmernenia sú v súlade s týmto cieľom a zabezpečia prechod na nákladovo efektívne zásobovanie prostredníctvom trhových mechanizmov.

⁽⁵⁷⁾ Tieto informácie sa uverejnia do 6 mesiacov od dátumu poskytnutia pomoci (alebo v prípade pomoci vo forme daňového zvýhodnenia do 1 roka od dátumu daňového priznania). V prípade neoprávnenej pomoci členské štáty musia zabezpečiť uverejnenie týchto informácií *ex post*, a to aspoň do 6 mesiacov od dátumu rozhodnutia Komisie. Informácie budú k dispozícii vo formáte, ktorý umožní prehľadávanie, získavanie a jednoduché uverejňovanie údajov na internete, napríklad vo formáte CSV alebo XML.

⁽⁵⁸⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES z 23. apríla 2009 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie a o zmene a doplnení a následnom zrušení smerníc 2001/77/ES a 2003/30/ES (Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 16).

⁽⁵⁹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/30/ES z 23. apríla 2009, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 98/70/ES, pokiaľ ide o kvalitu automobilového benzínu, motorovej nafty a plynového oleja a zavedenie mechanizmu na monitorovanie a zníženie emisií skleníkových plynov, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 1999/32/ES, pokiaľ ide o kvalitu paliva využívaného v plavidlách vnútrozemskej vodnej dopravy, a zrušuje smernica 93/12/EHS (Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 88).

109. Trhové nástroje, ako sú aukcie alebo súťažné ponukové konanie, otvorené pre všetkých výrobcov elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov energie súťažiacich za rovnakých podmienok na úrovni EHP by mali obvyčajne zabezpečiť, že dotácie sa znížia na minimum s ohľadom na ich úplne ukončenie.

110. Vzhľadom na rôzne štádiá vývoja technológií obnoviteľných energií však tieto usmernenia umožňujú členským štátom vykonávať verejné obstarávanie pre konkrétne technológie na základe dlhodobého potenciálu daných nových a inovačných technológií, potreby diverzifikácie; sieťových obmedzení a stability sústavy a systémových (integračných) nákladov.

111. V prípade zariadení určitej veľkosti, pri ktorých nemožno predpokladať vhodnosť súťažného ponukového konania, alebo v prípade zariadení, ktoré sú vo fáze demonštračných činností, sú včlenené osobitné výnimky. Zaradenie takýchto zariadení je voliteľné.

112. Vzhľadom na prebytočnú kapacitu na trhu s biopalivami získanými z potravín Komisia bude považovať investičnú pomoc pre nové a existujúce kapacity na výrobu biopalív získaných z potravín za neopodstatnenú. Investičná pomoc na prestavbu závodov na výrobu biopalív získaných z potravín na závody moderných biopalív sa povoľuje, s cieľom pokryť náklady takejto prestavby. Okrem tohto osobitného prípadu možno investičnú pomoc na biopalivá poskytnúť iba v prospech moderných biopalív.

113. Zatiaľ čo investičná pomoc na podporu biopalív získaných z potravín sa skončí dňom uplatňovania týchto usmernení, prevádzkovú pomoc na výrobu biopalív získaných z potravín možno poskytovať iba do roku 2020. Preto takúto pomoc možno poskytnúť iba závodom, ktoré začali svoju činnosť pred 31. decembrom 2013, a to dovtedy, kým sa závod plne odpiše, ale v každom prípade najneskôr v roku 2020.

114. Komisia okrem toho bude usudzovať, že pomoc nezvyšuje úroveň ochrany životného prostredia a preto ju nemožno považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak sa pomoc poskytuje na biopalivá, na ktoré sa vzťahuje povinnosť týkajúca sa dodávania alebo prímiesi⁽⁶⁰⁾, pokiaľ členský štát nepreukáže, že pomoc sa obmedzuje na udržateľné biopalivá, ktoré sú príliš drahé, aby boli uvedené na trh len s povinnosťou týkajúcou sa dodávania alebo prímiesi.

115. Zatiaľ čo systém EÚ na obchodovanie s emisiami a dane z CO₂ internalizujú náklady na emisie skleníkových plynov, internalizácia týchto nákladov ešte nemusí byť úplná. Z tohto dôvodu môže štátna pomoc prispievať k dosahovaniu súvisiacich, ale rozdielnych cieľov Únie v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov. Kým neexistujú dôkazy o opaku, Komisia zastáva názor, že naďalej pretrváva zvyškové zlyhanie trhu, ktoré sa môže vyriešiť prostredníctvom pomoci na energiu z obnoviteľných zdrojov.

116. Na to, aby Komisia umožnila členským štátom dosiahnuť ciele stratégie EÚ 2020, predpokladá, že pomoc je vhodná a má obmedzené rušivé účinky, ak sú splnené všetky ostatné podmienky.

117. Pokiaľ ide o pomoc na výrobu energie z vody, jej vplyv môže byť dvojaký: na jednej strane má takáto pomoc pozitívny vplyv na znižovanie emisií skleníkových plynov, ale na druhej strane môže mať aj negatívny vplyv na vodné systémy a na biodiverzitu. Preto musia členské štáty pri poskytovaní pomoci na výrobu elektrickej energie z vody dodržiavať smernicu 2000/60/ES⁽⁶¹⁾, a najmä jej článok 4 ods. 7, v ktorom sa stanovujú kritériá povoľovania nových úprav vodných útvarov.

118. Základnou zásadou právnych predpisov Únie o odpadoch je hierarchia odpadového hospodárstva, ktorá určuje spôsoby, ako by sa malo nakladať s odpadmi⁽⁶²⁾. Štátna pomoc pre energiu z obnoviteľných zdrojov využívajúcu ako vstupné palivo odpad vrátane odpadového tepla môže byť pozitívnym príspevkom k ochrane životného prostredia za predpokladu, že sa táto zásada neobchádza.

⁽⁶⁰⁾ Musí platiť povinnosť (vrátane režimu sankcií) dodávať biopalivá na trh.

⁽⁶¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1).

⁽⁶²⁾ Hierarchia odpadového hospodárstva pozostáva z a) predchádzania vzniku, b) prípravy na opätovné použitie, c) recyklácie, d) iného zhodnocovania, napríklad energetického zhodnocovania a e) zneškodňovania. Pozri článok 4 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (rámcová smernica o odpade) (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3).

119. Pomoc na energiu z obnoviteľných zdrojov sa môže poskytovať v podobe investícií alebo prevádzkovej pomoci. Na schémy investičnej pomoci a individuálne notifikovanú investičnú pomoc sa vzťahujú podmienky stanovené v oddiele 3.2.

120. Na schémy prevádzkovej pomoci sa budú vzťahovať všeobecné ustanovenia oddielu 3.2 upravené osobitnými ustanoveniami uvedenými v tomto oddiele. Na individuálne notifikovanú prevádzkovú pomoc sa vzťahujú podmienky stanovené v oddiele 3.2, pričom sa v prípade potreby zohľadnia úpravy na základe tohto oddielu, ktoré sa týkajú schém prevádzkovej pomoci.

121. Komisia schvára schémy pomoci na maximálne obdobie desiatich rokov. V prípade zachovania na ďalšie obdobie by sa príslušné opatrenie po uplynutí tohto obdobia malo opäť notifikovať. Pokiaľ ide o biopalivá získavané z potravín, trvanie existujúcich a nových notifikovaných schém by sa malo obmedziť do roku 2020.

122. Únia stanovila celkový cieľ Únie týkajúci sa podielu obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie a premietla tento cieľ do povinných vnútroštátnych cieľov. Smernica o energii z obnoviteľných zdrojov energie zahŕňa mechanizmy spolupráce⁽⁶³⁾ na uľahčenie cezhraničnej podpory pri dosahovaní vnútroštátnych cieľov. Schémy prevádzkovej pomoci by mali byť v zásade otvorené pre všetky krajiny EHP a zmluvné strany Energetického spoločenstva, aby sa obmedzili celkové rušivé účinky. Minimalizujú sa tým náklady členských štátov vynakladané výhradne na dosiahnutie vnútroštátneho cieľa v oblasti obnoviteľných zdrojov energie, stanoveného v právnych predpisoch Únie. Členské štáty však môžu požadovať, aby boli mechanizmy spolupráce zavedené ešte pred umožnením cezhraničnej podpory, pretože inak sa výroba v zariadeniach v iných krajinách nebude započítavať do ich vnútroštátneho cieľa podľa smernice o energii z obnoviteľných zdrojov⁽⁶⁴⁾. Komisia bude pozitívne posudzovať schémy otvorené pre ostatné krajiny EHP alebo pre krajiny Energetického spoločenstva.

123. Pomoc na elektrinu z obnoviteľných zdrojov energie by mala v zásade prispievať k začleneniu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie na trhu. V prípade niektorých malých zariadení to však nemusí byť realizovateľné alebo vhodné.

3.3.2. Prevádzková pomoc poskytnutá na energiu z obnoviteľných zdrojov

3.3.2.1. Pomoc na elektrinu z obnoviteľných zdrojov energie

124. S cieľom stimulovať integráciu trhov s elektrinou z obnoviteľných zdrojov je dôležité, aby príjemcovia predávali elektrinu priamo na trhu a aby podliehali povinnostiam trhu. Od 1. januára 2016 sa na všetky nové schémy a opatrenia pomoci vzťahujú tieto kumulatívne podmienky:

- a) pomoc sa poskytuje ako prémie dopĺňajúca trhovú cenu (prémia), za ktorú výrobcovia predávajú elektrinu priamo na trhu;
- b) ak neexistujú likvidné vnútrodenné trhy, príjemcovia⁽⁶⁵⁾ podliehajú štandardnej zodpovednosti za vyrovnanie odchýlky a
- c) sú zavedené opatrenia, ktorými sa zabezpečuje, aby výrobcovia nemali žiadny stimul vyrábať elektrinu pri negatívnych cenách.

125. Podmienky stanovené v bode 124 sa nevzťahujú na zariadenia s inštalovanou kapacitou výroby elektriny menšou ako 500 kW, ani na demonštračné projekty, s výnimkou projektov na výrobu elektriny z veternej energie s inštalovanou kapacitou výroby elektriny 3 MW alebo s troma výrobnými jednotkami.

⁽⁶³⁾ Mechanizmami spolupráce sa zabezpečuje možnosť započítavania energie z obnoviteľných zdrojov vyrobenej v jednom členskom štáte do cieľa iného členského štátu.

⁽⁶⁴⁾ Komisia poznamenáva, že na Súdnom dvore v súčasnosti prebiehajú dve konania, ktoré môžu túto záležitosť ovplyvniť: spojené veci C-204/12, C-205/12, C-206/12, C-207/12, C-208/12, Essent Belgium/Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits-en Gasmarkt a vec C-573/12, Ålands Vindkraft/Energimyndigheten.

⁽⁶⁵⁾ Príjemcovia môžu zodpovednosť za vyrovnanie odchýlky preniesť na iné spoločnosti konajúce v ich mene, ako sú napríklad agregátori.

126. Počas prechodnej fázy v rokoch 2015 a 2016 by sa pomoc na najmenej 5 % plánovanej novej kapacity výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie mala poskytovať v rámci súťažného ponukového konania na základe jasných, transparentných a nediskriminačných kritérií.

Od 1. januára 2017 platia tieto požiadavky:

Pomoc sa poskytuje v rámci súťažného ponukového konania na základe jasných, transparentných a nediskriminačných kritérií⁽⁶⁶⁾, pokiaľ:

- a) členské štáty nepreukážu, že oprávnený je len jeden alebo veľmi obmedzený počet projektov alebo lokalít, alebo
- b) členské štáty nepreukážu, že súťažné ponukové konanie by viedlo k vyšším úrovňam podpory (napríklad s cieľom zabrániť strategickým ponukám), alebo
- c) členské štáty nepreukážu, že súťažné ponukové konanie by malo za následok nízku mieru realizácie projektov (s cieľom zabrániť nedostatočnému objemu ponúk).

Ak sú takéto postupy súťažného obstarávania otvorené pre všetkých výrobcov elektriny z obnoviteľných zdrojov energie na nediskriminačnom základe, Komisia bude usudzovať, že pomoc je primeraná a nenaruša hospodársku súťaž v miere, ktorá by bola v rozpore s vnútorným trhom.

Súťažné ponukové konanie sa môže obmedziť na konkrétne technológie, ak by konanie otvorené pre všetkých výrobcov viedlo k nepriaznivému výsledku, ktorý sa nemôže riešiť v rámci návrhu postupu, najmä s ohľadom na:

- a) dlhodobější potenciál danej novej a inovačnej technológie alebo
- b) potrebu dosiahnuť diverzifikáciu, alebo
- c) obmedzenia siete a stabilitu sústavy, alebo
- d) systémové (integračné) náklady, alebo
- e) potrebu zabrániť prípadom narušenia na trhoch so surovinami, vyplývajúcim z podpory biomasy⁽⁶⁷⁾.

127. Pomoc bez súťažného ponukového konania, ako sa uvádza v bode 126, možno poskytnúť na zariadenia s inštalovanou kapacitou výroby elektriny menej ako 1 MW, alebo na demonštračné projekty, okrem pomoci na elektrinu vyrábanú z veternej energie, na zariadenia s inštalovanou kapacitou výroby elektriny do 6 MW alebo so šiestimi výrobnými jednotkami.

128. Ak neexistuje súťažné ponukové konanie, uplatňujú sa podmienky uvedené v bodoch 124 a 125 a podmienky pre prevádzkovú pomoc na energiu z obnoviteľných zdrojov inú ako elektrická energia, ako sa uvádza v bode 131.

129. Pomoc sa poskytuje iba dovtedy, kým nie je zariadenie úplne odpísané podľa bežných zásad účtovníctva, a akákoľvek investičná pomoc prijatá v minulosti sa musí odpočítavať od prevádzkovej pomoci.

130. Tieto podmienky nebránia možnosti, aby členské štáty zohľadnili úvahy o územnom plánovaní, napríklad tým, že budú od uchádzačov požadovať stavebné povolenie predtým, než sa zúčastnia na súťažnom ponukovom konaní, alebo v určitej lehote predložia rozhodnutia o investíciách.

⁽⁶⁶⁾ Prevádzkam, ktoré začali svoju činnosť pred 1. januárom 2017 a dostali potvrdenie štátnej pomoci od členského štátu pred týmto dátumom, možno pomoc poskytnúť na základe schémy platnej v čase potvrdenia.

⁽⁶⁷⁾ Novým zariadeniam na výrobu elektriny z biomasy, ak sú vylúčené zo súťažného ponukového konania, sa nesmie poskytnúť žiadna ďalšia prevádzková pomoc.

3.3.2.2. Pomoc na energiu z obnoviteľných zdrojov inú ako elektrická energia

131. V prípade energie z obnoviteľných zdrojov inej ako elektrická energia sa bude prevádzková pomoc považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak budú splnené tieto kumulatívne podmienky:

- a) pomoc na jednotku energie nepresahuje rozdiel medzi celkovými priemernými nákladmi na výrobu energie (*levelised costs of producing energy* – LCOE) s použitím predmetnej technológie a trhovou cenou príslušnej formy energie;
- b) priemerné náklady na výrobu energie môžu zahŕňať bežnú návratnosť kapitálu. Investičná pomoc sa pri výpočte priemerných nákladov na výrobu energie odpočíta z celkovej sumy investícií;
- c) výrobné náklady sa pravidelne aktualizujú, a to minimálne každý rok a
- d) pomoc sa poskytuje iba dotedy, kým nie je zariadenie úplne odpísané podľa bežných zásad účtovníctva, s cieľom zabrániť tomu, aby prevádzková pomoc vypočítaná na základe priemerných nákladov na výrobu energie prevýšila účtovné odpisovanie investícií.

3.3.2.3. Pomoc pre existujúce zariadenia využívajúce biomasu po účtovnom odpísaní zariadenia

132. Na rozdiel od väčšiny ostatných obnoviteľných zdrojov energie si biomasa vyžaduje relatívne nízke investičné náklady, ale vyššie prevádzkové náklady. Vyššie prevádzkové náklady môžu brániť v prevádzke zariadenia využívajúceho biomasu⁽⁶⁸⁾ aj po účtovnom odpísaní zariadenia, keďže prevádzkové náklady môžu byť vyššie než príjmy (trhová cena). Na druhej strane však môže existujúce zariadenie využívajúce biomasu namiesto biomasy používať ako vstupný zdroj fosílnych palív, ak je využívanie fosílnych palív ako vstupného zdroja ekonomicky výhodnejšie než využívanie biomasy. S cieľom zachovať využívanie biomasy v oboch prípadoch môže Komisia považovať prevádzkovú pomoc za zlučiteľnú s vnútorným trhom aj po účtovnom odpísaní zariadenia.

133. Komisia bude prevádzkovú pomoc na biomasu po účtovnom odpísaní zariadenia považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak členský štát preukáže, že prevádzkové náklady, ktoré znáša príjemca po účtovnom odpísaní zariadenia, sú stále vyššie ako trhová cena príslušnej energie, a za predpokladu, že sú splnené tieto kumulatívne podmienky:

- a) pomoc sa poskytuje iba na základe energie vyrobenej z obnoviteľných zdrojov;
- b) opatrenie je navrhnuté tak, aby sa ním kompenzoval rozdiel medzi prevádzkovými nákladmi, ktoré znáša príjemca, a trhovou cenou;
- c) je zavedený mechanizmus monitorovania, ktorým sa overuje, či sú znášané prevádzkové náklady stále vyššie ako trhová cena energie. Mechanizmus monitorovania musí vychádzať z aktualizovaných informácií o výrobných nákladoch a musí sa použiť aspoň raz ročne.

134. Komisia bude prevádzkovú pomoc na biomasu po účtovnom odpísaní zariadenia považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak členský štát preukáže, že nezávisle od trhovej ceny príslušnej energie je využívanie fosílnych palív ako vstupného zdroja ekonomicky výhodnejšie než využívanie biomasy, a za predpokladu, že sú splnené tieto kumulatívne podmienky:

- a) pomoc sa poskytuje iba na základe energie vyrobenej z obnoviteľných zdrojov;
- b) opatrenie je navrhnuté tak, aby sa ním kompenzoval rozdiel medzi prevádzkovými nákladmi, ktoré znáša príjemca, z využívania biomasy v porovnaní s fosílnymi palivami ako alternatívnym vstupným zdrojom;
- c) predloží sa spoľahlivý dôkaz, že bez poskytnutia pomoci by sa v tom istom zariadení namiesto biomasy začali využívať fosílna palivá a
- d) je zavedený mechanizmus monitorovania, ktorým sa overuje, či je využívanie fosílnych palív výhodnejšie než využívanie biomasy. Mechanizmus monitorovania musí vychádzať z aktualizovaných informácií o nákladoch a musí sa použiť aspoň raz ročne.

⁽⁶⁸⁾ Patrí sem aj výroba bioplynu s rovnakými vlastnosťami.

3.3.2.4. Pomoc poskytovaná prostredníctvom certifikátov

135. Členské štáty môžu poskytovať podporu na obnoviteľné zdroje energie prostredníctvom trhových mechanizmov, akými sú napríklad zelené certifikáty. Tieto trhové mechanizmy⁽⁶⁹⁾ umožňujú všetkým výrobcom energie z obnoviteľných zdrojov získať nepriamy prospech z garantovaného dopytu po ich energii za vyššiu cenu, než je trhovú cenu konvenčnej energie. Cena týchto zelených certifikátov nie je stanovená vopred, ale závisí od ponuky a dopytu na trhu.

136. Komisia bude pomoc uvedenú v bode 135 považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak členské štáty predložia dostatočný dôkaz, že takáto podpora i) je základným predpokladom na zabezpečenie životaschopnosti príslušných zdrojov obnoviteľnej energie, ii) nemá v prípade schémy vo všeobecnosti za následok nadmernú kompenzáciu postupom času a pre rôzne technológie alebo nadmernú kompenzáciu pre jednotlivé menej používané technológie, pokiaľ sa zavedú diferencované úrovne certifikátov na jednotku výkonu, a iii) neodrádza výrobcov energie z obnoviteľných zdrojov od zvyšovania svojej konkurencieschopnosti.

137. Komisia sa predovšetkým domnieva, že sa nesmie uplatňovať rozlišovanie medzi úrovňami podpory prostredníctvom zelených certifikátov, pokiaľ členské štáty nepreukážu, že je potrebné rozlišovať na základe odôvodnení uvedených v bode 126. Podmienky uvedené v bodoch 124 a 125 sa uplatňujú vtedy, keď je to technicky možné. Akákoľvek investičná pomoc prijatá v minulosti sa musí odpočítavať od prevádzkovej pomoci.

3.4. Opatrenia energetickej efektívnosti vrátane kombinovanej výroby tepla a elektriny a centralizovaného zásobovania teplom a centralizovaného zásobovania chladom

138. Únia stanovila cieľ dosiahnuť do roku 2020 úsporu spotreby primárnych zdrojov energie v Únii na úrovni 20 %. Konkrétne Únia prijala smernicu o energetickej efektívnosti, v ktorej sa stanovuje spoločný rámec na podporu energetickej efektívnosti v rámci Únie pri presadzovaní celkového cieľa dosiahnuť do roku 2020 hlavný cieľ Únie v oblasti energetickej efektívnosti a pripraviť podmienky na ďalšie zlepšovanie energetickej efektívnosti po roku 2020.

3.4.1. Cieľ spoločného záujmu

139. S cieľom zabezpečiť, aby pomoc prispievala k vyššej úrovni ochrany životného prostredia, sa bude pomoc na centralizované zásobovanie teplom a centralizované zásobovanie chladom, ako aj na kombinovanú výrobu tepla a elektriny, považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom iba vtedy, ak sa bude poskytovať na investíciu, vrátane zvyšovania technickej úrovne, do vysokoúčinnnej kombinovanej výroby tepla a elektriny a energeticky účinného centralizovaného zásobovania teplom a centralizovaného zásobovania chladom. V prípade opatrení spolufinancovaných z európskych štrukturálnych a investičných fondov môžu členské štáty vychádzať z argumentácie použitej v príslušných operačných programoch.

140. Štátna pomoc pre zariadenia na kombinovanú výrobu tepla a elektriny a na centralizované zásobovanie teplom využívajúce ako vstupné palivo odpad vrátane odpadového tepla môže byť pozitívnym príspevkom k ochrane životného prostredia za predpokladu, že sa zásada hierarchie odpadového hospodárstva (uvedená v bode 118) neobchádza.

141. S cieľom preukázať príspevok pomoci k zvýšeniu úrovne ochrany životného prostredia, môžu členské štáty použiť (pokiaľ možno v merateľnom vyjadrení) rôzne ukazovatele, a to najmä objem úspory energie vďaka lepšej a vyššej energetickej hospodárnosti a vyššiu energetickú produktivitu alebo zvýšenie účinnosti znížením spotreby energie a objemu paliva na vstupe.

3.4.2. Potreba štátneho zásahu

142. Opatrenia energetickej efektívnosti sú zamerané na negatívne externality uvedené v bode 35, a to vytváraním individuálnych stimulov na dosahovanie environmentálnych cieľov v oblasti energetickej efektívnosti a znižovania emisií skleníkových plynov. Popri všeobecných zlyhaniach trhu uvedených v oddiele 3.2, jeden príklad na zlyhanie trhu, ktoré sa môže v oblasti opatrení energetickej efektívnosti vyskytnúť, sa týka opatrení energetickej hospodárnosti budov. Pri zvažovaní prác renovácie v budovách zvyčajne nevyužíva prínosy opatrení energetickej hospodárnosti vlastníci budovy, ktorý v zásade znáša náklady na renováciu, ale nájomník. Komisia sa preto domnieva, že v záujme dosiahnutia cieľov smernice o energetickej efektívnosti môže byť štátna pomoc potrebná na podporu investícií do energetickej efektívnosti.

⁽⁶⁹⁾ Týmito mechanizmami sa napríklad môže dodávateľom elektriny uložiť povinnosť dodávať určitý podiel svojich dodávok z obnoviteľných zdrojov.

3.4.3. Stimulačný účinok

143. V súvislosti so smernicou o energetickej efektívnosti Komisia konštatuje, že v tejto smernici sa pre členské štáty zavádza povinnosť dosahovať ciele vrátane cieľov v oblasti energetickej hospodárnej renovácie budov a konečnej spotreby energie. Smernicou o energetickej efektívnosti sa však podnikom neukladajú ciele v oblasti energetickej efektívnosti a v tejto súvislosti smernica nebráni stimulačnému účinku pomoci v oblasti energetickej efektívnosti.

144. Stimulačný účinok pomoci sa posúdi na základe podmienok stanovených v oddiele 3.2.4 týchto usmernení.

3.4.4. Vhodnosť pomoci

145. Štátnu pomoc možno považovať za vhodný nástroj na financovanie opatrení energetickej efektívnosti bez ohľadu na formu, v akej sa poskytuje.

146. V prípade opatrení energetickej efektívnosti sa môže za vhodný nástroj štátnej pomoci považovať vratný preddavok, a to najmä vtedy, ak sú príjmy z opatrenia energetickej efektívnosti neisté.

147. Pri posudzovaní štátnej pomoci poskytovanej na konkrétnu energeticky hospodárnu renováciu budov sa môže za vhodný nástroj na poskytnutie štátnej pomoci považovať finančný nástroj zriadený členským štátom na financovanie prác renovácie.

3.4.5. Proporcionalita

Investičná pomoc na opatrenia energetickej efektívnosti

148. Oprávnené náklady sa určujú ako mimoriadne investičné náklady, ako je stanovené v bode 73. V prípade opatrení energetickej efektívnosti môže byť ťažké stanoviť kontrafaktuálny scenár, a to najmä pri integrovaných projektoch. V prípade takýchto projektov je Komisia ochotná zvážiť náhradné určenie dodatočných nákladov, ako je stanovené v bode 75.

149. Uplatňujú sa intenzity pomoci stanovené v prílohe 1.

Prevádzková pomoc na opatrenia energetickej efektívnosti (okrem prevádzkovej pomoci na energeticky vysokoúčinnú kombinovanú výrobu tepla a elektriny)

150. Komisia bude považovať prevádzkovú pomoc na opatrenia energetickej efektívnosti za primeranú len vtedy, ak sú splnené tieto kumulatívne podmienky:

- a) pomoc sa obmedzuje na kompenzáciu čistých dodatočných výrobných nákladov vyplývajúcich z investícií, pričom sa zohľadnia prínosy vyplývajúce z úspory energie⁽⁷⁰⁾. Pri určovaní výšky prevádzkovej pomoci sa musí od výrobných nákladov odpočítať investičná pomoc poskytnutá príslušnému podniku v súvislosti s novým zariadením; a
- b) prevádzková pomoc má obmedzené trvanie piatich rokov.

Prevádzková pomoc na energeticky vysokoúčinnú kombinovanú výrobu tepla a elektriny

151. Prevádzková pomoc pre zariadenia na vysokoúčinnú kombinovanú výrobu tepla a elektriny sa môže poskytnúť na základe podmienok, ktoré sa uplatňujú na prevádzkovú pomoc na elektrinu z obnoviteľných zdrojov energie, ako je stanovené v oddiele 3.3.2.1 a len:

- a) podnikom vyrábajúcim elektrickú energiu a teplo pre verejnosť, keď náklady na výrobu takejto elektrickej energie alebo tepla prevyšujú trhovú cenu;
- b) na priemyselné využitie kombinovanej výroby elektriny a tepla, keď možno preukázať, že výrobné náklady na jednotku energie s využitím uvedenej technológie prevyšujú trhovú cenu za jednotku konvenčnej energie.

⁽⁷⁰⁾ Pojem „výrobné náklady“ sa musí chápať ako náklady bez započítania akejkoľvek pomoci, ale zahŕňajúce bežnú výšku zisku.

3.5. Pomoc na efektívnosť využívania zdrojov a najmä pomoc na nakladanie s odpadmi

3.5.1. Efektívnosť využívania zdrojov

152. Hlavná iniciatíva „Európa efektívne využívajúca zdroje“ v rámci stratégie Európa 2020 sa zameriava na udržateľný rast identifikovaním a vytváraním nových obchodných príležitostí, okrem iného aj prostredníctvom nových a inovačných prostriedkov výroby, obchodných modelov a dizajnu výrobkov. Stanovuje, ako možno takýto rast oddeliť od využívania zdrojov a jeho celkového vplyvu na životné prostredie.

153. Pre efektívnosť využívania zdrojov sú osobitne významné zlyhania trhu uvedené v bode 35. Zlyhania trhu v tejto oblasti sa navyše v mnohých prípadoch neriešia inými politikami a opatreniami, ako napríklad zdaňovaním alebo reguláciou. V takých prípadoch môže byť štátna pomoc potrebná.

154. Členské štáty musia pri každom individuálnom opatrení preukázať merateľné prínosy v tejto oblasti politiky, najmä objem úspory zdrojov alebo zvýšenie efektívnosti využívania zdrojov.

155. Komisia vzhľadom na úzke väzby s novými inovačnými prostriedkami výroby pripomína, že v rámci opatrení na podporu efektívnosti využívania zdrojov možno po splnení príslušných kritérií využívať výhody vyplývajúce z dodatočného bonusu za ekologické inovácie, ako sa uvádza v bode 78.

3.5.2. Pomoc na nakladanie s odpadmi

156. Konkrétnejšie, a v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva (uvedenou v bode 118), sa v siedmom environmentálnom akčnom programe Únie ako jedna z hlavných priorít stanovuje predchádzanie vzniku odpadu, jeho opätovné použitie a recyklácia. Členské štáty musia vypracovať programy odpadového hospodárstva⁽⁷¹⁾ a mali by dodržiavať túto hierarchiu a navrhnúť opatrenia štátnej pomoci, ktoré sú v súlade s realizáciou týchto programov. Ďalšou kľúčovou koncepciou, ktorá je vzorom pre právne predpisy Únie v oblasti životného prostredia, je zásada „znečisťovateľ platí“ opísaná v bode 44.

157. Štátna pomoc na nakladanie s odpadmi, najmä na činnosti zamerané na predchádzanie vzniku odpadu, jeho opätovné použitie a recykláciu, môže byť pozitívnym príspevkom k ochrane životného prostredia za predpokladu, že sa neobchádzajú zásady uvedené v predchádzajúcom bode. Patrí sem aj opätovné používanie alebo recyklácia vody či minerálov, ktoré by sa inak nevyužili ako odpad. Najmä vzhľadom na zásadu „znečisťovateľ platí“ by podniky produkujúce odpad nemali byť oslobodené od nákladov súvisiacich s jeho spracovaním. Okrem toho by nemalo byť negatívne ovplyvnené normálne fungovanie trhu s druhotnými materiálmi.

158. Komisia bude usudzovať, že pomoc na nakladanie s odpadmi sleduje cieľ spoločného záujmu v súlade s už uvedenými zásadami nakladania s odpadmi, ak sú splnené tieto kumulatívne podmienky:

- a) investícia je zameraná na znižovanie množstva odpadu produkovaného inými podnikmi a nerozširuje sa na odpad produkovaný príjemcom pomoci;
- b) pomoc neoslobodzuje znečisťovateľov nepriamo od ich povinností vyplývajúcich z práva Únie alebo z vnútroštátneho práva; takéto povinnosti by sa mali pre znečisťovateľov považovať za bežné náklady podniku;
- c) investícia prekračuje rámec najnovšieho stavu techniky⁽⁷²⁾, pokiaľ ide o predchádzanie vzniku odpadu, jeho opätovné použitie, recyklácia alebo zhodnocovanie, alebo sa pri nej využívajú konvenčné technológie inovačným spôsobom, a to najmä na vytváranie obehového hospodárstva využívajúceho odpad ako zdroj;
- d) spracúvané materiály by boli inak zneškodnené alebo spracované spôsobom, ktorý je menej šetrný k životnému prostrediu a
- e) investíciou sa nezvyšuje len dopyt po materiáloch na recykláciu bez nárastu zberu týchto materiálov.

⁽⁷¹⁾ Smernica 2008/98/ES, článok 28

⁽⁷²⁾ Stav techniky znamená proces, v ktorom je predchádzanie vzniku, opätovné použitie, recyklácia alebo zhodnocovanie odpadového produktu na výrobu konečného výrobku ekonomicky ziskovou a bežnou praxou. V príslušných prípadoch sa pojem „stav techniky“ musí interpretovať z pohľadu technológií a spoločného trhu v Únii.

159. Pomoc, ktorá je na rozdiel od ustanovení bodu 158 písm. a) zameraná na nakladanie s vlastnými odpadmi príjemcu pomoci, sa bude posudzovať na základe všeobecných kritérií v oddiele 3.2, ktoré sa uplatňujú na pomoc pre podniky umožňujúcu prekročiť rámec noriem Únie alebo zvyšujúcu úroveň ochrany životného prostredia v prípade absencie noriem Únie v súlade s bodom 25 písm. c).

3.6. Pomoc na zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého (CCS)

160. Ako sa uznáva v smernici 2009/31/ES⁽⁷³⁾ (smernici o zachytávaní a ukladaní oxidu uhličitého) a oznámení Komisie o budúcnosti zachytávania a ukladaní oxidu uhličitého v Európe⁽⁷⁴⁾, zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého (CCS) je technológia, ktorá prispieva k zmierneniu zmeny klímy. Pri prechode na úplne nízkouhlíkové hospodárstvo sa dopyt po fosílnych palivách môže prostredníctvom technológie CCS zosúladiť s potrebou znižovania emisií skleníkových plynov. V niektorých priemyselných odvetviach môže CCS v súčasnosti predstavovať jedinú technologickú možnosť na znižovanie emisií súvisiacich s procesmi v potrebnom rozsahu z dlhodobého hľadiska. Vzhľadom na to, že náklady na zachytávanie, prepravu a ukladanie oxidu uhličitého predstavujú pri osvojovaní si CCS veľkú prekážku, štátna pomoc môže prispieť k rozvoju tejto technológie.

161. S cieľom podporiť dlhodobé ciele v oblasti eliminácie emisií uhlíka sa Komisia domnieva, že pomoc na zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého prispieva k spoločnému cieľu ochrany životného prostredia.

162. Únia uskutočnila niekoľko iniciatív na riešenie negatívnych externalít. Konkrétne, systém Únie na obchodovanie s emisiami zabezpečuje internalizáciu nákladov súvisiacich s emisiami skleníkových plynov, ktoré však ešte nemusia zabezpečiť dosiahnutie dlhodobých cieľov Únie v oblasti eliminácie emisií uhlíka. Komisia teda zastáva názor, že pomoc na zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého rieši zvyškové zlyhanie trhu, pokiaľ nemá dôkazy, že takéto zvyškové zlyhanie trhu už neexistuje.

163. Bez toho, aby boli dotknuté právne predpisy Únie v tejto oblasti, bude Komisia považovať pomoc za vhodnú, ak budú splnené všetky ďalšie podmienky. Povoľuje sa prevádzková aj investičná pomoc.

164. Pomoc sa môže poskytnúť na podporu elektrární využívajúcich fosílnu palivá a/alebo biomasu (vrátane elektrární zásobovaných fosílnymi palivami a biomasou) alebo iných priemyselných zariadení vybavených prevádzkami na zachytávanie, prepravu a ukladanie CO₂ alebo jednotlivých prvkov v reťazci zachytávania a ukladaní oxidu uhličitého. Pomoc na podporu projektov CCS však nezahŕňa pomoc pre zariadenia emitujúce CO₂ (priemyselné zariadenia alebo elektrárne) ako také, ale pomoc na náklady vyplývajúce z projektu zachytávania a ukladaní oxidu uhličitého.

165. Pomoc je obmedzená na dodatočné náklady na zachytávanie, prepravu a ukladanie emitovaného CO₂. Vo všeobecnosti sa uznáva, že kontrafaktuálny scenár bude zahŕňať aj možnosť nerealizovania projektu, keďže zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého je podobné ako dodatočná infraštruktúra, ktorá nie je potrebná na prevádzku zariadenia. Vzhľadom na tento kontrafaktuálny scenár sa oprávnené náklady vymedzujú ako rozdiel vo financovaní. Zohľadňujú sa všetky príjmy, napríklad vrátane úspor nákladov vyplývajúcich zo zníženia potreby emisných kvót v rámci ETS, z financovania z NER300 a financovania z Európskeho energetického programu obnovy (EEPO)⁽⁷⁵⁾.

166. Komisia posudzuje rušivé účinky pomoci na základe kritérií stanovených v oddiele 3.2.6, pričom zohľadňuje, či sú zavedené postupy výmeny poznatkov, či je infraštruktúra otvorená pre tretie strany a či má podpora jednotlivých prvkov v reťazci CCS pozitívny vplyv na ďalšie zariadenia využívajúce fosílnu palivá, ktoré vlastní príjemca.

⁽⁷³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/31/ES z 23. apríla 2009 o geologickom ukladaní oxidu uhličitého a o zmene a doplnení smernice Rady 85/337/EHS, smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES a nariadenia (ES) č. 1013/2006 (Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 114).

⁽⁷⁴⁾ COM(2013) 180 final, 27.3.2013.

⁽⁷⁵⁾ Rozhodnutie Komisie 2010/670/EÚ, (Ú. v. EÚ L 290, 6.11.2010, s. 39) (financovanie NER300), a nariadenie (EÚ) č. 1233/2010, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 663/2009, (Ú. v. EÚ L 346, 30.12.2010, s. 5) (financovanie EEPO).

3.7. **Pomoc vo forme zníženia sadzby environmentálnych daní alebo oslobodenia od environmentálnych daní a vo forme zníženia finančnej podpory elektriny z obnoviteľných zdrojov**

3.7.1. *Pomoc vo forme zníženia sadzby environmentálnych daní alebo oslobodenia od environmentálnych daní*

167. Environmentálne dane sa ukladajú s cieľom zvýšiť náklady na správanie škodlivé pre životné prostredie, a tým odradiť od takéhoto správania a zvýšiť úroveň ochrany životného prostredia. V zásade by environmentálne dane mali odzrkadľovať celkové náklady pre spoločnosť, a výška zaplatených daní na jednotku emisií by preto mala byť pre všetky podniky produkujúce emisie rovnaká. Hoci môže zníženie sadzby environmentálnych daní alebo oslobodenie od environmentálnych daní tento cieľ negatívne ovplyvniť⁽⁷⁶⁾, takýto prístup jednako môže byť potrebný v prípade, ak by sa príjemcovia inak dostali do takej konkurenčnej nevýhody, že by nebolo možné zaviesť environmentálnu daň ako hlavné opatrenie.

168. Vyššiu úroveň environmentálnych daní možno skutočne zmierniť priaznivejším daňovým zaobchádzaním s niektorými podnikmi. Vzhľadom na to môže zníženie sadzby environmentálnych daní alebo oslobodenie od environmentálnych daní⁽⁷⁷⁾, vrátane vrátenia dane, nepriamo prispievať k vyššej úrovni ochrany životného prostredia. Celkový cieľ environmentálnych daní odradiť od správania poškodzujúceho životné prostredie by sa však nemal ohrozovať. Zníženie daňovej sadzby by malo byť odôvodnené potrebou a založené na objektívnych, transparentných a nediskriminačných kritériách a príslušné podniky by mali prispievať k zvyšovaniu ochrany životného prostredia. To by sa mohlo dosiahnuť poskytnutím kompenzácie vo forme vrátenia dane, pomocou ktorého by podniky neboli oslobodené od platenia daní ako takého, ale dostávali by pevne stanovenú ročnú kompenzáciu za predpokladaný nárast výšky splatnej dane.

169. Komisia schváli schémy pomoci na maximálne obdobie 10 rokov a po uplynutí tohto obdobia môže členský štát opatrenie opäť notifikovať, ak prehodnotí vhodnosť príslušných opatrení pomoci.

170. Komisia bude zníženie daňovej sadzby považovať za opatrenie, ktorým sa neohrozuje všeobecný sledovaný cieľ a ktoré aspoň nepriamo prispieva k zvýšeniu úrovne ochrany životného prostredia, ak členský štát preukáže, že i) zníženie daní sa týka hlavne tých podnikov, na ktoré majú vyššie dane najväčší vplyv, a ii) že vo všeobecnosti je uplatniteľná vyššia sadzba dane, než by sa uplatňovala bez oslobodenia od dane.

171. Komisia na tento účel posúdi informácie, ktoré poskytli členské štáty. Tieto informácie by mali zahŕňať na jednej strane príslušné odvetvie (odvetvia) alebo kategórie príjemcov, na ktorých sa vzťahuje oslobodenie od dane alebo zníženie dane, a na druhej strane situáciu hlavných príjemcov v každom príslušnom odvetví a spôsob, ako zdanenie môže prispieť k ochrane životného prostredia. Odvetvia oslobodené od dane by mali byť riadne opísané a mal by sa zabezpečiť zoznam najväčších príjemcov z každého odvetvia (s ohľadom najmä na obrat, podiel na trhu a výšku daňového základu).

172. Pri harmonizácii environmentálnych daní môže Komisia uplatniť zjednodušený prístup k posúdeniu potrebnosti a primeranosti pomoci. Na základe smernice 2003/96/ES⁽⁷⁸⁾ (smernica o zdaňovaní energetických výrobkov) Komisia môže využiť zjednodušený prístup k zníženiu dane, pokiaľ ide o minimálnu úroveň zdanenia v Únii. V prípade všetkých ostatných environmentálnych daní je potrebné podrobnejšie posúdenie potrebnosti a primeranosti pomoci.

Situácia 1: harmonizované environmentálne dane

173. Komisia bude pomoc vo forme zníženia daňovej sadzby považovať za potrebnú a primeranú za predpokladu, že i) príjemcovia pomoci zaplatia aspoň minimálnu sadzbu dane Únie stanovenú v príslušnej uplatniteľnej smernici; ii) výber príjemcov pomoci bude založený na objektívnych a transparentných kritériách; iii) pomoc sa poskytne všetkým konkurentom v tom istom odvetví alebo na relevantnom trhu v zásade rovnako, ak sa nachádzajú v podobnej skutkovej situácii.

⁽⁷⁶⁾ V mnohých prípadoch sú podniky využívajúce zníženie daňovej sadzby práve tými podnikmi, ktorých správanie, na ktoré sa daň zameriava, najviac poškodzuje životné prostredie.

⁽⁷⁷⁾ Dá sa to dosiahnuť napríklad poskytnutím kompenzácie vo forme daňových úľav, pričom podniky nie sú od dane oslobodené, iba za ňu dostanú jednorazovú kompenzáciu.

⁽⁷⁸⁾ V smernici 2003/96/ES o reštrukturalizácii právneho rámca Spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2003, s. 51) sa stanovujú takéto minimálne úrovne zdanenia.

174. Členské štáty môžu poskytnúť pomoc vo forme zníženej sadzby dane, pevne stanovenej ročnej kompenzácie (vrátenie dane), alebo ako kombináciu obidvoch. Výhoda prístupu vrátenia dane spočíva v tom, že podnik je naďalej vystavený cenovému signálu, ktorý vydáva environmentálna daň. V prípade, keď sa použije, by sa výška vrátenej dane mala vypočítavať na základe historických údajov, t. j. na základe úrovne výroby a úrovne spotreby alebo znečistenia pozorovaného v prípade podniku v danom základnom roku. Výška vrátenej dane nesmie prekročiť výšku minimálnej dane Únie vypočítanej pre základný rok.

175. Ak príjemca zaplatí menej, než je minimálna sadzba dane Únie stanovená v príslušnej uplatniteľnej smernici, pomoc sa bude posudzovať na základe podmienok platných pre neharmonizované environmentálne dane, ako sa uvádza v bodoch 176 až 178.

Situácia 2: Neharmonizované environmentálne dane a osobitné situácie harmonizovaných daní

176. V prípade všetkých ostatných neharmonizovaných environmentálnych daní a v prípade harmonizovaných daní pod minimálnou úrovňou Únie podľa smernice o zdaňovaní energetických výrobkov (pozri bod 172) a s cieľom preukázať potrebnosť a primeranosť pomoci by mal členský štát jednoznačne vymedziť rozsah zníženia daňovej sadzby. Na tento účel by mal členský štát poskytnúť informácie uvedené v bode 171. Členské štáty sa môžu rozhodnúť, že poskytnú príjemcom pomoc vo forme vrátenia dane (ako sa uvádza v bode 174). Tento prístup stále vystavuje príjemcov pomoci cenovému signálu, ktorý má vydávať environmentálna daň, a súčasne obmedzuje predpokladaný nárast výšky splatnej dane.

177. Komisia bude považovať pomoc za potrebnú, ak sú splnené tieto kumulatívne podmienky:

- a) výber príjemcov je založený na objektívnych a transparentných kritériách a pomoc sa poskytne všetkým konkurentom v rovnakom odvetví v zásade rovnako, ak sa nachádzajú v podobnej skutkovej situácii;
- b) environmentálna daň bez zníženia vedie k podstatnému zvýšeniu výrobných nákladov vypočítaných ako podiel hrubej pridanej hodnoty za každé odvetvie alebo každú kategóriu jednotlivých príjemcov a
- c) podstatný nárast výrobných nákladov nemožno preniesť na zákazníkov bez veľkého poklesu predaja.

178. Komisia bude pomoc považovať za primeranú, ak bude splnená niektorá z týchto podmienok:

- a) príjemcovia pomoci zaplatia aspoň 20 % vnútroštátnej environmentálnej dane alebo
- b) zníženie daňovej sadzby je podmienené uzatvorením dohôd medzi členským štátom a príjemcami alebo združeniami príjemcov, v ktorých sa príjemcovia alebo združenia príjemcov zaviazujú dosahovať ciele ochrany životného prostredia s rovnakým účinkom, ako keby príjemcovia zaplatili aspoň 20 % vnútroštátnej dane alebo za okolností uvedených v bode 174, ako keby sa uplatňovala minimálna sadzba dane v Únii. Takéto dohody alebo záväzky sa môžu vzťahovať okrem iného na zníženie spotreby energie, zníženie emisií alebo akékoľvek iné environmentálne opatrenie. Takéto dohody musia spĺňať tieto kumulatívne podmienky:
 - i) obsah dohôd dohodne členský štát, ktorý určí ciele a stanoví časový harmonogram dosahovania cieľov;
 - ii) členský štát zabezpečí nezávislé⁽⁷⁹⁾ a včasné monitorovanie záväzkov prijatých v dohodách a
 - iii) tieto dohody sa pravidelne revidujú vzhľadom na technologický a iný vývoj a stanovujú sa v nich účinné mechanizmy sankcií platné pre prípad neplnenia záväzkov.

179. Ak sa uhlíková daň vyberá z energetických výrobkov používaných na výrobu elektriny, za zaplatenie dane je zodpovedný dodávateľ elektriny. Takáto uhlíková daň sa môže navrhnúť spôsobom, ktorý podporuje cenu emisných kvót v rámci systému Únie na obchodovanie s emisiami a ktorý je priamo prepojený s emisnými kvótami v rámci systému Únie na obchodovanie s emisiami prostredníctvom zdanenia uhlíka. Ak sa však tieto náklady prenesú na spotrebiteľa elektriny, ceny elektriny sa zvýšia. V takom prípade je účinok uhlíkovej dane podobný účinku prenesenia nákladov na emisné kvóty v rámci ETS a ich začlenenia do cien elektriny, (nepriame náklady na emisie).

⁽⁷⁹⁾ Na tieto účely nie je podstatné, či monitorovanie vykonáva verejný alebo súkromný orgán.

180. Ak je teda daň uvedená v bode 179 navrhnutá tak, že je priamo prepojená s cenami emisných kvót v rámci systému EU ETS a je zameraná na zvýšenie cien emisných kvót, možno zvážiť kompenzáciu za tieto vyššie nepriame náklady. Komisia bude opatrenie považovať za zlučiteľné s vnútorným trhom len vtedy, keď sú splnené tieto kumulatívne podmienky:

- a) pomoc sa poskytuje len odvetviam a pododvetviám uvedeným v prílohe II k usmerneniam o štátnej pomoci v súvislosti so systémom ETS⁽⁸⁰⁾ na kompenzáciu dodatočných nepriamych nákladov vyplývajúcich z dane;
- b) intenzita pomoci a maximálna intenzita pomoci sa vypočítajú podľa opisu v bodoch 27 až 30 usmernení o štátnej pomoci v súvislosti so systémom ETS. Forwardová cena emisných kvót v rámci ETS sa môže nahradiť úrovňou vnútroštátnej dane a
- c) pomoc sa poskytuje ako jednorazová platba, ktorú možno vyplatiť príjemcovi v roku, v ktorom vznikli náklady, alebo v nasledujúcom roku. Ak sa pomoc vypláca v roku, v ktorom vznikli náklady, musí byť zavedený mechanizmus *ex post* monitorovania, aby sa zaistilo, že každá nadmerná platba pomoci sa vráti do 1. júla nasledujúceho roka.

3.7.2. *Pomoc vo forme zníženia financovania podpory energie z obnoviteľných zdrojov*⁽⁸¹⁾

181. Financovanie podpory výroby energie z obnoviteľných zdrojov prostredníctvom poplatkov nie je ako také zamerané na negatívnu externalitu, a preto nemá priamy účinok na životné prostredie. Uvedené poplatky sa preto zásadne odlišujú od nepriamych daní za elektrinu stanovených v bode 167, hoci tiež môžu viesť k vyšším cenám za elektrinu. Zvýšenie nákladov na elektrinu môže byť explicitné formou osobitného poplatku, ktorý odvádzajú spotrebiteľia elektriny okrem ceny za elektrinu, alebo nepriame formou dodatočných nákladov, ktoré vznikajú dodávateľom elektriny vzhľadom na povinnosť kupovať obnoviteľnú energiu a ktoré potom prenesú na svojich zákazníkov, spotrebiteľov elektriny. Typickým príkladom by bol povinný nákup určitého objemu energie z obnoviteľných zdrojov zo strany dodávateľov elektriny prostredníctvom zelených certifikátov, za ktoré dodávateľ nezíska kompenzáciu.

182. V zásade a v rozsahu, v akom sa náklady na financovanie podpory energie z obnoviteľných zdrojov získajú od spotrebiteľov energie, mali by sa získať späť spôsobom, ktorý nerozlišuje medzi spotrebiteľmi energie. Určité ciele zníženie týchto nákladov však môže byť potrebné na zabezpečenie dostatočnej základne financovania podpory energie z obnoviteľných zdrojov, a tak pomôcť dosiahnuť ciele pre energiu z obnoviteľných zdrojov stanovené na úrovni EÚ⁽⁸²⁾. Na jednej strane s cieľom predísť tomu, aby sa podniky, na ktoré majú tieto náklady na financovanie podpory energie z obnoviteľných zdrojov najväčší vplyv, dostali do vážnej konkurenčnej nevýhody, môžu členské štáty žiadať, aby sa mohla poskytnúť čiastočná kompenzácia za tieto dodatočné náklady. Bez takejto kompenzácie by financovanie podpory obnoviteľných zdrojov energie mohlo byť neudržateľné a je možné, že zavádzanie ambiciózných opatrení podpory energie z obnoviteľných zdrojov prijme verejnosť len v obmedzenej miere. Na druhej strane, ak je takáto kompenzácia príliš veľká alebo sa poskytuje príliš veľkému počtu spotrebiteľov elektriny, mohlo by to ohroziť aj celkovú finančnú podporu energie z obnoviteľných zdrojov, rovnako to môže oslabiť pozitívny postoj verejnosti k podpore energie z obnoviteľných zdrojov a narušenie hospodárskej súťaže a obchodovania môže byť obzvlášť vysoké.

183. Pri posudzovaní štátnej pomoci s cieľom kompenzovať financovanie podpory energie z obnoviteľných zdrojov bude Komisia uplatňovať iba podmienky stanovené v tomto oddiele a v oddiele 3.2.7.

⁽⁸⁰⁾ Ú. v. EÚ C 158, 5.6.2012, s. 4.

⁽⁸¹⁾ Právnymi predpismi o vnútornom trhu (smernicou 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, ktorou sa zrušuje smernica 2003/54/ES (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 55), nariadením (ES) č. 714/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničnú výmenu elektriny, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1228/2003 (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 15), a následnými sieťovými predpismi a usmerneniami) nevzniká právo na krížové dotácie pre spotrebiteľov v rámci tarifných režimov.

⁽⁸²⁾ V smernici Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie sa pre všetky členské štáty stanovujú záväzné ciele v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov. Predtým boli ciele v oblasti elektriny z obnoviteľných zdrojov, ktoré sa členské štáty usilovali dosiahnuť, stanovené už v smernici 2001/77/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. septembra 2001 o podpore elektrickej energie vyrábanej z obnoviteľných zdrojov energie na vnútornom trhu s elektrickou energiou.

184. S cieľom zabezpečiť, aby pomoc slúžila na uľahčenie financovania podpory energie z obnoviteľných zdrojov, budú musieť členské štáty preukázať, že dodatočné náklady príjemcov, ktoré sa odzrkadľujú vo vyšších cenách elektriny, vyplývajú iba z podpory energie z obnoviteľných zdrojov. Dodatočné náklady nemôžu prekročiť financovanie podpory energie z obnoviteľných zdrojov⁽⁸³⁾.

185. Pomoc by sa mala obmedzovať na odvetvia, ktorých konkurenčné postavenie je vystavené riziku vzhľadom na náklady vyplývajúce z financovania podpory energie z obnoviteľných zdrojov ako funkcie ich elektroenergetickej náročnosti a ich vystavenia medzinárodnému obchodu. Pomoc sa preto môže poskytnúť iba vtedy, ak podnik patrí do odvetví uvedených v prílohe 3⁽⁸⁴⁾. Tento zoznam sa má použiť len na účely oprávnenosti na túto konkrétnu formu kompenzácie.

186. Navyše na vysvetlenie skutočnosti, že určité odvetvia by mohli byť heterogénne z hľadiska elektroenergetickej náročnosti, členský štát môže začleniť podnik do svojej vnútroštátnej schémy a poskytnúť zníženie nákladov vyplývajúcich z podpory obnoviteľných zdrojov energie, ak je elektroenergetická náročnosť podniku aspoň 20 %⁽⁸⁵⁾ a podnik patrí do odvetvia s intenzitou obchodovania najmenej 4 % na úrovni Únie, hoci nepatrí do odvetvia uvedeného v prílohe 3⁽⁸⁶⁾. Na výpočet elektroenergetickej náročnosti podniku sa musia využiť štandardné referenčné hodnoty efektívnosti spotreby elektrickej energie pre subjekty odvetvia, ak sú tieto hodnoty k dispozícii.

187. V rámci oprávneného odvetvia je potrebné, aby členské štáty zabezpečili výber príjemcov na základe objektívnych, nediskriminačných a transparentných kritérií a aby poskytovali pomoc v zásade rovnako všetkým konkurentom v rovnakom odvetví, ak sa nachádzajú v podobnej skutkovej situácii.

188. Komisia bude pomoc považovať za primeranú, ak príjemcovia pomoci zaplatia aspoň 15 % dodatočných nákladov bez zníženia sadzby.

189. Vzhľadom na významné zvýšenie prirážok za obnoviteľné zdroje energií v posledných rokoch by však vlastný príspevok vo výške 15 % plnej prirážky za obnoviteľné zdroje energií mohol prekročiť hranicu toho, čo podniky, na ktoré má záťaž najväčší vplyv, môžu uniesť. Preto majú členské štáty v prípade potreby možnosť ešte viac obmedziť výšku nákladov vyplývajúcich z financovania pomoci na energiu z obnoviteľných zdrojov, ktoré sa majú vyplatiť na úrovni podnikov, a to až na 4 % hrubej pridanej hodnoty⁽⁸⁷⁾ príslušného podniku. V prípade podnikov elektroenergetickou náročnosťou najmenej 20 % môžu členské štáty obmedziť celkovú sumu, ktorá sa má vyplatiť, a to až na 0,5 % hrubej pridanej hodnoty príslušného podniku.

190. Keď členské štáty rozhodnú o prijatí obmedzení vo výške 4 %, resp. 0,5 % hrubej pridanej hodnoty, tieto obmedzenia sa musia uplatňovať na všetky oprávnené podniky.

191. Členské štáty môžu prijať opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sa údaje o hrubej pridanej hodnote používané na účely tohto oddielu vzťahovali na všetky príslušné mzdové náklady.

⁽⁸³⁾ Najpriamejším spôsobom, ako preukázať príčinnú súvislosť, je uviesť poplatok alebo odvod platený okrem ceny za elektrinu, ktorý je určený na financovanie energie z obnoviteľných zdrojov. Nepriamym spôsobom preukázania dodatočných nákladov by bol výpočet vplyvu vyšších čistých nákladov dodávateľov elektriny vyplývajúcich zo zelených certifikátov a výpočet vplyvu na cenu elektriny za predpokladu, že vyššie čisté náklady sa prenesú na dodávateľa.

⁽⁸⁴⁾ Komisia sa domnieva, že takéto riziká existujú v prípade odvetví, ktoré čelia intenzite obchodovania 10 % na úrovni EÚ, keď spotreba elektriny odvetvia dosiahne 10 % na úrovni EÚ. Podobné riziko navyše existuje v odvetviach, ktoré čelia nižšej expozícii obchodovaniu, no aspoň na úrovni 4 %, a ktoré majú omnoho vyššiu, minimálne 20 % elektroenergetickú náročnosť, alebo sú hospodársky podobné (napr. z dôvodu zameniteľnosti). Podobne odvetvia, v ktorých je mierne nižšia spotreba elektriny na úrovni aspoň 7 % a ktoré čelia veľmi vysokej expozícii obchodovaniu minimálne 80 %, môžu ohrozovať tie isté riziká. Zoznam oprávnených odvetví bol vypracovaný na tomto základe. Napokon boli zahrnuté nasledujúce odvetvia, pretože sú ekonomicky podobné odvetviám uvedeným v zozname a vyrábajú zameniteľné výrobky (odlievanie ocele, ľahkých kovov a neželezných kovov, vzhľadom na zameniteľnosť s odlievaním železa; recyklácia triedených materiálov vzhľadom na zameniteľnosť s primárnymi výrobkami uvedenými v zozname.

⁽⁸⁵⁾ Podrobné informácie o výpočte spotreby elektriny pre podnik sú uvedené v prílohe 4.

⁽⁸⁶⁾ Tento test možno uplatniť aj na podniky zo sektora služieb.

⁽⁸⁷⁾ Podrobné informácie o výpočte hrubej pridanej hodnoty pre podnik sú uvedené v prílohe 4.

192. Členské štáty môžu poskytnúť pomoc vo forme zníženej sadzby poplatkov alebo pevne stanovenej ročnej kompenzácie (vrátenie dane), alebo ako kombináciu oboch⁽⁸⁸⁾. Ak sa pomoc poskytuje vo forme zníženej sadzby poplatkov, musí byť zavedený mechanizmus *ex post* monitorovania, aby sa zaistilo, že sa každá nadmerná platba pomoci vráti do 1. júla nasledujúceho roka. Ak sa pomoc poskytuje formou pevne stanovenej ročnej kompenzácie, musí sa vypočítavať na základe historických údajov, t. j. na základe pozorovaných úrovní spotreby elektriny a hrubej pridanej hodnoty v danom základnom roku. Výška kompenzácie nesmie prekročiť výšku pomoci, ktorú by podnik dostal v základnom roku, pričom sa uplatňujú parametre stanovené v tomto oddiele.

3.7.3. *Prechodné pravidlá pre pomoc poskytnutú na zníženie záťaže súvisiacej s financovaním podpory pre energiu z obnoviteľných zdrojov*

193. Členské štáty majú uplatňovať kritériá oprávnenosti a primeranosti stanovené v oddiele 3.7.2 najneskôr od 1. januára 2019. Pomoc poskytnutá v období pred týmto dátumom sa bude považovať za zlučiteľnú, ak bude spĺňať rovnaké kritériá.

194. Komisia sa navyše domnieva, že všetku pomoc poskytnutú na zníženie záťaže súvisiacej s financovaním podpory pre elektrinu z obnoviteľných zdrojov energie, pokiaľ ide o roky predchádzajúce roku 2019, možno vyhlásiť za zlučiteľnú s vnútorným trhom do tej miery, v akej je v súlade s plánom úpravy.

195. S cieľom zabrániť náhlemu zhoršeniu situácie jednotlivých podnikov má takýto plán úpravy obsahovať progresívnu úpravu úrovni pomoci vyplývajúcej z uplatňovania kritérií oprávnenosti a primeranosti stanovených v oddiele 3.7.2.

196. Pokiaľ bola pomoc poskytnutá na obdobie pred dátumom uplatňovania týchto usmernení, musí plán stanovovať aj progresívne uplatňovanie kritérií na dané obdobie.

197. Pokiaľ pomoc vo forme zníženia alebo oslobodenia od záťaže súvisiacej s finančnou podporou elektriny z obnoviteľných zdrojov energie bola poskytnutá pred dátumom uplatňovania týchto usmernení podnikom, ktoré nie sú oprávnené podľa oddielu 3.7.2, takúto pomoc možno považovať za zlučiteľnú za predpokladu, že plán úpravy ráta s minimálnym vlastným príspevkom vo výške 20 % dodatočných nákladov prirážky bez zníženia, ktorá sa má stanoviť postupne a najneskôr do 1. januára 2019

198. V pláne úpravy sa zohľadnia všetky podstatné ekonomické faktory súvisiace s politikou v oblasti obnoviteľných zdrojov.

199. Plán úpravy schváli Komisia.

200. Plán úpravy sa oznámi Komisii najneskôr 12 mesiacov po dátume uplatňovania týchto usmernení.

3.8. **Pomoc na energetickú infraštruktúru**

201. Moderná energetická infraštruktúra je základným predpokladom integrovaného trhu s energiou, ktorý má kľúčový význam z hľadiska zaistenia energetickej bezpečnosti v Únii a ktorý umožňuje Únii dosahovať širšie ciele v oblasti klímy a energetiky. Komisia odhaduje celkové potreby investovania do energetických infraštruktúr európskeho významu do roku 2020 na približne 200 miliárd EUR⁽⁸⁹⁾. Toto posúdenie vychádzalo z hodnotenia infraštruktúry potrebnej na to, aby mohla Únia plniť základné ciele politiky spočívajúce v dobudovaní vnútorného trhu s energiou, zabezpečení bezpečnosti dodávok a umožnení integrácie obnoviteľných zdrojov energie. Ak organizátori trhu nedokážu zabezpečiť potrebnú infraštruktúru, na riešenie zlyhaní trhu a zabezpečenie uspokojenia značných potrieb Únie v oblasti infraštruktúry môže byť potrebná štátna pomoc. Platí to najmä pre projekty infraštruktúry s cezhraničným vplyvom alebo pre tie projekty, ktoré prispievajú k regionálnej súdržnosti. Pomoc na energetickú infraštruktúru by mala byť v zásade investičnou pomocou vrátane modernizácie a zvyšovania technickej úrovne.

⁽⁸⁸⁾ Použitie pevne stanovenej ročnej kompenzácie (vrátenie dane) je výhodné v tom, že vyňaté spoločnosti majú mať rovnaký nárast hraničných nákladov na elektrickú energiu (t. j. rovnaký nárast nákladov na elektrinu za každú ďalšiu spotrebovanú MWh), a tým sa obmedzuje možnosť narušenia hospodárskej súťaže v rámci odvetvia.

⁽⁸⁹⁾ Pracovný dokument útvarov Komisie – Potreby a nedostatky investícií do energetickej infraštruktúry, 6. júna 2011, SEK(2011) 755, s. 2.

3.8.1. Cieľ spoločného záujmu

202. Energetická infraštruktúra je základným predpokladom fungovania trhu s energiou. Pomoc na energetickú infraštruktúru teda posilňuje vnútorný trh s energiou. Zlepšuje stabilitu systému, primeranosť výroby a integráciu rôznych zdrojov energie a dodávok energie do menej rozvinutých sústav. Komisia sa preto domnieva, že pomoc na energetickú infraštruktúru je pre vnútorný trh prospešná, a prispieva tak k plneniu cieľa spoločného záujmu.

3.8.2. Potreba štátneho zásahu

203. Investície do energetickej infraštruktúry často charakterizujú zlyhania trhu. Zlyhanie trhu, ktoré sa môže vyskytnúť v oblasti energetickej infraštruktúry, súvisí s problémami s koordináciou. Rozvoju projektu alebo jeho faktickému návrhu môžu brániť rozdielne záujmy investorov, neistý výsledok spolupráce a sieťové účinky. Zároveň však energetická infraštruktúra dokáže vytvoriť značné pozitívne externality, pri ktorých sa náklady a prínosy infraštruktúry môžu u rôznych účastníkov trhu a členských štátov vyskytnúť asymetricky.

204. Na energetickú infraštruktúru sa zvyčajne z dôvodu snahy riešiť zlyhania trhu uvedené v bode 203 vzťahuje regulácia taríf a prístupu, ako aj povinnosti oddelenia podľa právnych predpisov o vnútornom trhu s energiou⁽⁹⁰⁾.

205. Pokiaľ ide o financovanie, poskytnutie štátnej pomoci predstavuje spôsob riešenia zlyhania trhu inými prostriedkami než povinnými používateľskými tarífami. Preto sa na účely preukázania potreby štátnej pomoci v oblasti energetickej infraštruktúry uplatňujú zásady uvedené v bodoch 206 a 207.

206. Komisia sa domnieva, že v prípade projektov spoločného záujmu, ako sú vymedzené v nariadení (EÚ) č. 347/2013⁽⁹¹⁾, inteligentných sietí a investícií do infraštruktúry v podporovaných oblastiach sú zlyhania trhu vzhľadom na pozitívne externality a problémy s koordináciou také, že na ne nemusí stačiť financovanie prostredníctvom taríf a môže sa poskytnúť štátna pomoc.

207. V prípade projektov energetickej infraštruktúry, na ktoré sa vzťahuje bod 206 a ktoré sú čiastočne alebo úplne oslobodené od právnych predpisov vnútorného trhu s energiou, a v prípade projektov, na ktoré sa bod 206 nevzťahuje, Komisia vykoná posúdenie potreby štátnej pomoci na základe jednotlivých prípadov. Vo svojom posúdení Komisia zvaží tieto činitele: i) do akej miery vedie zlyhanie trhu k neoptimálnemu poskytovaniu potrebnej infraštruktúry; ii) do akej miery je infraštruktúra otvorená pre prístup tretích strán, nakoľko sa na ňu vzťahuje regulácia taríf a iii) do akej miery projekt prispieva k bezpečnosti dodávok energie Únie.

208. Pokiaľ ide o projekty ropnej infraštruktúry, Komisia usudzuje, že v tejto oblasti nie je potrebná štátna pomoc. Členské štáty však môžu za výnimočných okolností poskytnúť štátnu pomoc v riadne opodstatnených prípadoch.

⁽⁹⁰⁾ Regulácia vnútorného trhu v oblasti energetiky zahŕňa najmä smernicu 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 55), smernicu 2009/73/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 94), nariadenie (ES) č. 713/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa zriaďuje Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 15), nariadenie (ES) č. 714/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny elektriny (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 15) a nariadenie (ES) č. 715/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 36).

⁽⁹¹⁾ Nariadenie (EÚ) č. 347/2013 o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru.

3.8.3. *Vhodnosť*

209. Komisia sa domnieva, že tarify⁽⁹²⁾ sú vhodnými primárnymi prostriedkami na financovanie energetickej infraštruktúry. V prípade projektov spoločného záujmu, inteligentných sietí a investícií do infraštruktúry v podporovaných oblastiach sa však štátna pomoc môže považovať za vhodný nástroj čiastočného alebo celkového financovania takejto infraštruktúry. V takýchto prípadoch zlyhania trhu často zabraňujú úplnej realizácii zásady „používateľ platí“, na ktorej je založená tarifná regulácia, napríklad preto, lebo zvýšenie taríf na účely financovania investícií do novej infraštruktúry môže byť také veľké, že môže odradiť od investícií alebo potenciálnych zákazníkov od používania infraštruktúry.

3.8.4. *Stimulačný účinok*

210. Stimulačný účinok pomoci sa posúdi na základe podmienok stanovených v oddiele 3.2.4 týchto usmernení.

3.8.5. *Proporcionalita*

211. Výška pomoci musí byť obmedzená na minimum potrebné na dosiahnutie sledovaných cieľov infraštruktúry. V prípade pomoci na infraštruktúru sa kontrafaktuálny scenár považuje za situáciu, v ktorej sa projekt nezrealizuje. Oprávnenými nákladmi je preto rozdiel vo financovaní.

212. Opatrenia pomoci na podporu infraštruktúry by nemali prekročiť intenzitu pomoci vo výške 100 % oprávnených nákladov.

213. Komisia bude od členských štátov vyžadovať jednoznačné a osobitné určenie všetkých ďalších opatrení pomoci, ktoré môžu mať vplyv na opatrenia pomoci týkajúce sa infraštruktúry.

3.8.6. *Zabránenie nežiaducim negatívnym účinkom na hospodársku súťaž a obchod*

214. Komisia sa vzhľadom na existujúce požiadavky v rámci právnych predpisov vnútorného trhu s energiou zamerané na posilnenie hospodárskej súťaže domnieva, že pomoc na energetickú infraštruktúru podliehajúca regulácii vnútorného trhu nemá neprípustné rušivé účinky.

215. V prípade infraštruktúry čiastočne alebo celkom oslobodenej od právnych predpisov vnútorného trhu s energiou alebo infraštruktúry, na ktorú sa tieto predpisy nevzťahujú, ako aj v prípade podzemných zásobníkov na skladovanie plynu, Komisia posúdi možné narušenia hospodárskej súťaže na základe jednotlivých prípadov, pričom zohľadní najmä mieru prístupu tretej strany k podporovanej infraštruktúre, prístup k alternatívnej infraštruktúre a podiel príjemcu na trhu.

3.9. **Pomoc na primeranosť výroby**

216. S narastajúcim podielom obnoviteľných zdrojov energie sa výroba elektriny v mnohých členských štátoch presúva zo systému pomerne stabilných a nepretržitých dodávok na systém početnejších a menších dodávok variabilných zdrojov. Tento presun prináša nové výzvy pri zabezpečovaní primeranosti výroby.

217. Zlyhania trhu a regulácie môžu navyše viesť k nedostatočným investíciám do výrobných kapacít, napríklad v situácii, keď sú veľkoobchodné ceny limitované a trhy s elektrinou nevytvárajú dostatok investičných stimulov.

218. Niektoré členské štáty v dôsledku toho zvažujú zavedenie opatrení na zabezpečenie primeranosti výroby, zvyčajne tým, že výrobcom poskytnú podporu na samotnú dostupnosť výrobných kapacít⁽⁹³⁾.

⁽⁹²⁾ V regulačnom rámci zakotvenom v smerniciach Komisie 2009/72/ES a 2009/73/ES sa stanovuje zdôvodnenie a zásady, o ktoré sa opiera regulácia prístupu a taríf za používanie, ktoré využívajú prevádzkovatelia prenosovej/prepravnej a distribučnej sústavy na financovanie investícií a údržby takejto infraštruktúry.

⁽⁹³⁾ Komisia sa otázke primeranosti výroby elektrickej energie konkrétne venovala vo svojom oznámení s názvom Realizácia vnútorného trhu s elektrickou energiou a čo najefektívnejšie využívanie verejnej intervencie z 5. novembra 2013 [C(2013)7243 final] a v súvisiacom pracovnom dokumente útvarov Komisie o primeranosti výroby na vnútornom trhu s elektrickou energiou – usmernenie o verejnej intervencii, SWD(2013) 438 final z 5. novembra 2013.

3.9.1. Cieľ spoločného záujmu

219. Opatrenia na zabezpečenie primeranosti výroby môžu byť navrhnuté rôzne, vo forme investičnej a prevádzkovej pomoci (v podstate sa len odmeňuje záväzok byť k dispozícii na zásobovanie elektrickou energiou), a môžu sa nimi sledovať rôzne ciele. Môžu byť napríklad zamerané na vyriešenie krátkodobých obáv vyvolaných nedostatkom pružnej výrobnnej kapacity na uspokojenie náhlych výkyvov variabilnej veternej a solárnej výroby alebo sa nimi môže stanoviť cieľová hodnota pre primeranosť výroby, ktorú členské štáty môžu chcieť zabezpečiť bez ohľadu na krátkodobé záujmy.

220. Pomoc na primeranosť výroby môže byť v rozpore s cieľom postupne zrušiť environmentálne škodlivé dotácie, a to vrátane dotácií pre fosílnu palivá. Členské štáty by preto mali zvážiť predovšetkým alternatívne spôsoby dosiahnutia primeranosti výroby, ktoré nebudú mať negatívny vplyv na cieľ postupného zrušenia environmentálne alebo ekonomicky škodlivých dotácií, ako je napríklad uľahčenie riadenia strany dopytu a posilnenie prepojovacej kapacity.

221. Mal by sa jasne vymedziť presný cieľ, na ktorý je opatrenie zamerané, vrátane určenia toho, kedy a kde sa očakáva vznik problému primeranosti výroby. Identifikácia problému primeranosti výroby by mala zodpovedať analýze primeranosti výroby, ktorú pravidelne vykonáva Európska sieť prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu v súlade s právnymi predpismi o vnútornom trhu s energiou⁽⁹⁴⁾.

3.9.2. Potreba štátneho zásahu

222. Riadne by sa mala analyzovať a kvantifikovať povaha a príčiny problému primeranosti výroby, a tým aj potreba štátnej pomoci, aby sa zabezpečila primeranosť výroby, napríklad z hľadiska nedostatočnej kapacity pri špičkovom zaťažení, alebo sezónnej kapacity, alebo dopytu počas špičky v prípade nesúlady dopytu a ponuky na krátkodobom veľkoobchodnom trhu. Mala by sa opísať merná jednotka kvantifikácie a mala by sa uviesť metóda jej výpočtu.

223. Členské štáty by mali jasne preukázať dôvody, prečo sa od trhu v prípade absencie zásahu nemôže očakávať dostatočná kapacita, pričom sa zohľadní prebiehajúci trhový a technologický vývoj⁽⁹⁵⁾.

224. Komisia v rámci svojho posúdenia okrem iného a v náležitých prípadoch zohľadní nasledujúce prvky, ktoré má poskytnúť členský štát:

- a) posúdenie vplyvu variabilnej výroby, a to aj výroby zo susedných systémov;
- b) posúdenie vplyvu zapojenia strany dopytu vrátane opisu opatrení na podporu riadenia na strane dopytu⁽⁹⁶⁾;
- c) posúdenie skutočnej alebo potenciálnej existencie prepojovacích vedení vrátane opisu prebiehajúcich a plánovaných projektov;
- d) posúdenie akéhokoľvek iného prvku, ktorý by mohol spôsobiť alebo zhoršiť problém primeranosti výroby, ako napríklad zlyhanie regulácie alebo trhu, napríklad vrátane limitov veľkoobchodných cien.

3.9.3. Vhodnosť

225. Pomoc by sa mala poskytovať len na služby samotnej dostupnosti poskytované výrobcom, t. j. za záväzok byť k dispozícii na zásobovanie elektrickou energiou a na príslušnú kompenzáciu za tento záväzok, napríklad v zmysle odmeny za MW dostupnej kapacity. Pomoc by nemala zahŕňať odmenu za predaj elektriny, teda odmenu za predanú MWh.

⁽⁹⁴⁾ Nariadenie (ES) č. 714/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny elektriny, najmä článok 8 o úlohách ENTSO pre elektrinu (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 15). Platné informácie pri posudzovaní primeranosti výroby na úrovni EÚ môže poskytnúť najmä metodika, ktorú vypracovala sieť ENTSO-E, Európska sieť prevádzkovateľov prenosových sústav.

⁽⁹⁵⁾ Takýto vývoj môže zahŕňať, napríklad aj vývoj prepojenia trhu, vnútrodenných trhov, vyrovnávacích trhov a trhov s doplnkovými službami a skladovanie elektriny.

⁽⁹⁶⁾ Komisia zohľadní aj plány týkajúce sa rozvoja inteligentných meradiel v súlade s prílohou I k smernici 2009/72/ES, ako aj s požiadavkami vyplývajúcimi zo smernice o energetickej efektívnosti.

226. Opatrenia by mali byť otvorené a mali by sa nimi zabezpečiť vhodné stimuly pre existujúcich aj budúcich výrobcov a prevádzkovateľov používajúcich nahraditeľné technológie, akými sú napríklad riešenia týkajúce sa prispôsobenia sa dopytu alebo skladovania. Pomoc by sa preto mala poskytovať prostredníctvom mechanizmu, ktorý umožňuje potenciálne rôzne časy na odpoveď, ktoré budú zodpovedať času potrebnému na realizáciu nových investícií novými výrobcami, ktorí používajú iné technológie. V opatrení by sa malo takisto zohľadniť, do akej miery by prepojovacia kapacita mohla vyriešiť možný problém primeranosti výroby.

3.9.4. Stimulačný účinok

227. Stimulačný účinok pomoci sa posúdi na základe podmienok stanovených v oddiele 3.2.4 týchto usmernení.

3.9.5. Proporcionalita

228. Výsledkom výpočtu celkovej výšky pomoci by malo byť, že príjemcovia získajú mieru návratnosti, ktorú možno považovať za primeranú.

229. Súťažné ponukové konanie s jasnými, transparentnými a nediskriminačnými kritériami, účinne zamerané na stanovený cieľ, sa bude považovať za postup, ktorý za normálnych okolností vedie k primeraným mieram návratnosti.

230. Súčasťou opatrenia by mali byť mechanizmy, pomocou ktorých sa zabezpečí, že nemôžu vzniknúť neočakávané zisky.

231. Opatrenie by malo byť vytvorené tak, aby sa zabezpečilo, že cena zaplatená za dostupnosť sa automaticky približuje nule, keď sa očakáva, že úroveň dodávanej kapacity bude postačujúca na uspokojenie úrovne požadovanej kapacity.

3.9.6. Zabránenie nežiaducim negatívnym účinkom na hospodársku súťaž a obchod

232. Opatrenie by malo byť navrhnuté tak, aby sa do opatrenia mohla zapojiť akákoľvek kapacita, ktorá môže účinne prispieť k zmierneniu problému primeranosti výroby, pričom sa zohľadnia najmä tieto faktory:

- a) účasť výrobcov využívajúcich rôzne technológie a prevádzkovateľov poskytujúcich opatrenia s rovnakou technickou výkonnosťou, napríklad riadenie na strane dopytu, prepojovacie vedenia a uskladnenie. Bez toho, aby bol dotknutý bod 228, obmedzenie účasti môže byť opodstatnené len na základe nedostatočnej technickej výkonnosti potrebnej na vyriešenie problému primeranosti výroby. Mechanizmus primeranosti výroby by mal byť navyše otvorený pre možnú agregáciu dopytu aj ponuky;
- b) účasť prevádzkovateľov z iných členských štátov, keď je takáto účasť fyzicky možná, najmä v regionálnom kontexte, t. j. keď kapacitu možno fyzicky poskytovať členskému štátu, ktorý vykonáva opatrenie, a keď možno vymáhať plnenie povinností stanovených v opatrení⁽⁹⁷⁾;
- c) účasť dostatočného počtu výrobcov na stanovenie konkurenčnej ceny pre kapacity;
- d) zabránenie negatívnym účinkom na vnútorný trh, napríklad z dôvodu vývozných obmedzení, limitov veľkoobchodných cien, obmedzení týkajúcich sa súťažného obstarávania alebo iných opatrení, ktoré narúšajú fungovanie prepojenia trhu vrátane vnútrodenných a vyrovnávacích trhov.

233. Opatrením by sa:

- a) nemali znižovať stimuly pre investície do prepojovacej kapacity;
- b) nemalo narúšať prepájanie trhu vrátane vyrovnávacích trhov;
- c) nemali narúšať investičné rozhodnutia o výrobe, ktoré boli prijaté pred opatrením, ani rozhodnutia prevádzkovateľov týkajúce sa vyrovnávacieho trhu alebo trhu s doplnkovými službami;
- d) nemalo príliš posilniť dominantné postavenie;
- e) mali uprednostňovať nízokuhlíkoví výrobcovia v prípade rovnocenných technických a hospodárskych parametrov.

⁽⁹⁷⁾ Schémy by sa mali upraviť v prípade, že budú prijaté spoločné úpravy na uľahčenie cezhraničnej účasti na takýchto schémach.

3.10. Pomoc vo forme systémov obchodovateľných povolení

234. Systémy obchodovateľných povolení sa môžu zriaďovať na zníženie emisií znečisťujúcich látok, napríklad na zníženie emisií NO_x ⁽⁹⁸⁾. Tieto systémy môžu zahŕňať štátnu pomoc, najmä keď členské štáty udeľujú povolenia a kvóty pod ich trhovou hodnotou. Ak je celkový objem povolení udelených členským štátom nižší než celkové predpokladané potreby podnikov, celkový účinok na úroveň ochrany životného prostredia bude pozitívny. Ak udelené kvóty na úrovni jednotlivého podniku nepokrývajú celkové predpokladané potreby daného podniku, podnik musí buď znížiť svoju mieru znečisťovania, čím prispieje k zlepšeniu úrovne ochrany životného prostredia, alebo musí nakúpiť dodatočné kvóty na trhu, čím zaplatí kompenzáciu za znečisťovanie.

235. Systémy obchodovateľných povolení sa považujú za zlučiteľné s vnútorným trhom, ak sú splnené tieto kumulatívne podmienky:

- a) systémy obchodovateľných povolení musia byť zriadené tak, aby dosiahli aj environmentálne ciele nad rámec cieľov, ktoré majú dosiahnuť na základe noriem Únie, ktoré sú povinné pre príslušné podniky;
- b) pridelovanie sa musí vykonávať transparentne na základe objektívnych kritérií a vychádzajúc zo zdrojov údajov najvyššej dostupnej kvality a celkové množstvo obchodovateľných povolení alebo kvót udelených jednotlivým podnikom za cenu, ktorá je nižšia ako ich trhovú hodnotu, nesmie byť vyššie ako predpokladané potreby týchto podnikov podľa odhadov pre situáciu bez systému obchodovania;
- c) metódou pridelovania sa nesmú zvýhodňovať určité podniky alebo určité odvetvia, pokiaľ to neodôvodňuje environmentálna logika samotného systému alebo pokiaľ takéto pravidlá nie sú potrebné z dôvodu súladu s inými politikami v oblasti životného prostredia;
- d) noví účastníci nemajú v zásade získavať povolenia ani kvóty za výhodnejších podmienok ako existujúce podniky pôsobiace na rovnakých trhoch. Pridelenie väčšieho množstva povolení alebo kvót existujúcim zariadeniam než novým účastníkom by nemalo viesť k vytvoreniu neprimeraných prekážok vstupu.

236. Komisia posúdi potrebnosť a primeranosť štátnej pomoci obsiahnutej v systéme obchodovateľných povolení podľa týchto kritérií:

- a) výber príjemcov musí byť založený na objektívnych a transparentných kritériách, pričom pomoc sa musí poskytnúť všetkým konkurentom v tom istom odvetví v zásade rovnako, ak sa nachádzajú v podobnej skutočnej situácii;
- b) aukcie všetkých povolení/kvót musia viesť k výraznému zvýšeniu výrobných nákladov pre každé odvetvie alebo kategóriu jednotlivých príjemcov;
- c) podstatné zvýšenie výrobných nákladov nemožno preniesť na zákazníkov bez výrazného poklesu predaja. Analýzu možno okrem iného vykonať na základe odhadov pružnosti cien výrobkov v príslušnom odvetví. Na hodnotenie toho, či zvýšenie nákladov vyplývajúce zo systému obchodovateľných povolení, nemožno preniesť na zákazníkov, sa môžu použiť odhady poklesu predaja, ako aj ich vplyv na ziskovosť podniku;
- d) jednotlivé podniky v odvetví by nemali mať možnosť znížiť úroveň emisií, aby dosiahli znesiteľnú cenu certifikátov. Neznížiteľnú spotrebu možno preukázať pomocou úrovni emisií vyplývajúcich z najvýkonnejších technológií v Európskom hospodárskom priestore (EHP), ktoré sa použijú ako referenčná hodnota. Každý podnik, ktorý používa najvýkonnejšiu technológiu, môže mať prospech nanajvýš z kvóty zodpovedajúcej zvýšeniu výrobných nákladov, ktoré vyplýva zo systému obchodovateľných povolení pri použití najvýkonnejšej technológie a ktoré nemožno preniesť na zákazníkov. Podniky, ktoré majú horšie výsledky v oblasti životného prostredia, dostávajú nižšiu kvótu zodpovedajúcu ich výsledkom v oblasti životného prostredia.

3.11. Pomoc na premiestnenie podnikov

237. Cieľom investičnej pomoci na premiestnenie podnikov je vytvorenie individuálnych stimulov na zníženie negatívnych externalít premiestnením podnikov, ktoré spôsobujú veľké znečistenie, do oblastí, kde takéto znečistenie bude mať menej škodlivý účinok, čo zníži externé náklady. Pomoc teda môže byť oprávnená, ak sa premiestňovanie uskutočňuje z environmentálnych dôvodov, malo by sa však zabrániť tomu, aby sa pomoc poskytovala na premiestnenie na akékoľvek iné účely.

⁽⁹⁸⁾ Vec C-279/08 P, Európska komisia/Holandské kráľovstvo, Zb. 2011, s. I-7671.

238. Investičná pomoc na premiestnenie podnikov do nových lokalít z dôvodov ochrany životného prostredia sa považuje za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak sú splnené podmienky stanovené v oddieloch 3.2.4 a 3.2.7, ako aj tieto kumulatívne podmienky:

- a) zmena lokality musí byť vyžadovaná z dôvodov ochrany životného prostredia alebo prevencie a musí byť prikázaná správnym alebo súdnym rozhodnutím príslušného verejného orgánu alebo musí byť výsledkom dohody medzi podnikom a príslušným verejným orgánom;
- b) podnik musí spĺňať najprísnejšie environmentálne normy platné v novom regióne, kde sa nachádza.

239. Príjemcom môže byť:

- a) podnik zriadený v mestskej oblasti alebo v osobitnom chránenom území označenom podľa smernice 92/43/EHS⁽⁹⁹⁾, ktorý zákonne vykonáva (t. j. spĺňa všetky zákonné požiadavky vrátane všetkých environmentálnych noriem, ktoré sa naň vzťahujú) činnosť spôsobujúcu veľké znečistenie a vzhľadom na danú lokalitu sa musí presunúť zo svojho sídla do vhodnejšej oblasti, alebo
- b) subjekt alebo zariadenie, ktoré patrí do rozsahu pôsobnosti smernice 2012/18/EÚ⁽¹⁰⁰⁾ (ďalej len „smernica Seveso III“).

240. S cieľom určiť výšku oprávnených nákladov v prípade pomoci na premiestnenie Komisia zohľadní najmä:

- a) tieto prínosy:
 - i) výnos z predaja alebo prenájmu nepoužívaného zariadenia alebo pôdy;
 - ii) kompenzáciu zaplatenú v prípade vyvlastnenia;
 - iii) akékoľvek ďalšie zisky súvisiace s presunom zariadenia, predovšetkým zisky vyplývajúce zo zlepšenia, pri príležitosti presunu, používaných technológií a účtovných ziskov spojených s lepším využívaním zariadenia;
 - iv) investície súvisiace s akýmkoľvek zvýšením kapacity;
- b) tieto náklady:
 - i) náklady spojené s nákupom pozemku alebo stavby, alebo s nákupom nového zariadenia s rovnakou kapacitou ako opúšťané zariadenie;
 - ii) akékoľvek pokuty udelené podniku za ukončenie zmluvy o prenájme pozemku alebo budov, ak sa zmena lokality uskutočňuje s cieľom vyhovieť rozhodnutiu správneho alebo súdneho orgánu.

241. Intenzity pomoci sú stanovené v prílohe 1.

4. HODNOTENIE

242. S cieľom ďalej obmedziť narušenie hospodárskej súťaže môže Komisia požadovať, aby určité schémy pomoci podliehali časovým obmedzeniam (zvyčajne štyri roky alebo menej) a hodnoteniu uvedenému v bode 28. Hodnotenia sa budú vykonávať v prípade schém, pri ktorých sú riziká potenciálneho narušenia hospodárskej súťaže mimoriadne vysoké, t. j. pri ktorých môže hroziť výrazné obmedzenie alebo narušenie hospodárskej súťaže, ak sa ich vykonávanie nepreskúma včas.

243. Vzhľadom na ciele hodnotenia a s cieľom predísť neprimeranej záťaži pre členské štáty a menšie projekty pomoci sa hodnotenie uplatňuje len na schémy pomoci, ktoré majú k dispozícii veľké rozpočtové prostriedky a ktoré sa vyznačujú novými vlastnosťami, alebo ak sa predpokladá významný trh, dôležitá technológia alebo výrazné zmeny právnych predpisov. Hodnotenie uskutoční odborník nezávislý od orgánu poskytujúceho pomoc na základe spoločnej metodiky poskytnutej Komisiou. Toto hodnotenie sa zverejní. Členský štát musí spoločne so schémou pomoci notifikovať aj návrh plánu hodnotenia, ktorý bude integrálnou súčasťou posúdenia schémy Komisiou.

⁽⁹⁹⁾ Smernica 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7); smernica naposledy zmenená smernicou 2013/17/EÚ (Ú. v. EÚ L 158, 10.6.2013, s. 193).

⁽¹⁰⁰⁾ Smernica 2012/18/EÚ zo 4. júla 2012 o kontrole nebezpečenstiev závažných havárií s prítomnosťou nebezpečných látok, ktorou sa mení a dopĺňa a následne zrušuje smernica Rady 96/82/ES (Ú. v. EÚ L 197, 24.7.2010, s. 1).

244. V prípade schém pomoci vylúčených z rozsahu pôsobnosti všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách výhradne z dôvodu ich veľkého rozpočtu Komisia posúdi zlučiteľnosť schémy pomoci, okrem plánu hodnotenia, a to na základe kritérií vymedzených v uvedenom nariadení namiesto týchto usmernení.

245. Hodnotenie sa musí včas predložiť Komisii, aby mohla posúdiť prípadné predĺženie schémy pomoci, a v každom prípade pri uplynutí jej platnosti. Presný rozsah a metódy každého hodnotenia budú vymedzené v rozhodnutí o schválení schémy pomoci. Pri akomkoľvek následnom opatrení pomoci s podobným cieľom (vrátane akejkoľvek zmeny schémy uvedenej v bode 244 sa musia zohľadniť výsledky tohto hodnotenia.

5. UPLATŇOVANIE

246. Tieto usmernenia sa uplatňujú od 1. júla 2014 a nahrádzajú usmernenia o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia uverejnené 1. apríla 2008⁽¹⁰¹⁾. Budú sa uplatňovať do 31. decembra 2020.

247. Komisia bude tieto usmernenia uplatňovať na všetky notifikované opatrenia pomoci, v súvislosti s ktorými musí prijať rozhodnutie po nadobudnutí ich účinnosti, a to aj v prípade projektov notifikovaných pred týmto dátumom. Individuálna pomoc poskytnutá na základe schválených schém pomoci a notifikovaná Komisii na základe povinnosti notifikovať takúto pomoc individuálne sa však bude posudzovať podľa usmernení, ktoré sa vzťahujú na schválenú schému pomoci, z ktorej vychádza individuálna pomoc.

248. Neoprávnená pomoc na ochranu životného prostredia alebo pre energetiku sa bude posudzovať v súlade s pravidlami platnými v čase poskytnutia pomoci v súlade s oznámením Komisie o stanovení pravidiel, ktoré sa uplatňujú pri posudzovaní neoprávnene poskytnutej štátnej pomoci⁽¹⁰²⁾, s touto výnimkou:

neoprávnená pomoc vo forme zníženia financovania podpory energie z obnoviteľných zdrojov sa bude posudzovať v súlade s ustanoveniami oddielov 3.7.2 a 3.7.3.

Od 1. januára 2011 plán úpravy uvedený v bode 194 má stanoviť aj postupné uplatňovanie kritérií podľa oddielu 3.7.2 a vlastného príspevku podľa bodu 197. Komisia zastáva názor, že všetku pomoc poskytnutú pred uvedeným dátumom vo forme zníženia finančnej podpory pre elektrinu z obnoviteľných zdrojov energie možno vyhlásiť za zlučiteľnú s vnútorným trhom⁽¹⁰³⁾.

249. Individuálna pomoc poskytnutá v rámci neoprávnenej schémy pomoci sa bude posudzovať podľa usmernení, ktoré pre neoprávnenú schému pomoci platili v čase poskytnutia individuálnej pomoci. Ak členský štát príjemcovi takejto individuálnej pomoci potvrdí, že dostane prevádzkovú pomoc na podporu energie z obnoviteľných zdrojov a kombinovanú výrobu tepla a elektriny v rámci neoprávnenej schémy na vopred určené obdobie, táto pomoc sa môže poskytnúť na celé obdobie za podmienok stanovených v schéme v čase potvrdenia v miere, v akej je pomoc zlučiteľná s pravidlami platnými v čase potvrdenia.

250. Komisia týmto na základe článku 108 ods. 1 zmluvy navrhuje členským štátom nasledujúce vhodné opatrenia týkajúce sa ich príslušných existujúcich schém pomoci v oblasti životného prostredia alebo energetiky:

Členské štáty by mali podľa potreby zmeniť tieto schémy tak, aby boli v súlade s týmito usmerneniami najneskôr do 1. januára 2016, s týmito výnimkami:

⁽¹⁰¹⁾ Ú. v. EÚ C 82, 1.4.2008, s. 1.

⁽¹⁰²⁾ Ú. v. ES C 119, 22.5.2002, s. 22.

⁽¹⁰³⁾ Komisia usudzuje, že takáto pomoc neovplyvňuje nepriaznivo podmienky obchodovania v rozsahu, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom, a to z dôvodov uvedených ďalej. Členské štáty mali do 5. decembra 2010 uviesť do účinnosti zákony, právne predpisy a správne opatrenia potrebné na zabezpečenie súladu so smernicou o energii z obnoviteľných zdrojov energie, ktorou sa zavádzajú právne záväzné ciele spotreby energie z obnoviteľných zdrojov. Na druhej strane celkové náklady na podporu výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie boli až roku 2010 pomerne nízke, takže poplatky zostávali na pomerne nízkej úrovni. Preto objem pomoci poskytnutej podnikom vo forme zníženia podpory elektriny z obnoviteľných zdrojov energie zostával na úrovni jednotlivých príjemcov nízky. Okrem toho každá pomoc poskytnutá od decembra 2008 do decembra 2010, ktorá neprekračuje 500 000 EUR za podnik, je pravdepodobne zlučiteľná na základe oznámenia Komisie – Dočasný rámec Spoločenstva pre opatrenia štátnej pomoci na podporu prístupu k financovaniu v období súčasnej finančnej a hospodárskej krízy (Ú. v. EÚ C 83, 7.4.2009, s. 1 v znení zmien).

Existujúce schémy pomoci v zmysle článku 1 písm. b) nariadenia Rady (ES) č. 659/1999⁽¹⁰⁴⁾ týkajúce sa prevádzkovej pomoci na podporu energie z obnoviteľných zdrojov a kombinovanej výroby tepla a elektriny sa v náležitých prípadoch musia upraviť v súlade s týmito usmerneniami len vtedy, keď členské štáty predĺžia svoje existujúce schémy, keď ich musia znovu notifikovať po uplynutí desaťročnej lehoty alebo po uplynutí platnosti rozhodnutia Komisie, alebo keď ich zmenia⁽¹⁰⁵⁾.

Keď členský štát príjemcovi potvrdí, že dostane štátnu pomoc na základe takejto schémy na vopred určené obdobie, táto pomoc sa môže poskytnúť počas celého obdobia za podmienok stanovených v schéme v čase potvrdenia.

251. Členské štáty sa vyzývajú, aby dali svoj výslovný bezpodmienečný súhlas s navrhovanými vhodnými opatreniami do dvoch mesiacov od dátumu uverejnenia týchto usmernení v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Ak Komisia od nejakého členského štátu nedostane odpoveď, bude predpokladať, že príslušný členský štát nesúhlasí s navrhovanými opatreniami.

6. PODÁVANIE SPRÁV A MONITOROVANIE

252. Členské štáty musia v súlade s nariadením Rady (ES) č. 659/1999 a nariadením Komisie (ES) č. 794/2004⁽¹⁰⁶⁾ a ich následnými zmenami predkladať Komisii výročné správy.

253. Členské štáty musia zabezpečiť, aby sa uchovávali podrobné záznamy o všetkých opatreniach týkajúcich sa poskytnutia pomoci. Tieto záznamy musia obsahovať všetky informácie potrebné na určenie, či boli v náležitých prípadoch dodržané podmienky týkajúce sa oprávnených nákladov a maximálnej prípustnej intenzity pomoci. Tieto záznamy sa musia uchovávať počas desiatich rokov od dátumu poskytnutia pomoci a na požiadanie sa musia predložiť Komisii.

7. REVÍZIA

254. Komisia sa môže rozhodnúť kedykoľvek preskúmať alebo zmeniť tieto usmernenia, ak by to bolo nevyhnutné z dôvodov súvisiacich s politikou hospodárskej súťaže, alebo s cieľom zohľadniť iné politiky Únie a medzinárodné záväzky.

⁽¹⁰⁴⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. ES L 83, 27.3.1999, s. 1).

⁽¹⁰⁵⁾ Zmenou je každá notifikovateľná zmena v zmysle článku 1 písm. c) nariadenia (ES) č. 659/1999.

⁽¹⁰⁶⁾ Nariadenie Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 (Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004, s. 1).

PRÍLOHA 1

Intenzita pomoci pri investičnej pomoci tvoriacej súčasť oprávnených nákladov

1. Na opatrenia pomoci v oblasti životného prostredia sa vzťahujú tieto intenzity pomoci:

	Malý podnik	Stredný podnik	Veľký podnik
Pomoc pre podniky umožňujúca prekročiť rámec noriem Únie alebo zvyšujúca úroveň ochrany životného prostredia v prípade absencie noriem Únie (pomoc na nadobudnutie dopravných prostriedkov)	60 % 70 % v prípade ekologických inovácií, 100 % v prípade postupu súťažného obstarávania	50 % 70 %, ak ide o ekologickú inováciu 100 % v prípade postupu súťažného obstarávania	40 % 50 %, ak ide o ekologickú inováciu 100 % v prípade postupu súťažného obstarávania
Pomoc na environmentálne štúdie	70 %	60 %	50 %
Pomoc na včasné prispôbenie sa budúcim normám Únie			
viac ako 3 roky	20 %	15 %	10 %
od 1 do 3 rokov pred nadobudnutím platnosti noriem	15 %	10 %	5 %
Pomoc na nakladanie s odpadmi	55 %	45 %	35 %
Pomoc na energiu z obnoviteľných zdrojov	65 %	55 %	45 %
Pomoc pre zariadenia na kombinovanú výrobu tepla a elektriny	100 % v prípade postupu súťažného obstarávania	100 % v prípade postupu súťažného obstarávania	100 % v prípade postupu súťažného obstarávania
Pomoc na energetickú účinnosť	50 % 100 % v prípade postupu súťažného obstarávania	40 % [100] % v prípade postupu súťažného obstarávania	30 % 100 % v prípade postupu súťažného obstarávania
Pomoc na centralizované zásobovanie teplom a chladom využívajúce konvenčnú energiu	65 % 100 % v prípade postupu súťažného obstarávania	55 % 100 % v prípade postupu súťažného obstarávania	45 % 100 % v prípade postupu súťažného obstarávania
Pomoc na rekultiváciu znečistených plôch	100 %	100 %	100 %
Pomoc na premiestnenie podnikov	70 %	60 %	50 %
Pomoc vo forme obchodovateľných povolení	100 %	100 %	100 %
Pomoc na energetickú infraštruktúru	100 %	100 %	100 %
Infraštruktúra diaľkového vykurovania			
Pomoc na CCS	100 %	100 %	100 %

Uvedené intenzity pomoci možno zvýšiť o bonus vo výške [5 %] bodov v regiónoch, na ktoré sa vzťahuje článok 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, alebo o bonus vo výške [15 % bodov] v regiónoch, na ktoré sa vzťahuje článok 107 ods. 3 písm. a) zmluvy, až do maximálnej intenzity pomoci vo výške 100 %.

PRÍLOHA 2

Typické štátne zásahy

1. Komisia sa domnieva, že typické príklady štátnych zásahov v oblasti pomoci zvyšujú úroveň ochrany životného prostredia alebo posilňujú vnútorný trh s energiou.
2. Na výpočet oprávnených nákladov na základe kontrafaktuálneho scenára je určené konkrétne toto usmernenie:

Kategória pomoci	Kontrafaktuálny scenár/oprávnené náklady ⁽¹⁾
KVET	Kontrafaktuálny scenár predstavuje konvenčný systém výroby elektrickej energie alebo tepla s rovnakou kapacitou z hľadiska efektívnej výroby energie.
Environmentálne štúdie ⁽²⁾	Oprávnеныmi nákladmi sú náklady na štúdie.
Rekultivácia znečistených plôch	Náklady vynaložené ⁽³⁾ na rekultivačné práce mínus zvýšená hodnota pozemku ⁽⁴⁾ .
Závody pre diaľkové vykurovanie a chladenie	Investičné náklady na výstavbu, rozšírenie a modernizáciu jednej alebo viacerých výrobných jednotiek, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou účinného systému centralizovaného zásobovania teplom a chladom.
Nakladanie s odpadmi ⁽⁵⁾	Mimoriadne investičné náklady v porovnaní s nákladmi konvenčnej výroby bez nakladania s odpadmi s rovnakými investíciami do kapacít.
Pomoc umožňujúca prekročiť rámec noriem Únie	Mimoriadne investičné náklady pozostávajú z dodatočných investičných nákladov potrebných na prekročenie úrovne ochrany životného prostredia vyžadovanej v normách Únie ⁽⁶⁾ .
Absencia noriem Únie alebo vnútroštátnych noriem	Mimoriadne investičné náklady pozostávajú z dodatočných investičných nákladov potrebných na dosiahnutie vyššej úrovne ochrany životného prostredia, než je úroveň, ktorú by predmetný podnik alebo predmetné podniky dosiahli v prípade, že by im pomoc v oblasti životného prostredia nebola poskytnutá.
Výroba elektriny z obnoviteľných zdrojov energie	Mimoriadne investičné náklady v porovnaní s nákladmi konvenčnej elektrárne s rovnakou kapacitou z hľadiska efektívnej výroby energie.
Vykurovanie z obnoviteľných zdrojov energie	Mimoriadne investičné náklady v porovnaní s nákladmi konvenčného vykurovacieho systému s rovnakou kapacitou z hľadiska efektívnej výroby energie.
Výroba bioplynu, ktorý sa upraví na úroveň zemného plynu	Ak je pomoc obmedzená na úpravu bioplynu, kontrafaktuálny scenár predstavuje alternatívne využitie tohto bioplynu (vrátane spaľovania).
Biopalivá a bioplyn používané v odvetví dopravy	V zásade by sa malo zvoliť porovnanie mimoriadnych investičných nákladov s nákladmi bežnej rafinérie, Komisia však môže akceptovať aj alternatívne kontrafaktuálne scenáre, ak sa riadne zdôvodnia.

Kategória pomoci	Kontrafaktuálny scenár/oprávnené náklady ⁽¹⁾
Využívanie priemyselných vedľajších produktov	Ak by sa vedľajší produkt bez opätovného využitia znehodnotil: oprávnenými nákladmi sú mimoriadne investície potrebné na využitie vedľajšieho produktu, napríklad výmenník tepla v prípade odpadového tepla. Ak by sa vedľajší produkt musel zneškodniť: kontrafaktuálnou investíciou je zneškodnenie odpadu.
Pomoc obsiahnutá v systémoch obchodovateľných povolení	Primeranosť sa musí preukázať absenciou nadmerného pridelovania.

⁽¹⁾ Komisia môže akceptovať alternatívne kontrafaktuálne scenáre, ak ich členský štát riadne odôvodní.

⁽²⁾ Patrí sem aj pomoc na audity v oblasti energetickej účinnosti.

⁽³⁾ Škody na životnom prostredí, ktoré treba napraviť, majú zahŕňať zhoršenie kvality pôdy, povrchovej vody alebo podzemnej vody. Všetky výdavky, ktoré vzniknú podniku pri rekultivácii vlastnej plochy, bez ohľadu na to, či tieto výdavky môže vo svojej súvahe vykázovať ako stále aktívum, sa v prípade rekultivácie znečistených plôch môžu považovať za oprávnenú investíciu.

⁽⁴⁾ Odhad zvýšenej hodnoty pozemku v dôsledku jeho rekultivácie musí vykonať nezávislý odborník.

⁽⁵⁾ Ide o nakladanie s odpadmi iných podnikov, ktoré zahŕňa činnosti opätovného použitia, recyklácie a zhodnocovania.

⁽⁶⁾ Náklady na investície potrebné na dosiahnutie úrovne ochrany, ktorá sa vyžaduje v normách Únie, nie sú oprávnenými nákladmi a musia sa odpočítať.

PRÍLOHA 3

Zoznam⁽¹⁾ oprávnených odvetví⁽²⁾ podľa oddielu 3.7.2.

Kód NACE	Opis
510	Ťažba čierneho uhlia
729	Dobývanie ostatných neželezných kovových rúd
811	Dobývanie dekoračného a stavebného kameňa, vápenca, sadrovca, kriedy a bridlice
891	Ťažba chemických a hnojivových minerálov
893	Ťažba soli
899	Iná ťažba a dobývanie i. n.
1032	Výroba ovocnej a zeleninovej šťavy
1039	Iné spracovanie a konzervovanie ovocia a zeleniny
1041	Výroba olejov a tukov
1062	Výroba škrobu a škrobových výrobkov
1104	Výroba iných nedeštilovaných kvasených nápojov
1106	Výroba sladu
1310	Príprava a spriadanie textilných vlákien
1320	Tkanie textilu
1394	Výroba povrazov, šnúr, motúzov a sieťovín
1395	Výroba netkaného textilu a výrobkov z neho okrem odevov
1411	Výroba kožených odevov
1610	Pilovanie a hobľovanie dreva
1621	Výroba dosiek a drevených panelov
1711	Výroba celulózy
1712	Výroba papiera a lepenky
1722	Výroba výrobkov pre domácnosť, hygienické a toaletné výrobky
1920	Výroba rafinovaných ropných produktov
2012	Výroba farbív a pigmentov
2013	Výroba ostatných základných anorganických chemikálií
2014	Výroba ostatných základných organických chemikálií
2015	Výroba priemyselných hnojív a dusíkatých zlúčenín
2016	Výroba plastov v primárnej forme
2017	Výroba syntetického kaučuku v primárnej forme
2060	Výroba umelých vlákien
2110	Výroba základných farmaceutických výrobkov

(¹) Komisia môže vykonať revíziu zoznamu v prílohe 3 na základe kritérií obsiahnutých v poznámke pod čiarou č. 89 za predpokladu, že má k dispozícii dôkazy o tom, že údaje, z ktorých táto príloha vychádza, sa podstatne zmenili.

(²) Tento zoznam a kritériá, z ktorých vychádza, nepredstavujú pozíciu Komisie v otázke rizika úniku uhlíka a nie sú pre jej pozíciu relevantné, pokiaľ ide o ETS z pohľadu práce súvisiacej s vypracúvaním pravidiel týkajúcich sa úniku uhlíka v rámci politiky v oblasti klímy a energetiky do roku 2030.

Kód NACE	Opis
2221	Výroba plastových dosiek, fólií, hadíc a profilov
2222	Výroba plastových obalov
2311	Výroba plochého skla
2312	Tvarovanie a spracovanie plochého skla
2313	Výroba dutého skla
2314	Výroba sklenených vlákien
2319	Výroba a spracovanie ostatného skla, vrátane technického skla
2320	Výroba žiaruvzdorných výrobkov
2331	Výroba keramických obkladačiek a dlaždíc
2342	Výroba keramického sanitárneho vybavenia
2343	Výroba keramických izolátorov a izolačných doplnkov
2349	Výroba ostatných keramických výrobkov
2399	Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov i. n.
2410	Výroba surového železa a ocele a ferozliatin
2420	Výroba rúr, rúrok, dutých profilov a súvisiaceho príslušenstva z ocele
2431	Ťahanie tyčí za studena
2432	Valcovanie pásov za studena
2434	Ťahanie drôtov za studena
2441	Výroba drahých kovov
2442	Výroba hliníka
2443	Výroba olova, zinku a cínu
2444	Výroba medi
2445	Výroba ostatných neželezných kovov
2446	Výroba jadrového paliva
2720	Výroba batérií a akumulátorov
3299	Ostatná výroba i. n.
2011	Výroba priemyselných plynov
2332	Výroba tehál, obkladačiek a stavebných výrobkov z pálenej hlíny
2351	Výroba cementu
2352	Výroba vápna a sadry
2451/2452/ 2453/2454	Odlievanie železa, ocele, ľahkých kovov a ostatných neželezných kovov
2611	Výroba elektronických komponentov
2680	Výroba magnetických a optických médií
3832	Recyklácia triedených materiálov

PRÍLOHA 4

Výpočet hrubej pridanej hodnoty a elektroenergetickej náročnosti na úrovni podniku podľa oddielu 3.7.2.

1. Na účely oddielu 3.7.2. je hrubou pridanou hodnotou (HPH) za podnik hrubá pridaná hodnota v nákladoch výrobných činiteľov, čo je HPH pri trhových cenách mínus akékoľvek nepriame dane plus akékoľvek dotácie. Pridanú hodnotu v nákladoch výrobných činiteľov možno vypočítať ako tržby za vlastné výkony a tovar, plus aktivácia hmotného a nehmotného investičného majetku, plus ostatné prevádzkové výnosy, plus alebo mínus zmeny stavu zásob, mínus nákup tovaru a služieb⁽¹⁾, mínus iné dane z výrobkov, ktoré súvisia s tržbami, ale nie sú odpočítateľné, mínus clá a dane súvisiace s výrobou. Alternatívne ju možno vypočítať z hrubého prevádzkového prebytku tak, že sa k nemu pripočítajú personálne náklady. Výnosy a náklady klasifikované ako finančné alebo mimoriadne v podnikových účtoch nie sú zahrnuté do pridanej hodnoty. Pridaná hodnota v nákladoch výrobných činiteľov sa počíta v hrubej výške, keďže sa neodpočítavajú opravné položky (napríklad odpisy)⁽²⁾.
2. Na účely oddielu 3.7.2. sa má použiť aritmetický priemer za posledné tri roky⁽³⁾, za ktoré sú k dispozícii údaje o HPH.
3. Na účely oddielu 3.7.2. sa elektroenergetická náročnosť podniku určuje ako:
 - a) náklady podniku na elektrickú energiu (vypočítané podľa odseku (4) nižšie); delené
 - b) HPH podniku (vypočítanej podľa bodov (1) a (2)).
4. Náklady podniku na elektrickú energiu sa určujú ako:
 - a) spotreba elektrickej energie v podniku, násobená
 - b) predpokladanou cenou elektrickej energie.
5. Na výpočet spotreby elektrickej energie v podniku je potrebné využiť referenčné hodnoty efektívnosti spotreby elektrickej energie za odvetvie, ak sú k dispozícii. Ak nie sú, má sa použiť aritmetický priemer za posledné tri roky⁽⁴⁾, za ktoré sú údaje k dispozícii.
6. Na účely pododseku (4)b) vyššie znamená predpokladaná cena elektrickej energie priemernú maloobchodnú cenu elektrickej energie, ktorá platila v danom členskom štáte pre podniky s podobnou úrovňou spotreby elektrickej energie v poslednom roku, za ktorý sú dostupné údaje.
7. Na účely pododseku (4)b) vyššie môžu predpokladané ceny elektrickej energie zahŕňať celkové náklady financovania podpory výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov, ktoré by sa preniesli na podnik v prípade, že by nedošlo k žiadnemu zníženiu.

⁽¹⁾ Kvôli vylúčeniu pochybností pojem „tovar a služby“ nezahŕňa náklady na zamestnancov.

⁽²⁾ Kód 12 15 0 podľa právneho rámca vytvoreného nariadením Rady (ES, Euratom) č. 58/97 z 20. decembra 1996 o štruktúrálnej podnikovej štatistike.

⁽³⁾ V prípade podnikov, ktoré existujú menej než jeden rok, sa v prvom roku prevádzky môžu použiť prepočítané údaje. Členské štáty by však mali vykonať následné hodnotenie na konci prvého roka („rok 1“) na overenie oprávnenosti podniku a limitov nákladov (ako percentuálny podiel HPH), ktoré sa na podnik vzťahujú podľa bodu 189 v oddiele 3.7.2. Na základe tohto následného hodnotenia by členské štáty mali v závislosti od konkrétneho prípadu kompenzovať spoločnosti, resp. žiadať o vrátenie kompenzácie. Pre rok 2 by sa mali použiť údaje z roku 1. Pre rok 3 by sa mal použiť aritmetický priemer z údajov za roky 1 a 2. Od roku 4 by sa mal použiť aritmetický priemer z údajov za predchádzajúce tri roky.

⁽⁴⁾ Pozri predchádzajúcu poznámku pod čiarou.

PRÍLOHA 5

Ťažobné a výrobné odvetvia, ktoré nie sú uvedené v zozname prílohy 3 a ktoré majú intenzitu obchodu mimo EÚ najmenej 4 %

Kód NACE	Opis
610	Ťažba ropy
620	Ťažba zemného plynu
710	Dobývanie železných rúd
812	Prevádzka štrkovísk a pieskovísk; ťažba ílu a kaolínu
1011	Spracovanie a konzervovanie mäsa
1012	Spracovanie a konzervovanie hydínového mäsa
1013	Spracovanie mäsových a hydínových mäsových výrobkov
1020	Spracovanie a konzervovanie rýb, kôrovcov a mäkkýšov
1031	Spracovanie a konzervovanie zemiakov
1042	Výroba margarínu a podobných jedlých tukov
1051	Prevádzka mliekarní a výroba syrov
1061	Výroba mlynských výrobkov
1072	Výroba suchárov a keksov; výroba trvanlivého pečiva a koláčov
1073	Výroba rezancov, cestovín, kuskusu a podobných múčnych výrobkov
1081	Výroba cukru
1082	Výroba kakaa, čokolády a cukrovíniiek
1083	Spracovanie čaju a kávy
1084	Výroba korenín a chuťových prísad
1085	Výroba pripravených pokrmov a jedla
1086	Výroba a príprava homogenizovaných a diétnych potravín
1089	Výroba ostatných potravinárskych produktov i. n.
1091	Výroba a príprava krmív pre hospodárske zvieratá
1092	Výroba a príprava krmív pre domáce zvieratá
1101	Destilovanie, úprava a miešanie alkoholu
1102	Výroba hroznového vína
1103	Výroba jablčného vína a iného ovocného vína
1105	Výroba piva
1107	Výroba nealkoholických nápojov; produkcia minerálnych vôd a iných fľaškových vôd
1200	Výroba tabakových výrobkov
1391	Výroba pleteného a háčkovaného textilu
1392	Výroba textilných výrobkov okrem odevov
1393	Výroba kobercov a rohoží

Kód NACE	Opis
1396	Výroba ostatného technického a pracovného textilu
1399	Výroba ostatného textilu i. n.
1412	Výroba pracovných odevov
1413	Výroba ostatného vrchného ošatenia
1414	Výroba spodnej bielizne
1419	Výroba ostatných odevov a doplnkov
1420	Výroba kožušinových výrobkov
1431	Výroba pletených a háčkových pančúch
1439	Výroba ostatných pletených a háčkových odevov
1511	Činenie a apretovanie kože; úprava a farbenie kožušín
1512	Výroba kufrov, kabeliek a podobných výrobkov, sediel a popruhov
1520	Výroba obuvi
1622	Výroba podlahových parkiet
1623	Výroba ostatná stavebnostolárska a tesárska
1624	Výroba drevených kontajnerov
1629	Výroba ostatných výrobkov z dreva; výroba výrobkov z korku, slamy a prúteného materiálu
1721	Výroba vlnitého papiera a lepenky a krabíc z papiera a lepenky
1723	Výroba papiernických potrieb
1724	Výroba tapiet
1729	Výroba ostatných výrobkov z papiera a lepenky
1813	Služby pre tlač a média
1910	Výroba produktov koksárenských pecí
2020	Výroba pesticídov a iných agrochemických produktov
2030	Výroba farieb, lakov a podobných náterov, tlačiarenských farieb a tmelov
2041	Výroba mydla a pracích prostriedkov, čistiacich a leštiacich prípravkov
2042	Výroba parfumérskych a toaletných prípravkov
2051	Výroba výbušnín
2052	Výroba lepidiel
2053	Výroba éterických olejov
2059	Výroba ostatných chemických výrobkov i. n.
2120	Výroba farmaceutických prípravkov
2211	Výroba gumených pneumatík a duší; protektorovanie a oprava pneumatík
2219	Výroba ostatných výrobkov z gummy
2223	Výroba výrobkov z plastu pre stavebníctvo

Kód NACE	Opis
2229	Výroba ostatných plastových výrobkov
2341	Výroba domácich a dekoratívnych keramických predmetov
2344	Výroba ostatných technických keramických výrobkov
2362	Výroba sadrových výrobkov na stavebné účely
2365	Výroba cementových vlákien
2369	Výroba ostatných výrobkov z betónu, sadry a cementu
2370	Rezanie, tvarovanie a konečná úprava kameňa
2391	Výroba brúsnych výrobkov
2433	Tvarovanie alebo skladanie za studena
2511	Výroba kovových konštrukcií a ich častí
2512	Výroba kovových dverí a okien
2521	Výroba radiátorov ústredného kúrenia a bojlerov
2529	Výroba ostatných nádrží, zásobníkov a kontajnerov z kovu
2530	Výroba parných kotlov, okrem kotlov ústredného kúrenia
2540	Výroba zbraní a munície
2571	Výroba nožiarskych výrobkov
2572	Výroba zámkov a pántov
2573	Výroba náradia
2591	Výroba oceľových zásobníkov a podobných kontajnerov
2592	Výroba obalov z ľahkých kovov
2593	Výroba drôtených výrobkov, režazí a pružín
2594	Výroba upínadiel, strojných skrutiiek
2599	Výroba ostatných kovových výrobkov i. n.
2612	Výroba montovaných elektronických dosiek
2620	Výroba počítačov a periférnych zariadení
2630	Výroba komunikačných zariadení
2640	Výroba spotrebnej elektroniky
2651	Výroba nástrojov a zariadení na meranie, testovanie a navigovanie
2652	Výroba hodín a hodiniek
2660	Výroba prístrojov na ožarovanie, elektromedicínskych a elektroterapeutických prístrojov
2670	Výroba optických nástrojov a fotografických prístrojov
2680	Výroba magnetických a optických médií
2711	Výroba elektrických motorov, generátorov a transformátorov
2712	Výroba elektrických distribučných a kontrolných zariadení
2731	Výroba optických káblov
2732	Výroba ostatných elektronických a elektrických drôtov a káblov

Kód NACE	Opis
2733	Výroba elektroinštalčných zariadení
2740	Výroba elektrických svietidiel
2751	Výroba elektrických zariadení pre domácnosti
2752	Výroba neelektrických zariadení pre domácnosti
2790	Výroba ostatných elektrických zariadení
2811	Výroba motorov a turbín, okrem motorov pre lietadlá, autá a bicykle
2812	Výroba zariadení na kvapalnú pohon
2813	Výroba iných čerpadiel a kompresorov
2814	Výroba iných kohútikov a ventilov
2815	Výroba ložísk, ozubených kolies, prevodových a ovládacích prvkov
2821	Výroba rúr, pecí a horákov k peciam
2822	Výroba dvíhacích a manipulačných zariadení
2823	Výroba kancelárskych strojov a zariadení (okrem počítačov a periférnych zariadení)
2824	Výroba ručného náradia na mechanický pohon
2825	Výroba chladiacich a ventilačných zariadení iných ako pre domácnosti
2829	Výroba ostatných strojov na všeobecné účely i. n.
2830	Výroba strojov pre poľnohospodárstvo a lesníctvo
2841	Výroba strojov na obrábanie kovov
2849	Výroba ostatných strojov na obrábanie
2891	Výroba strojov pre metalurgiu
2892	Výroba strojov pre baníctvo, ťažbu a stavebníctvo
2893	Výroba strojov na spracovanie potravín, nápojov a tabaku
2894	Výroba strojov pre textilný, odevný a kožiarsky priemysel
2895	Výroba strojov na výrobu papiera a lepenky
2896	Výroba strojov na výrobu plastov a gumy
2899	Výroba ostatných strojov na špeciálne účely i. n.
2910	Výroba motorových vozidiel
2920	Výroba karosérií pre motorové vozidlá; výroba návesov a prívesov
2931	Výroba elektrických a elektronických prístrojov pre motorové vozidlá
2932	Výroba ostatných dielov a príslušenstva pre motorové vozidlá
3011	Stavba lodí a plávajúcich konštrukcií
3012	Stavba rekreačných a športových člnov
3020	Výroba železničných lokomotív a vozového parku
3030	Výroba lietadiel a kozmických lodí a podobných zariadení
3040	výroba vojenských bojových vozidiel

Kód NACE	Opis
3091	Výroba motocyklov
3092	Výroba bicyklov a invalidných vozíkov
3099	Výroba ostatných dopravných prostriedkov i. n.
3101	Výroba kancelárskeho nábytku a nábytku do obchodov
3102	Výroba kuchynského nábytku
3103	Výroba matracov
3109	Výroba ostatného nábytku
3211	Razenie mincí
3212	Výroba šperkov a podobných predmetov
3213	Výroba bižutérie a podobných predmetov
3220	Výroba hudobných nástrojov
3230	Výroba športových potrieb
3240	Výroba hier a hračiek
3250	Výroba lekárskeho a dentálneho nábytku a potrieb
3291	Výroba metiel a kief